

Taiteen edistämiskeskus
Centret för konstfrämjande
Arts Promotion Centre Finland

Taiken tuki taiteen ja kulttuurin edistämiseen 2016

Lisätietoja: paula.karhunen@taike.fi

Sisällys

1 TAITEEN EDISTÄMISKESKUKSEN MÄÄRÄRAHAT JA TUKI 2016	1
2 TAITEEN EDISTÄMISKESKUKSEN KEHITTÄMISOHJELMAT JA PROJEKTIT 2016	9
3 TAITEEN EDISTÄMISKESKUKSEN TUKI KANSAINVÄLISEEN TOIMINTAAN 2016	10
4 TAITEEN EDISTÄMISKESKUKSEN HAKEMUKSET JA MYÖNNÖT 2016	12
5 TAITEEN EDISTÄMISKESKUKSEN APURAHOJEN JA AVUSTUSTEN HAKIJAT JA SAAJAT 2016	14
6 APURAHOJEN HAKIJAT JA SAAJAT 2016: ALUE, KIELIRYHMÄ	24
7 APURAHOJEN HAKIJAT JA SAAJAT: IKÄ, SUKUPUOLI	32
8 OIKAISUVAATIMUKSET 2016	36
9 TAITEILIJAEKKEET 2016	38
10 MUUTOKSET 2015 – 2016	40
11 AIKASARJOJA TAIKEN TUESTA, HAKIJOISTA JA SAAJISTA 2012- 2016	42

1 TAITEEN EDISTÄMISKESKUKSEN MÄÄRÄRAHAT JA TUKI 2016

- Taiteen edistämiskeskuksen (Taike) toiminta koostuu apurahoina ja avustuksina myönnettävästä taiteellisen ja kulttuuritoiminnan tuesta sekä kehittämisen- ja projektitoiminnasta, jota toteuttavat pääasiassa eri puolilla maata työskentelevät läänintaiteilijat. Nämä kaksi tehtävää muodostavat *taiteen ja kulttuurin edistämisen*¹.
- Vuonna 2016 Taike edisti taiteellista ja kulttuuritoimintaa apurahoina, avustuksina ja palkintoina kaikkiaan 34,2 miljoonalla eurolla. Kasvua edellisvuoteen verrattuna oli 0,7 prosenttia eli noin 230 000 euroa.
- Läänintaiteilijatyö ja muu viraston taiteen edistäminen mukaan lukien taiteen ja kulttuurin edistämiseen käytettiin 36,6 miljoonaa euroa vuonna 2016. Kasvua edellisvuoteen oli 0,5 prosenttia.
- Taiteen ja kulttuurin edistämiseen käytettävä määräraha on peräisin kahdesta lähteestä. Valtion budjetivaroista maksetaan ns. lakisääteinen tuki (valtion taiteilija-apurahat, kirjailijoiden ja kääntäjien apurahat, kuvataiteen tekijöiden apurahat)². Muu harkinnanvarainen tuki maksetaan veikkausvoittovaroista. Kaikkiaan 56 prosenttia taiteen ja kulttuurin edistämiseen osoitetusta määrärahasta on veikkausvoittovaroja.
- Useimpien Taiken tukimuotojen määrärahat ovat pysyneet ennallaan edellisvuoteen verrattuna. Nimellinen määrärahan lasku on kuvataiteen tukimuodoissa, sillä lähes 300 000 euroa näyttelytoimintaan kohdistettua määrärahaa siirrettiin opetus- ja kulttuuriministeriöön järjestöjen toiminta-avustusten yhteydessä jaettavaksi. Taiteenalojen määrärahoissa on tapahtunut muutoksia myös siksi, että uusien taiteen- alakategorioiden tultua myönnettäviksi (esimerkiksi ympäristötaide, performanssi- ja esitystaide jne.) on niille jouduttu siirtämään määrärahoja muilta taiteenaloilta.

¹ Laki Taiteen edistämiskeskuksista: ”Taiteen edistämistä varten on opetus- ja kulttuuriministeriön alainen virasto ---- Keskuksen tehtävänä on myös kulttuurin edistäminen siltä osin kuin se ei kuulu muun viranomaisen tehtävään.” (2012/657).

² Tämän lisäksi nykyisen hallituksen kärkihankkeen (prosenttiperiaatteen laajentaminen) tuki maksetaan myös budjetivaroista.

TAIKEN TUKI TAITEEN JA KULTTUURIN EDISTÄMISEEN 2016

Tuki taiteelliseen ja kulttuuritoimintaan		
VALTAKUNNALLISET TUKIMUODOT	2016	MUUTOS %
Työskentelyapurahat ja palkinnot	15,2 milj. €	0,03 %
Apurahat kirjailijoille ja kääntäjille ¹	2 613 085	-1,15 %
Näyttöapurahat	960 000	0,00 %
Taiteilija-apurahat ²	11 439 097	0,31 %
Valtionpalkinnot	219 000	0,00 %
Kohdeapurahat	3,5 milj. €	9,88 %
Eri taiteenalojen kohdeapurahat ³	3 010 000	10,55 %
Matka-apurahat sekä residenssi- ja taiteilijavaihtotoiminta	435 935	5,84 %
Monikulttuurisuutta edistäviin taidehankkeisiin	105 000	8,25 %
Avustukset yhteisöille	12,1 milj. €	4,8 %
Eri taiteenalojen erityisavustukset ⁴	2 299 000	-2,39 %
Eri taiteenalojen toiminta-avustukset	7 735 000	-2,45 %
Avustukset monikulttuurisuuden edistämiseen ja rasismiin vastaiseen toimintaan	660 000	7,84 %
Residenssiavustukset	312 000	-0,95 %
Avustukset "Prosentti rakennuskustannuksista taiteeseen" -hankkeille	300 000	-21,05 %
Kulttuurin hyvinvointivaikutusten erityisavustukset	412 000	*
Taide- ja kulttuuripalvelujen juurruttaminen osaksi sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa	400 000	<i>Uusi</i>
Taideneuvoston avustus "Kohtaamispaikkana taide"	30 000	**
VALTAKUNNALLISET TUKIMUODOT YHTEENSÄ	30,9 milj. €	2 %

* Sisältyi aiemmin alueellisiin avustuksiin yhteisöille.

** Vuoden 2015 Taideneuvoston kehittämistä myönnettiin kohdeapurahana.

ALUEELLISET TUKIMUODOT		
Työskentelyapurahat	1 760 244	-5,48 %
Kohdeapurahat ⁵	1 008 500	26,91 %
Avustukset yhteisöille ⁶	498 744	-51,91 %
Palkinnot	65 000	0,00 %

¹ Josta tietokirjailijoille 10 %.

² Kaikkien taiteenalojen taiteilija-apurahat. Sisältää myös aiempina vuosina myönnettyjä monivuotisia taiteilija-apurahat.

³ Sisältää näyttämötaiteen kantaesitystuen ja valokuvan laatutuen.

⁴ Sisältää elokuvan laatutuen.

⁵ Sisältää lastenkulttuurin kohdeapurahat.

⁶ Sisältää lastenkulttuurin valtionavustukset.

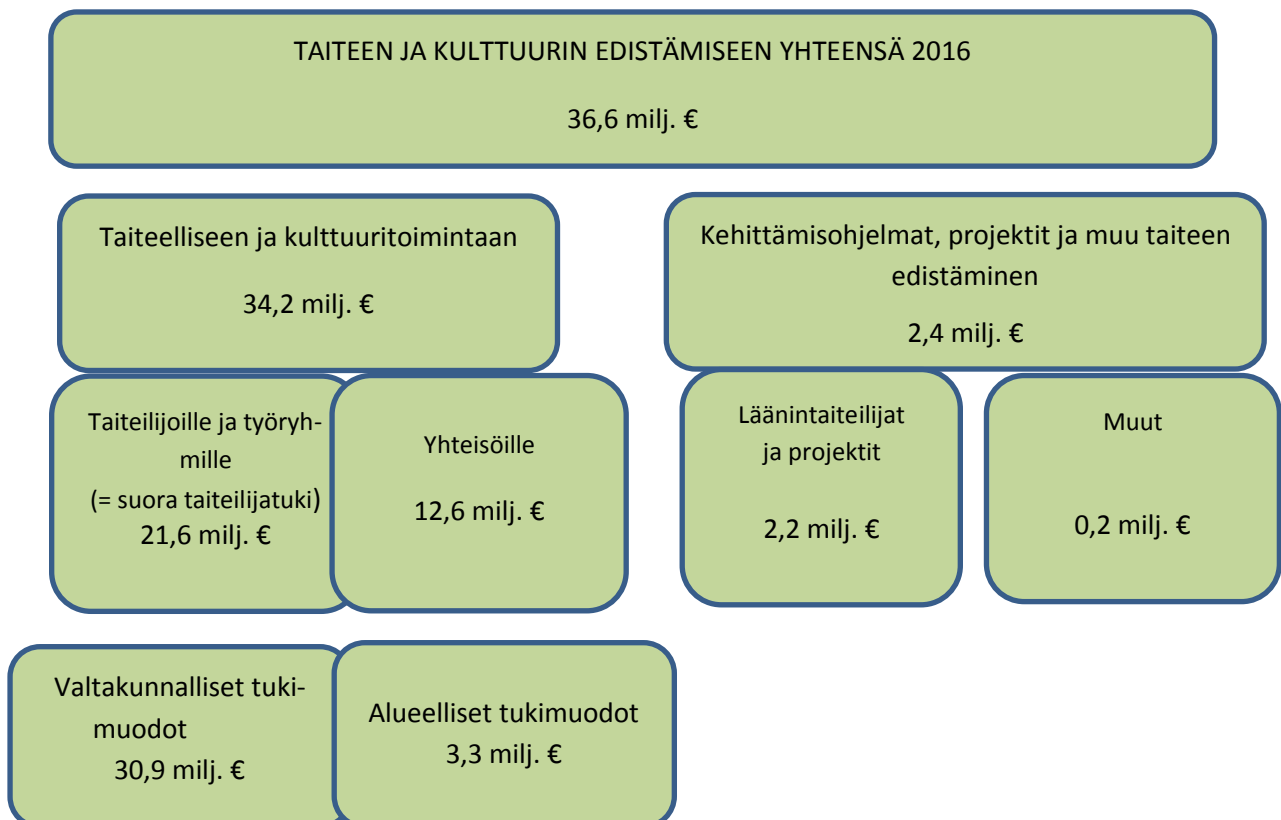
ALUEELLISET TUKIMUODOT YHTEENSÄ	3,3 milj. €	-11,35 %
TUKI TAITEELLISEEN TOIMINTAAN YHTEENSÄ	34,2 milj. €	0,59 %

	2016	Muutos %
PROJEKTIT JA LÄÄNINTAITEILIJATYÖ		
Projektit	639 190	-13,06 %
Läänintaiteilijoiden palkat	1 505 078	- 3,22 %
Ulkomaan taiteilija-asunnot	38 095	- 16,95 %
MUU VIRASTON TAITEEN EDISTÄMINEN JA TIEDONVÄLITYS		
Tiedonvälitys ja -tuotanto	146 000	*
Muu viraston taiteen edistäminen	58 000	*
PROJEKTIT JA MUU TAITEEN EDISTÄMINEN YHTEENSÄ	2,4 milj.	-3,18 %

*Luokittelu muuttunut.

TAITEEN JA KULTTUURIN EDISTÄMISEEN YHTEENSÄ	36,6 milj. €	0,6 %
---	--------------	-------

Taiteen edistämiskeskuksen hallintomäärärahat (toteutunut)	4,3 milj. €	4,84 %
--	-------------	--------

TAIKEN OSUUS VALTION MENOISTA VUONNA 2016 (%)

	Taiteelliseen ja kulttuuri-toimintaan (€ 34,2 milj.)	Taiteen ja kulttuurin edistämiseen yhteensä (€ 36,6 milj.)
Valtion menoista (€ 55,5 mrd.)	0,06 %	0,07 %
Budjettimomentti 29.80. Taide ja kulttuuri (€ 463,3 milj.)	7,4 %	7,9 %

Lähde: <http://budjetti.vm.fi/>

TAIKEN KAUTTA JAETTAVAT VEIKKAUSVOITTOVARAT 2015 – 2016

	2015	2016	Muutos %
Elokuvakulttuurin edistämiseen	1 404 000	1 404 000	0 %
Kirjallisuuden edistämiseen	320 000	355 000	11 %
Kuvataiteen edistämiseen*	1 671 000	1 396 000	-16 %
Näyttämötaiteen edistämiseen	3 305 000	3 358 000	2 %
Arkkitehtuurin edistämiseen	307 000	260 000	-15 %
Musiikin edistämiseen	2 002 000	1 959 000	-2 %
Muotoilun edistämiseen	423 000	445 000	5 %
Tanssitaiteen edistämiseen	2 329 000	2 329 000	0 %
Valokuvataiteen edistämiseen	620 000	620 000	0 %
Sirkustaiteen edistämiseen	588 000	588 000	0 %
Mediataiteen edistämiseen	130 000	147 000	13 %
Sarjakuvataiteen ja kuvitustaiteen edistämiseen**	163 000	231 000	42 %
Kuvittajien ja sarjakuvataiteilijoiden kirjastoapurahat**	73 000	-	
Musiikin kirjastoapurahat**	115 000	-	
Kuvataiteen apurahat (näyttöapurahat)	960 000	960 000	0 %
Taiteilijoiden valtionpalkintoihin	190 000	190 000	0 %
Valtakunnallisiin kehittämishankkeisiin jne.	5 644 000	5 500 000	-3 %
Lastenkulttuurin edistämiseen	590 000	600 000	2 %
Kansainvälisen toiminnan edistämiseen	715 000	715 000	0 %
Monitaiteelliseen ---- toimintaan	200 000	105 000	-48 %
Monikulttuurisuutta edistäviin taidehankkeisiin	709 000	765 000	8 %
Kulttuurin hyvinvointivaikutuksia edistävään toimintaan***	416 000	452 000	9 %
Yhteensä	22 874 000	22 379 000	-2 %

* Kyseessä on tekninen muutos. Kuvataiteen näyttelytoiminnan tuen piiristä yhdistettiin kuvataidejärjestöjen omien gallerioiden näyttelytoiminnalle osoitetut tuet niiden OKM:ltä saamiin toiminta-avustuksiin.

** Yhdistetty kohdeapurahoihin. Käytännössä määräraha pienentynyt 5 000 euroa.

*** Taiteesta ja kulttuurista hyvinvointia -toiminnan tukemiseen, josta 40 000 euroa Taiku-kotipesän toimintaan.

- Taiteen edistämiskeskuksen tuki jakautuu valtakunnalliseen (aik. valtion taidetoimikunnat) ja alueelliseen (aik. alueelliset taidetoimikunnat). Valtakunnallisina tukimuotoina myönnettiin vuonna 2016 kaikkiaan 30,9 miljoonaa euroa. Kasvua edellisvuoteen oli 0,6 miljoonaa euroa. Valtakunnallisesta tuesta suurimmat osuudet menivät aiempien vuosien tapaan kuvataiteelle, kirjallisuudelle ja näyttämötaiteelle.
- Alueellisina tukimuotoina myönnettiin vuonna 2016 kaikkiaan 3,3 miljoonaa euroa. Laskua edellisvuoteen runsaat kymmenen prosenttia (-11 %). Tästä summasta suurimmat osuudet menivät kuvataiteelle ja kirjallisuudelle kuten aiempinakin vuosina.
- Kaiken kaikkiaan neljä suurinta taiteenalaa, kirjallisuus, kuvataide, näyttämötaide ja musiikki saivat 61 prosenttia Taiteen edistämiskeskuksen tuesta.
- Eri taiteenalojen osuus Taiken kokonaistuesta on pysynyt pääpiirteissään ennallaan, tosin uusien taiteenalojen tulo tuen saajien joukkoon on pienentänyt ”vanhojen” osuutta.
- Euromääräisesti tarkasteltuna useiden taiteenalojen tuki on pysynyt suunnilleen samana tai lievästi noussut. Suhteellisesti suurin nousu oli valo- ja äänitaiteessa (97 %), jossa lähtötaso olikin kaikkein pienin, sillä kyseessä on melko uusi taiteenala Taiken taiteenalavalikoimassa. Myös performanssi- ja esitystaiteessa (48 %) ja ympäristötaiteessa (34 %) oli suuri prosentuaalinen kasvu samasta syystä.
- Rahamäärältään suurin kasvu (noin 280 000 euroa) oli monitaiteessa. Kasvu johtuu prosenttiperaatteen laajentamiseen liittyvästä uudesta tukimuodosta (400 000 euroa), jonka myönnot on tietokannassa luokiteltu monitaiteeseen. Muiden tukimuotojen osalta monitaiteessa on miinusta. Esimerkiksi alueellisten tukimuotojen kautta monitaiteeseen myönnetty summa pieneni yli 160 000 eurolla.
- Myös muilla aloilla on vähennystä edellisvuoteen verrattuna. Esimerkiksi musiikin euromääräinen tuki oli laskenut edellisvuoteen verrattuna 4 prosenttia. Syynä tähän on muun muassa se, että osa musiikkifestivaaleille aiemmin toiminta-avustuksina myönnettyistä summista on siirretty opetus- ja kulttuuriministeriölle jaettavaksi kulttuuritapahtumien tukimäärärahaan.

TAIKEN ALUEELLISET JA VALTAKUNNALLISET APURAHAT*, AVUSTUKSET JA PALKINNOT TAITEENALOITTAIN (%) VUONNA 2016

Taiteenala	Valtakunnalliset %	Alueelliset %	Yhteensä %
Kuvataide	16,9	28,6	18,1
Kirjallisuus	16,8	13,3	16,5
Näyttämötaide	14,3	12,2	14,1
Musiikki	12,0	12,8	12,1
Tanssitaide	9,9	4,8	9,4
Elokuvataide	6,5	4,4	6,3
Valokuvataide	4,6	3,9	4,5
Muotoilu	3,9	4,3	3,9
Kulttuuri**	3,4	-	3,1
Monitaide	2,5	5,9	2,8
Sirkustaide	2,7	1,8	2,6
Mediataide	1,7	2,1	1,8
Arkkitehtuuri	1,7	0,5	1,6
Sarjakuva	0,9	1,9	1,0
Taidejournalismi	0,5	0,6	0,5
Kuvitustaide	0,6	0,8	0,6
Performanssi- ja esitystaide	0,5	1,1	0,6
Ympäristötaide	0,2	0,6	0,2
Valo- ja äänitaide	0,2	0,4	0,3
Yhteensä	100	100	100
Yhteensä €	30,9 milj.	3,3 milj.	34,2 milj.

*Sisältää kaikki tukimuodot, myös ko. vuonna maksussa oleva taiteilija-apurahat. ** Taide- ja kulttuuripalvelujen juurruttaminen osaksi sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa sekä avustukset monikulttuurisuuden edistämiseen ja rasmin vastaiseen toimintaan.

TAIKEN APURAHAT* JA AVUSTUKSET YKSITYISILLE JA YHTEISÖILLE TAITEENALOITTAIN (% , €) VUONNA 2016

Taiteenala	Apurahat yksityisille %	Avustukset yhteisöille %	Yhteensä %
Kuvataide	23,4	9,0	18,1
Kirjallisuus	24,9	2,0	16,4
Näyttämötaide	7,4	25,4	14,1
Musiikki	11,2	13,6	12,1
Tanssitaide	4,8	17,3	9,4
Elokuvataide	3,8	10,7	6,3
Valokuvataide	5,5	3,0	4,6
Muotoilu	5,4	1,4	3,9
Kulttuuri**	-	8,4	3,1
Monitaide	2,8	2,9	2,8
Sirkustaide	1,5	4,5	2,6
Mediataide	2,7	0,2	1,8
Arkkitehtuuri	1,9	0,9	1,6
Sarjakuva	1,5	0,1	1,0
Kuvitustaide	1,0	0,0	0,6
Performanssi- ja esitystaide	0,7	0,3	0,6
Taidejournalismi	0,8	-	0,5
Valo- ja äänitaide	0,4	0,0	0,3
Ympäristötaide	0,3	0,2	0,2
Yhteensä	100	100	100
Yhteensä €	21,3 milj.	12,6 milj.	34,0 milj.*

*Sisältää kaikki muut tukimuodot paitsi palkinnot. ** Taide- ja kulttuuripalvelujen juurruttaminen osaksi sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa sekä avustukset monikulttuurisuuden edistämiseen ja rasmin vastaiseen toimintaan.

TAIKEN APURAHAT*, AVUSTUKSET JA PALKINNOT TAITEENALOITTAIN (€) VUONNA 2016

Taiteenala	Yhteensä €	Muutos % (2015)
Kuvataide	6 194 520	-3 %
Kirjallisuus	5 640 410	1 %
Näyttämötaide	4 817 650	1 %
Musiikki	4 138 700	-4 %
Tanssitaide	3 226 680	-2 %
Elokuvataide	2 173 090	2 %
Valokuvataide	1 556 970	3 %
Muotoilu	1 352 840	0 %
<i>Kulttuuri</i>	<i>1 060 000</i>	<i>73 %</i>
Monitaide	974 900	-11%
Sirkustaide	887 700	1 %
Mediataide	611 600	-1 %
Arkkitehtuuri	537 610	- 9 %
Sarjakuva	336 580	20 %
Kuvitustaide	216 250	10 %
Performanssi- ja esitystaide	190 430	48 %
Taidejournalismi	178 690	-12 %
Valo- ja äänitaide	86 970	97 %
Ympäristötaide	82 040	34 %
Yhteensä	34,2 milj.	0,7 %

*Sisältää maksussa oleva taiteilija-apurahat. Pyöristetty lähimpään 10 euroon.

- Taike-uudistuksen (2013) myötä taiteellisen toiminnan tukea koskeva päätösvalta jaettiin taidetoimikuntien ja viraston (johtajan) kesken. Valtakunnallisesta tuesta 61 prosenttia ja alueellisesta 89 prosenttia oli vuonna 2016 taidetoimikuntien päättämää eli vertaisarvioitua. Taiteenalakohtaiset erot olivat kuitenkin suuret. Esimerkiksi taidejournalismin, kuvituksen ja kirjallisuuden tuesta lähes kaikki on toimikuntien (ml. alueelliset taidetoimikunnat ja kirjastoapurahalautakunta) päättämää kun taas esittävässä taiteissa (näyttämötaide, sirkus, tanssi) toimikunnat päättävät vain noin kolmasosasta Taiken kautta myönnettävästä tuesta. Sellaisilla taiteenaloilla, joilla on myönnettävänä paljon toiminta-avustuksia, on tuen euromääräinen painopiste siirtynyt viraston päätettäväksi.

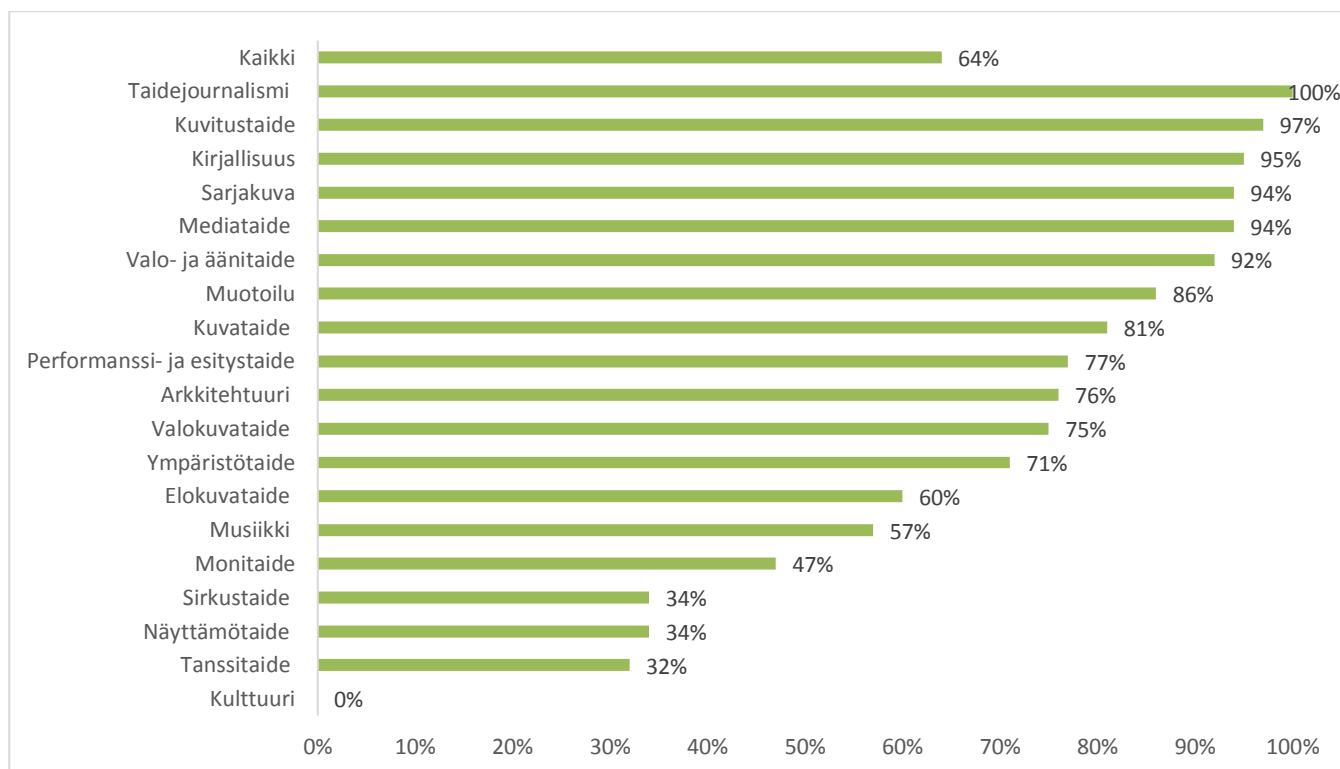

VERTAISARVIOINNIN* OSUUS TAIKEN APURAHOISTA JA AVUSTUKSISTA TAITEEN-ALOITTAIN VUONNA 2016

Taiteenala	Valtakunnalliset %	Alueelliset %	Yhteensä %
Arkkitehtuuri	77 %	48 %	76 %
Elokuvataide	59 %	75 %	60 %
Kirjallisuus	96 %	89 %	95 %
Kuvataide	78 %	94 %	81 %
Kuvitustaide	97 %	100 %	97 %
Mediataide	94 %	93 %	94 %
Monitaide	41 %	84 %	47 %
Muotoilu	85 %	95 %	86 %
Musiikki	54 %	85 %	57 %
Näyttämötaide	29 %	87 %	34 %
Performanssi- ja esitystaide	71 %	100 %	77 %
Sarjakuva	93 %	98 %	94 %
Sirkustaide	30 %	86 %	34 %
Taidejournalismi	99 %	100 %	100 %
Tanssitaide	29 %	79 %	32 %
Valo- ja äänitaide	90 %	100 %	92 %
Valokuvataide	73 %	100 %	75 %
Ympäristötaide	84 %	28 %	71 %
<i>Kulttuuri</i>	0 %	-	0 %
Yhteensä %	61 %	89 %	64 %
€ milj.	30,9	3,3	34,2

* Vertaisarvioinnin osuus = taidetoimikuntien ja lautakuntien päättämä osuus taiteenalan kokonaistuesta.

VERTAISARVIOINNIN OSUUS TAIKEN APURAHOISTA JA AVUSTUKSISTA TAITEEN-ALOITTAIN VUONNA 2016

2 TAITEEN EDISTÄMISKESKUKSEN KEHITTÄMISOHJELMAT JA PROJEKTIT 2016

- Taiken kehittämisohjelmiin (ks. <http://www.taike.fi/fi/ohjelmat-ja-projektit>) käytettiin vuonna 2016 yhteensä runsaat 660 000 euroa ja 37 läänintaiteilijan henkilötyövuotta. Taiteilija-asuntoihin käytettiin vajaa 40 000 euroa.

TAIKEN KEHITTÄMISOHJELMAT 2016

Kehittämisohjelma	2015	2016 €	HTV
Taiteilijoiden työskentelyedellytysten kehittämisohjelma	244 397	284 000	17
Taiteen prosenttiperiaate -kehittämisohjelma	64 288	64 800	4,9
Taiteen käytön, hyvinvointivaikutusten ja osallistumisen kehittämisohjelma	52 852	61 600	4,7
Lasten ja nuorten kulttuurin kehittämisohjelma	39 939	141 300	6,3
Kulttuurisen moninaisuuden ja liikkuvuuden kehittämisohjelma	161 789*	112 000*	4,1
	563 265	663 700	37

* Sisältää aiemman kulttuuriviennin ja -vaihdon kehittämisohjelman käyttövarat.

TAITEEN EDISTÄMISKESKUKSEN PROJEKTIT* (€) ALUEITTAIN VUONNA 2016

Alue	€	%
Lappi	81 250	12
Varsinais-Suomi	62 810	10
Pohjois-Karjala	61 680	9
Pohjois-Pohjanmaa ja Kainuu	51 340	8
Kaakkois-Suomi	49 250	8
Pirkanmaa	51 390	8
Pohjois-Savo	45 860	7
Satakunta	47 490	7
Keski-Suomi	44 120	7
Pohjanmaa	45 210	7
Uusimaa	39 010	6
Etelä-Savo	29 460	4
Häme	20 880	3
Alueisiin jakamaton	26 780	4
Yhteensä	656 710 *	100

*Summasta poistettu kehittämisohjelmien kustannukset.

3 TAITEEN EDISTÄMISKESKUKSEN TUKI KANSAINVÄLISEEN TOIMINTAAN 2016

- Taiteen edistämiskeskus myönsi vuonna 2016 kansainväliseen toimintaan matka-, residenssi- ja liikkuvuusapurahoja¹ kaikkiaan lähes 740 000 euroa.
- Taiteilijoiden ja taidehankkeiden kansainvälistä toimintaa tuettiin myös muilla tukimuodoilla. Esimerkiksi valtakunnallisia kohdeapurahoja ja erityisavustuksia myönnettiin kansainväliseen toimintaan yli 200 000 euroa. Suurin panostus oli muotoilussa (66 000 €) ja musiikissa (40 000 €). Alueellisista apurahoista ja avustuksista myönnettiin kansainväliseen toimintaan kaikkiaan noin 59 000 euroa.²
- Taiteen edistämiskeskus ylläpiti vielä vuonna 2016 taiteilija-asuntoja ulkomailla. Taiteilija-asunnoista luovuttiin asteittain vuonna 2013 tehdyllä päätöksellä.³
- Taiken kehittämishelmiin sisältyviin kansainvälisiin projekteihin käytettiin runsaat 50 000 euroa vuonna 2016.
- Kansainväliseen toimintaan kohdennetuista apurahoista ja avustuksista suurin osuus suuntautui kuvataiteelle (35 %).
- Kansainväliseen toimintaan eri tukimuodoista kohdennettu tuki väheni edellisvuoteen verrattuna 21 prosenttia. Varsinaiset kansainväliseen toimintaan suunnatut apurahat ja avustukset nousivat hieman (+5 %) mutta muista tukimuodoista kansainväliseen toimintaan myönnetty tuki väheni samoin kuin läänintaiteilijoiden kansainvälisiin projekteihin kohdennettu summa.

TAITEEN EDISTÄMISKESKUKSEN TUKI KANSAINVÄLISEEN TOIMINTAAN VUONNA 2016

	2016
Matka-apurahat	325 090
Residenssiapurahat ja -avustukset	412 000
Valtakunnalliset kohde- ja erityisavustukset *	212 500
Alueelliset kohdeapurahat ja avustukset**	44 500
Taiken kansainväliset (läänintaiteilijoiden) projektit	52 740
Taiken ulkomaan taiteilija-asunnot	38 400
Yhteensä	1 085 230

* Kansainväliseen toimintaan kohdennetut myönnöt.

¹ Vuodesta 2017 lähtien myönnetään residenssiavustuksia ja liikkuvuusapurahoja. Jälkimmäiseen yhdistettiin matka-apurahat ja residenssiapurahat, joihin kaikki kansainväliseen liikkuvuuteen kohdennetut tukimuodot on yhdistetty.

² Tieto on poimittu tietokantaan kirjatun käyttötarkoituksen mukaan, seuranta ei ole kattavaa.

³ ”Taiken ja opetus- ja kulttuuriministeriön välisessä tulossopimuksessa on sovittu, että viraston itse ylläpitämistä ulkomaisista taiteilija-asunnoista luovutaan asteittain vuoden 2016 loppuun mennessä...”. Drno tkt/44/391/2013.

KANSAINVÄLISEN TOIMINNAN TUKI* (€, %) TAITEENALOITTAIN VUONNA 2016

Taiteenala	€	%
Kuvataide	277 100	28
Musiikki	139 240	14
Monitaide	138 050	14
Muotoilu	107 900	11
Arkkitehtuuri	48 600	5
Näyttämötaide	47 800	5
Tanssitaide	46 760	5
Kirjallisuus	38 500	4
Elokuvataide	25 880	3
Valokuvataide	25 080	3
Performanssi- ja esitystaide	25 180	3
Mediataide	21 200	2
Sirkustaide	21 850	2
Sarjakuva	10 800	1
Valo- ja äänitaide	6 750	1
Kuvitus	6 350	1
Ympäristötaide	6 250	1
Taidejournalismi	800	0
Yhteensä	994 090	100

* Vain apurahat ja avustukset. Ilman taitelija-asuntoja ja kansainvälisiä projekteja.

4 TAITEEN EDISTÄMISKESKUKSEN HAKEMUKSET JA MYÖNNÖT 2016

- Vuonna 2016¹ Taiteen edistämiskeskukselle osoitettiin 13 600 apuraha- ja avustushakemusta, mikä oli noin 400 hakemusta enemmän kuin edellisvuonna. Muutaman vuoden jatkunut hakemusten määrän lasku näyttäisi siis pysähtyneen.²
- Valtakunnallisiin tukimuotoihin osoitettuja hakemuksia oli 9 655 ja alueellisiin tukimuotoihin 3 954. Kasvua valtakunnallisten hakemusten määrässä oli neljä prosenttia. Alueellisten tukimuotojen hakemuskäärä on pysynyt ennallaan.
- Taiteen tukimuotojen hakemusten ja myöntöjen välinen suhde on aikaisempiin vuosiin verrattuna muuttunut. Hakemuksia kohdistuu edelleen eniten työskentelyapurahoihin, mutta myönnoistä suurin osuus on kohdeapurahoja. Osittain tämä johtuu kirjastoapurahojen myöntömäärien merkittävästä laskusta.

VALTAKUNNALLISTEN TUKIMUOTOJEN HAKEMUKSET, HAKIJAT JA APURAHAT VUONNA 2016

Tukimuoto	Hakemuksia (%)	Hakijoita (%)	Myöntöjä (%)	Apurahan saajia (%)
Työskentelyapurahat	4 488 (46)	3 513 (55)	859 (32)	841 (36)
Vuosiapurahat	2 559	2 435	305	305
Kohdeapurahat *	3 743 (39)	2 948 (46)	1 294 (48)	1 153 (50)
Erytis- ja toiminta-avustukset yhteisöille	1 424 (15)	1 088 (17)	540 (20)	490 (21)
Yhteensä	9 655 (100)	6 340 (**)	2 693 (100)	2 313 (**)

* Kaikki projekteihin tarkoitetut valtakunnalliset tukimuodot (ks. sivun 2 taulukko).

** Prosenttien summa ei ole 100, sillä hakijat ovat voineet hakea ja saada useasta eri tukimuotoryhmästä. Yhteislukumäärästä on poistettu päällekkäisyydet.

¹ Hakemukset ja myönnot, jotka ovat kohdistuneet vuoden 2016 määrärahaan. Tukimuodosta riippuen hakemus on tullut joko 2015 tai 2016.

² Apuraha- ja avustushakemusten lisäksi Taikelle osoitettiin runsaat 500 taiteilijaeläkehakemusta, jotka eivät ole mukana yllä olevissa laskelmissa. Valtion ylimääräisiä taiteilijaeläkkeitä ei makseta taiteen edistämisen määrärahoista.

ALUEELLISTEN TUKIMUOTOJEN HAKEMUKSET, HAKIJAT JA APURAHAT VUONNA 2016

Tukimuoto	Hakemuksia (%)	Hakijoita (%)	Myöntöjä (%)	Apurahan saajia (%)
Työskentelyapurahat	1 749 (44)	1 707 (55)	262 (29)	262 (30)
Kohdeapurahat	1 607 (41)	1 476 (47)	434 (48)	421 (48)
Valtionavustukset yhteisöille	598 (15)	508 (16)	206 (23)	193 (22)
Yhteensä	3 954 (100)	3 118 (*)	902 (100)	872 (*)

* Prosenttien summa ei ole 100, sillä hakijat ovat voineet hakea ja saada useasta eri tukimuodosta. Yhteissummasta on poistettu päällekkäisyydet.

TAITEEN EDISTÄMISKESKUKSEN HAKEMUKSET, HAKIJAT JA APURAHAT VUONNA 2016

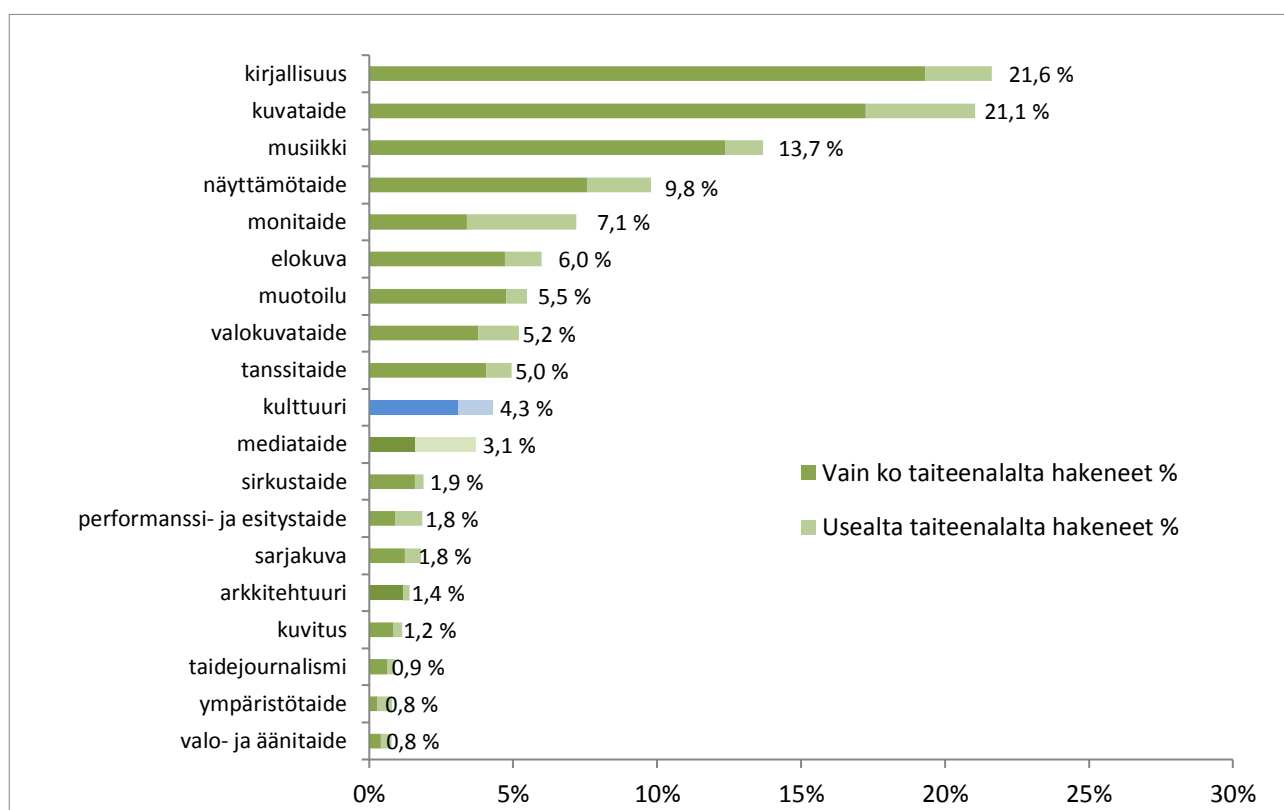
Tukimuoto	Hakemuksia (%)	Hakijoita (%)	Myöntöjä (%)	Apurahan saajia (%)
Työskentelyapurahat	6 237 (46)	4 248 (56)	1 121 (31)	1 071 (36)
Kohdeapurahat	5 350 (39)	3 730 (49)	1 728 (48)	1 495 (51)
Valtionavustukset yhteisöille	2 022 (15)	1 349 (18)	746 (21)	635 (22)
Yhteensä	13 609 (100)	7 637 (*)	3 595 (100)	2 950 (*)

* Prosenttien summa ei ole 100, sillä hakijat ovat voineet hakea ja saada useasta eri tukimuotoryhmästä. Yhteislukumäärästä on poistettu päällekkäisyydet.

5 TAITEEN EDISTÄMISKESKUKSEN APURAHOJEN JA AVUSTUSTEN HAKIJAT JA SAAJAT 2016

- Taiken *valtakunnallista* apurahaa tai avustusta haki kaikkiaan 6 340 hakijaa, joista yksityishenkilöitä oli 74 prosenttia, työryhmiä 9 prosenttia ja yhteisöjä 17 prosenttia. Suurimmat ryhmät olivat aikaisempien vuosien tapaan kuvataiteen (21 %) ja kirjallisuuden (22 %) hakijat, jotka muodostivat yli 40 prosenttia koko hakijakunnasta.
- Taiken valtakunnallisen tuen hakijoita oli noin 100 hakijaa enemmän kuin vuonna 2015 (kasvua 2 %).
- Uutena tukimuotona vuonna 2016 käynnistyi Sipilän hallituksen kärkihankkeisiin liittyvä prosenttitaiteen laajentamiseen kohdistettu tuki (400 000 euroa).

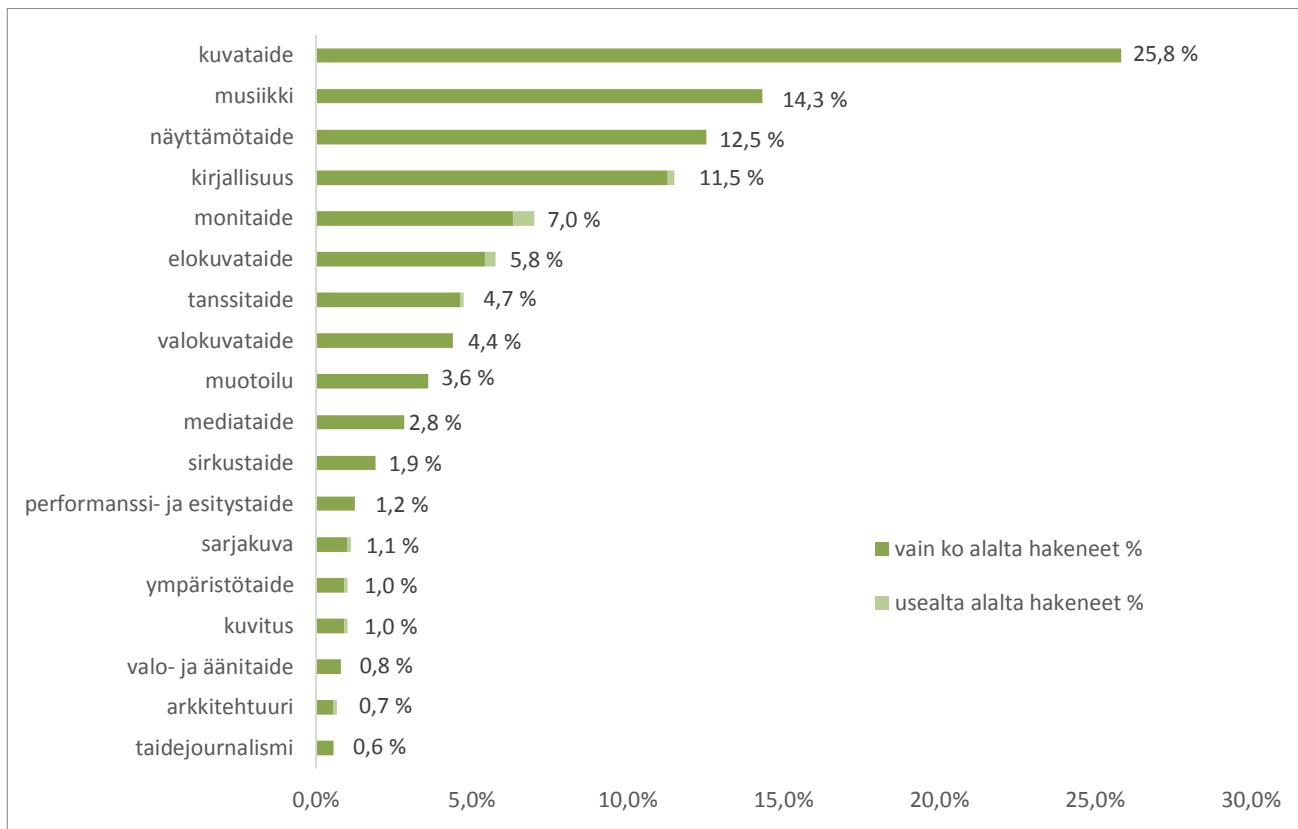
VALTAKUNNALLISTEN APURAHOJEN JA AVUSTUSTEN HAKIJAT (% , N = 6 342) TAITEENALOITTAIN VUONNA 2016

Prosenttien summa ei ole 100, sillä hakijat voivat hakea usealta taiteenalalta.

- *Alueellisten* tukimuotojen hakijoiden määrä laski edellisvuoteen verrattuna noin 70 hakijalla (- 2 %). Laskua oli erityisesti musiikissa (- 17 %) ja monitaiteessa (- 20 %). Kuvataiteen hakijat olivat alueellisten tukimuotojen suurin ryhmä.

ALUEELLISTEN APURAHOJEN JA AVUSTUSTEN HAKIJAT (% , N = 3 118) TAITEEN-ALOITTAIN VUONNA 2016

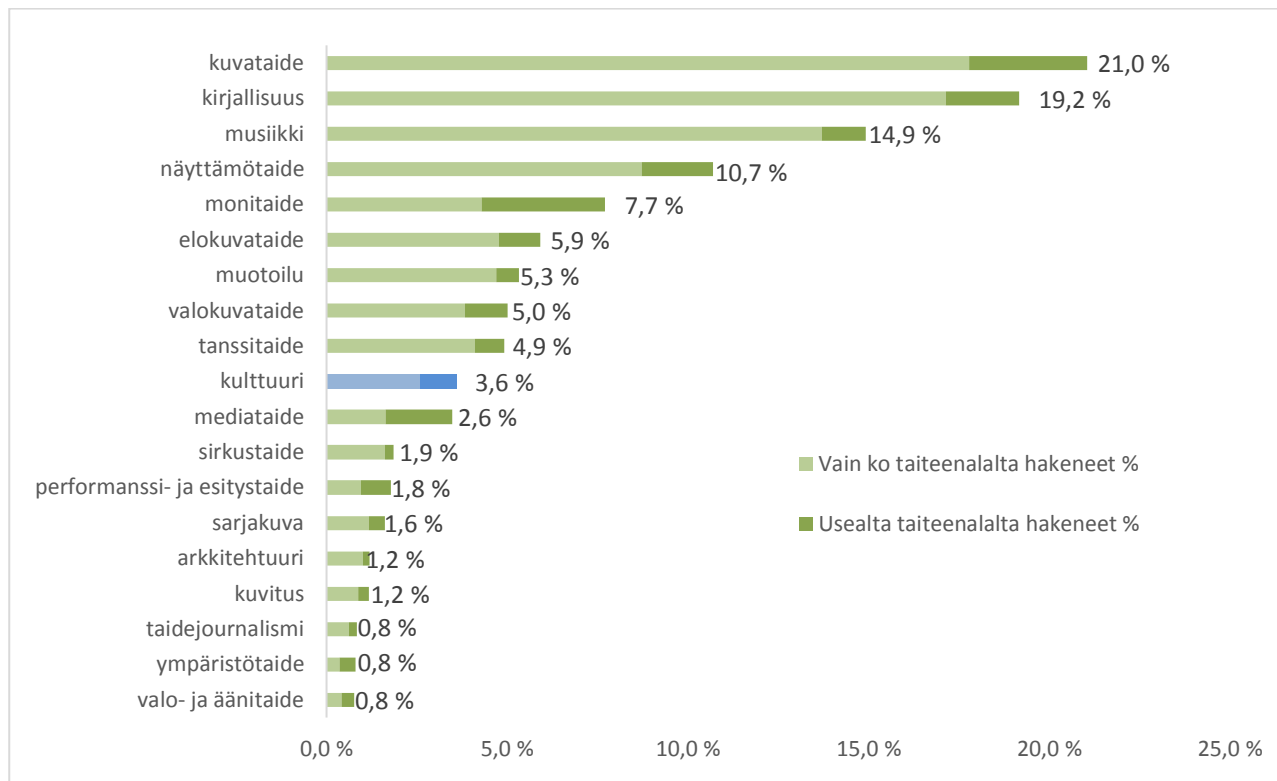
Prosenttien summa ei ole 100, sillä hakijat voivat hakea usealta taiteenalalta.

- *Taiken* avustusta tai apurahaa haki vuonna 2016 kaikkiaan noin 7 600 hakijaa. Laskua hakijamäärässä on edellisvuoteen nähden kaksi prosenttia. Suurin lasku oli musiikin (- 13 %) ja kuvataiteen (-8 %) hakijoissa.
- Yksityishenkilöitä oli *Taiken* hakijoista 72 prosenttia, työryhmiä 10 prosenttia ja yhteisöjä 18 prosenttia¹. Yhteisöhakijoiden osuus oli muita aloja suurempi elokuvan (30 %) ja tanssin (27 %) hakijoiden joukossa.
- Yli 3 000 (40 %) hakijaa jätti useamman kuin yhden hakemuksen. Sekä valtakunnallista että alueellista tukea haki noin 1 800 hakijaa (24 %). Suurin osuus molempia tukimuotoja hakeneita oli Kainuussa ja Pohjois-Pohjanmaalla (yli 30 % alueen hakijoista).

¹ Osa hakijoista on hakenut apurahaa sekä yksityishenkilönä että työryhmässä. Tällaiset hakijat on laskettu tässä yksityishenkilöihin.

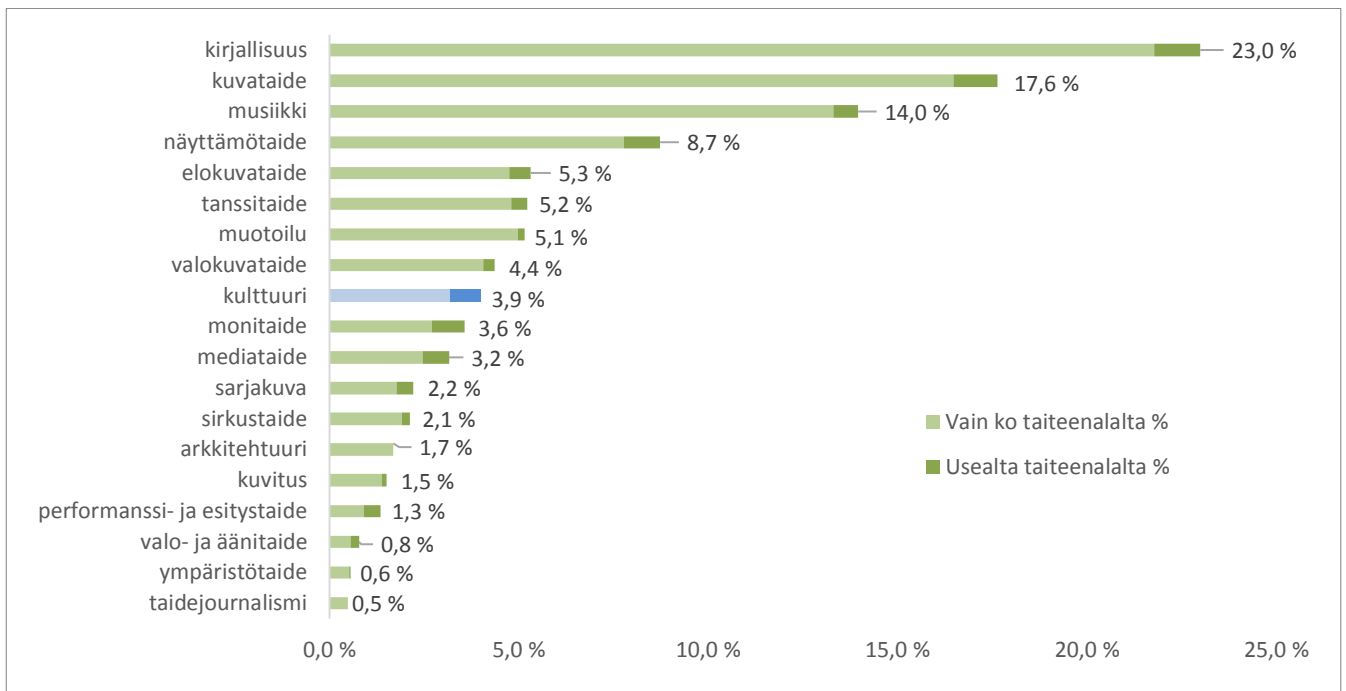

TAIKEN APURAHOJEN JA AVUSTUSTEN HAKIJAT (% , N = 7 637) TAITEENALOITTAIN VUONNA 2016

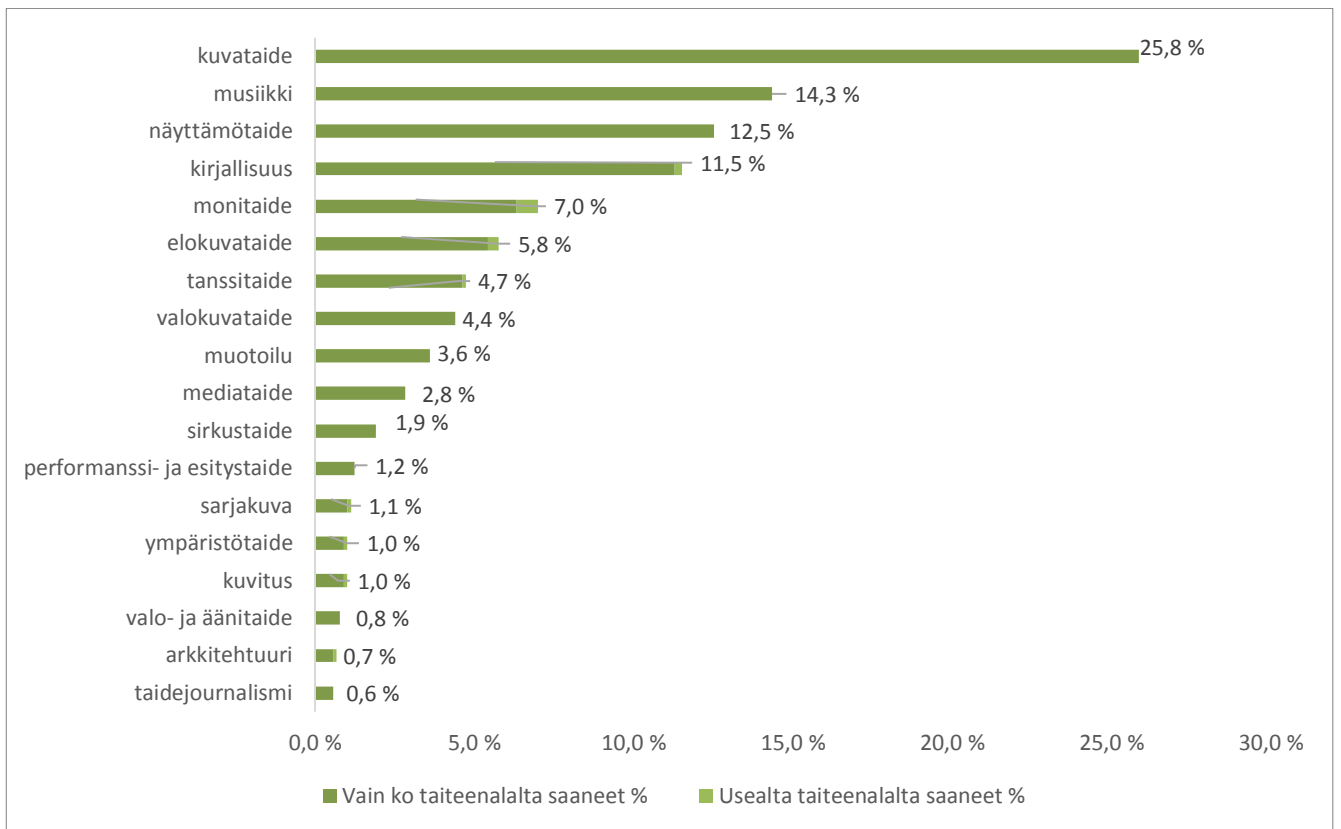
- *Valtakunnallisten* apurahojen/avustusten saajia oli yhteensä 2 313 eli 36 prosenttia hakijoista. Eniten apurahoja/avustuksia myönnettiin aikaisempien vuosien tapaan kirjallisuuden (23 %), kuvataiteen (18 %) ja musiikin (14 %) aloille.
- Runsas viidennes (22 %) valtakunnallisten apurahojen/avustusten saajista sai useamman kuin yhden apurahan.

VALTAKUNNALLISTEN APURAHOJEN JA AVUSTUSTEN SAAJAT (% , N = 2 313) TAITEENALOITTAIN VUONNA 2016

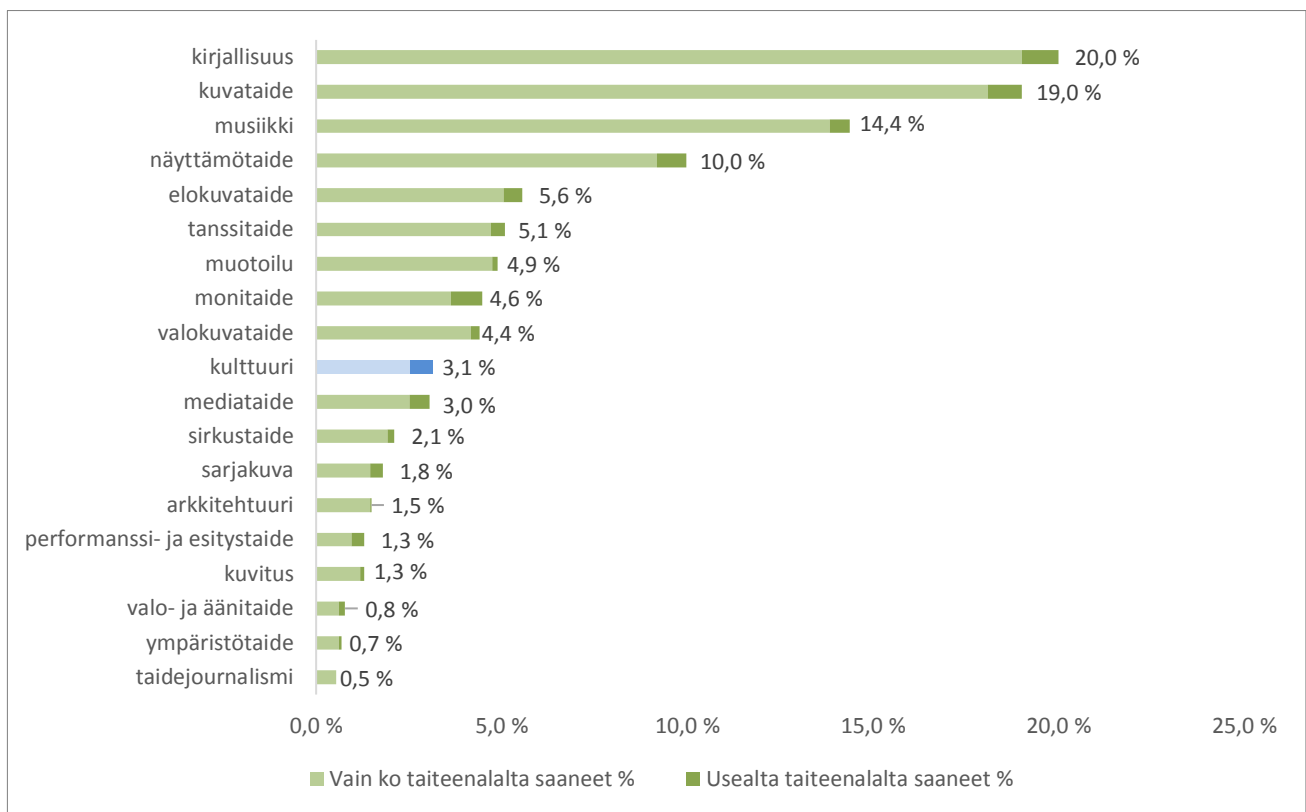
- *Alueellisia* apurahoja/avustuksia sai kaikkiaan vajaat 900 henkilöä, työryhmää tai yhteisöä. Apurahan tai avustuksen saajista 26 prosenttia edusti kuvataidetta, 14 prosenttia musiikkia ja 13 prosenttia näyttämötaidetta.
- Apurahojen ja avustusten saajien määrä oli laskenut edellisvuodesta -21 prosenttia. Eniten laskua oli monitaiteen, musiikin ja tanssitaiteen tuen saajien määrässä.
- Alueellisten apurahojen/avustusten saajista kaksi prosenttia sai useamman kuin yhden apurahan.

ALUEELLISTEN APURAHOJEN JA AVUSTUSTEN SAAJAT (% , N = 886) TAITEENALOIT-TAIN VUONNA 2016

- Kaiken kaikkiaan Taiken apurahoja ja avustuksia sai 2 950 hakijaa. Apurahan ja avustuksen saajien suurimmat ryhmät olivat aikaisempaan tapaan kirjallisuus (20 %) ja kuvataide (19 %). Apurahojen ja avustusten saajien määrä laski kaikkiaan vuoteen 2015 verrattuna kuusi prosenttia.
- Useamman kuin yhden apurahan sai 18 prosenttia apurahan/avustuksen saajista. Osuus oli täsmälleen sama kuin edellisvuonna. Heistä runsas puolet sai useamman apurahan/avustuksen valtion tukimuodoista.
- Yksityishenkilöiden (ml. työryhmät) saamat tukisummat vaihtelivat 150 eurosta yli 35 000 euroon. Saatujen apurahojen mediaani oli 4 000 euroa (valtakunnalliset 5 000 €, alueelliset 3 350 €).

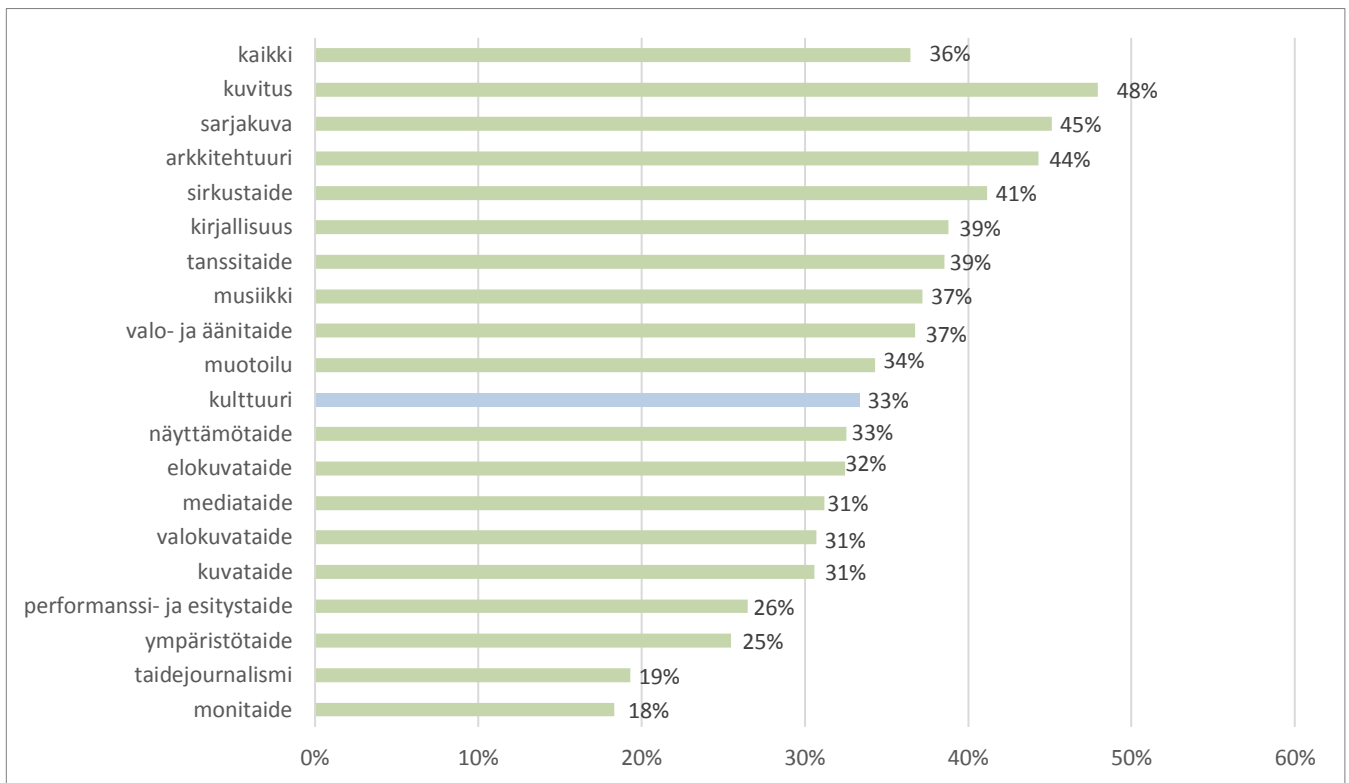
TAITEEN EDISTÄMISKESKUKSEN KAIKKI APURAHOJEN JA AVUSTUSTEN SAAJAT (% N = 2 950) TAITEENALOITTAIN VUONNA 2016

- Valtakunnallisissa tukimuodoissa taiteenalojen välinen vaihtelu apurahan/avustuksen hakijoiden ”onnistumisessa”¹ on suurta. Pienimmät saajien osuudet hakijoista olivat monitaiteessa ja taidejournalismissa. Näiden alojen hakijoista alle 20 prosenttia sai myönteisen päätöksen, kun esimerkiksi kuvituksessa, sarjakuvassa ja arkkitehtuurissa osuus oli yli 40 prosenttia.

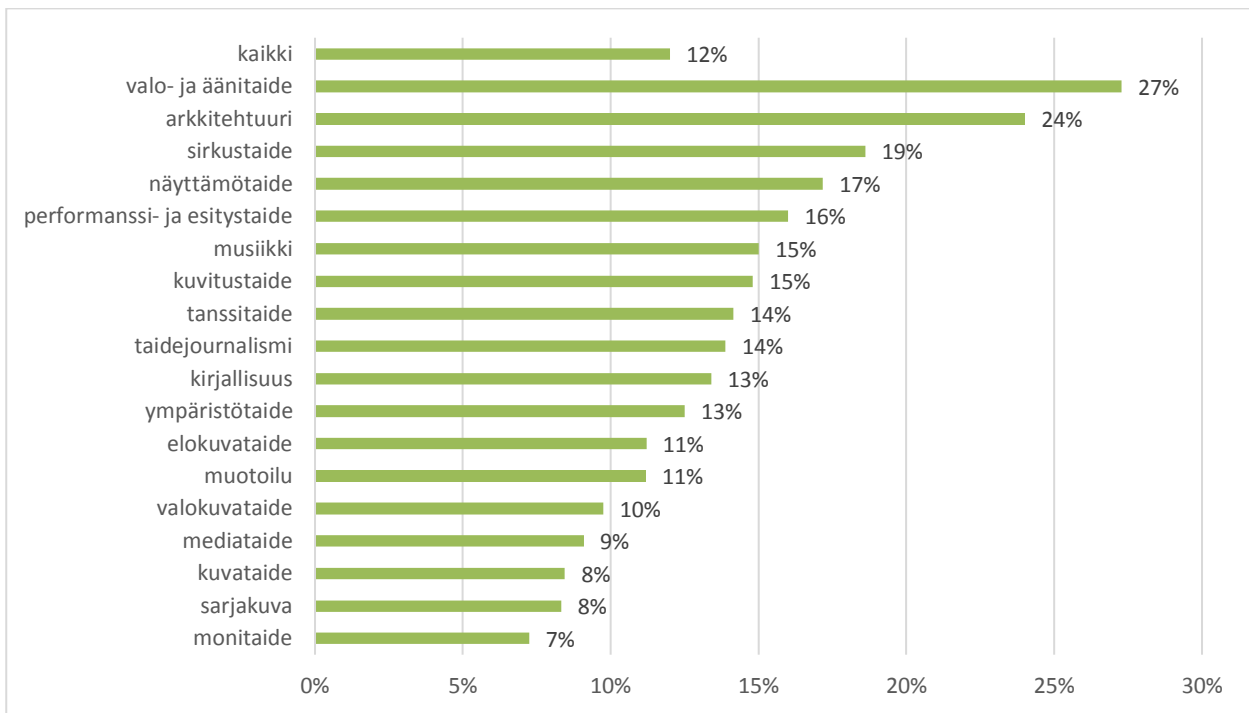
¹ Onnistumisprosentti = apurahan/avustuksen saajien osuus hakijoista kullakin taiteenalalla.

VALTAKUNNALLISTEN APURAHOJEN/AVUSTUSTEN SAAJIEN OSUUS (%) HAKIJOISTA TAITEENALOITTAIN VUONNA 2016

- Valtion työskentelyapurahoja (taiteilija-apurahat) sai vain runsas kymmenesosa (12 %) niitä hakeneista. Kaikkein alhaisinta saajien osuus hakijoista oli monitaiteessa, sarjakuvataiteessa, kuvataiteessa ja media-taiteessa.

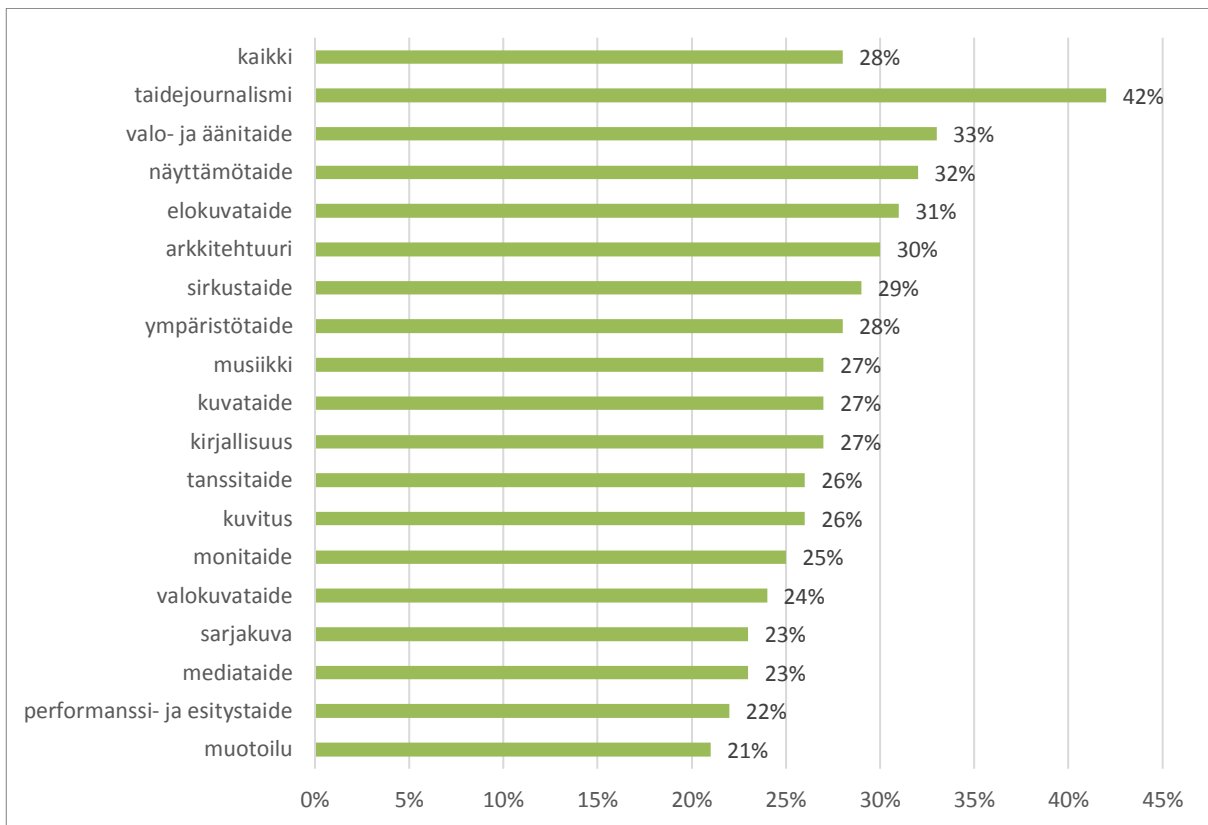
VALTION TAITEILIJAPURAHAN SAAJIEN OSUUS (%) HAKIJOISTA TAITEENALOIT-TAIN VUONNA 2016*

*Hakuvuosi 2015.

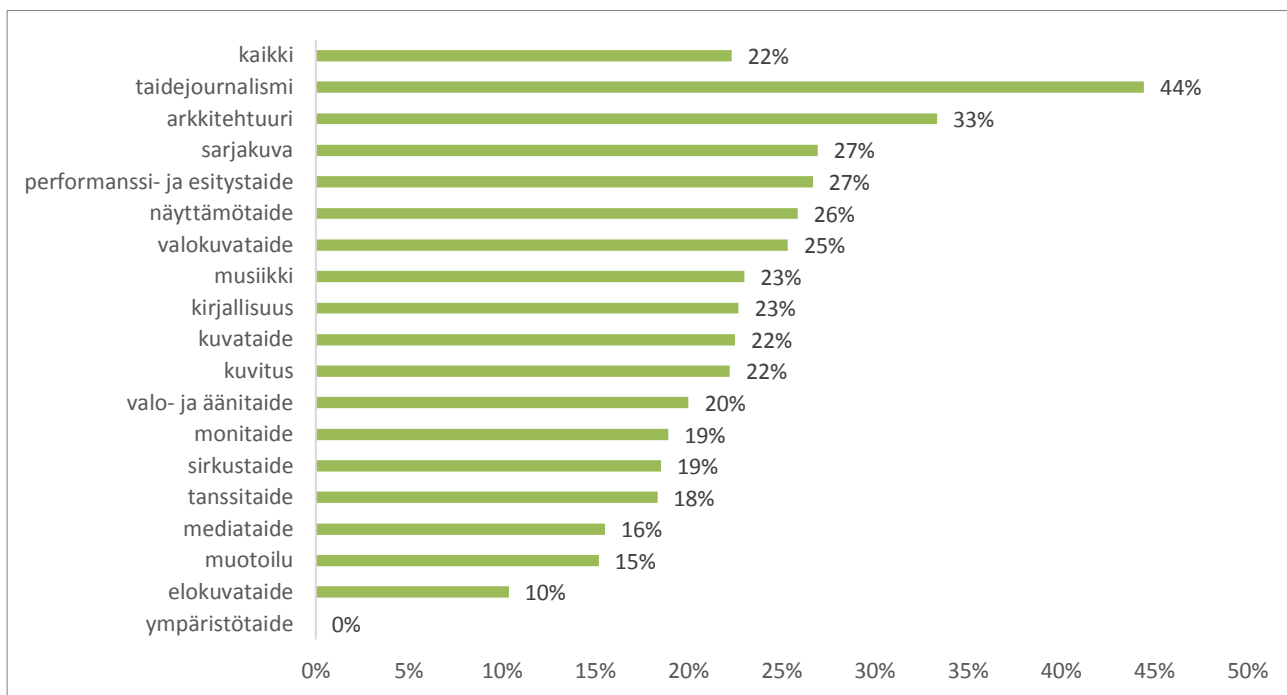
- Alueellisten apurahojen ja avustusten hakijoista alle 30 prosenttia sai myönteisen apurahapäätöksen. Tämän perusteella alueellisen apurahan tai avustuksen saaminen on siis hieman vaikeampaa kuin valtakunnallisen. Alhaisimmat osuudet olivat muotoilun ja performanssin ja esitystaiteen hakijoiden kohdalla.

ALUEELLISTEN APURAHOJEN/AVUSTUSTEN SAAJIEN OSUUS (%) HAKIJOISTA TAI- TEENALOITTAIN VUONNA 2016

- Myös alueellisten työskentelyapurahojen saajien osuus hakijoista oli alhaisempi kuin apurahoissa yleensä. Alueellisia työskentelyapurahoja hakeneista vain runsas viidennes sai apurahan. Niin ikään alueellisten työskentelyapurahojen osalta taiteenalojen välinen vaihtelu oli suurta. Alhaisin saajien osuus oli elokuvataiteessa (10 %). Ympäristötaiteelle ei myönnetty yhtään alueellista työskentelyapurahaa, mutta hakijoiden määräkin oli vain alle 10 henkilöä.

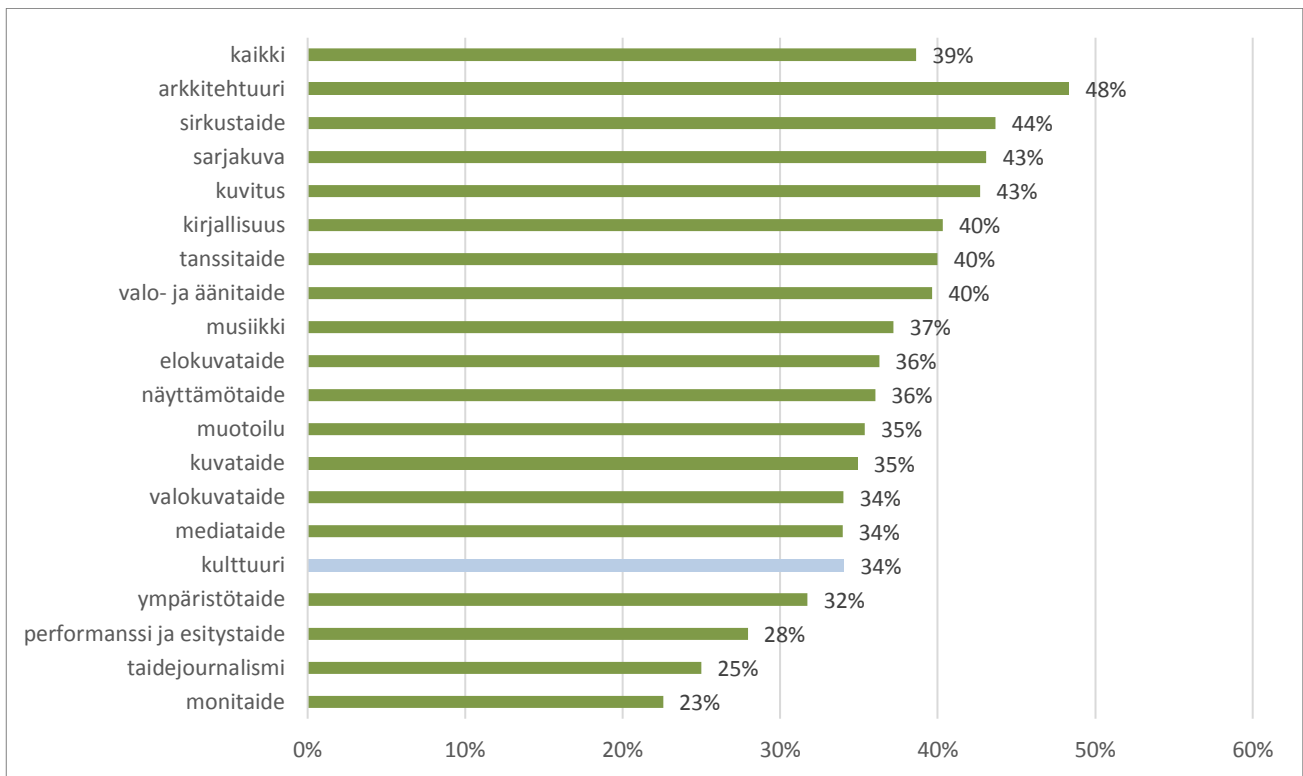
ALUEELLISTEN TYÖSKENTELYAPURAHOJEN SAAJIEN OSUUS (%) HAKIJOISTA TAITEENALOITTAIN VUONNA 2016

- Kaikista Taiken apurahojen/avustusten hakijoista 39 prosenttia sai myönteisen päätöksen. Suurin osuus oli arkkitehtuurissa, jossa lähes puolet (48 %) hakijoista sai myönteisen päätöksen. Alhaisin apurahan saajien osuus oli monitaiteessa.

TAITEEN EDISTÄMISKESKUKSEN KAIKKIEN APURAHOJEN/AVUSTUSTEN SAAJIEN OSUUS (%) HAKIJOISTA TAITEENALOITTAIN VUONNA 2016

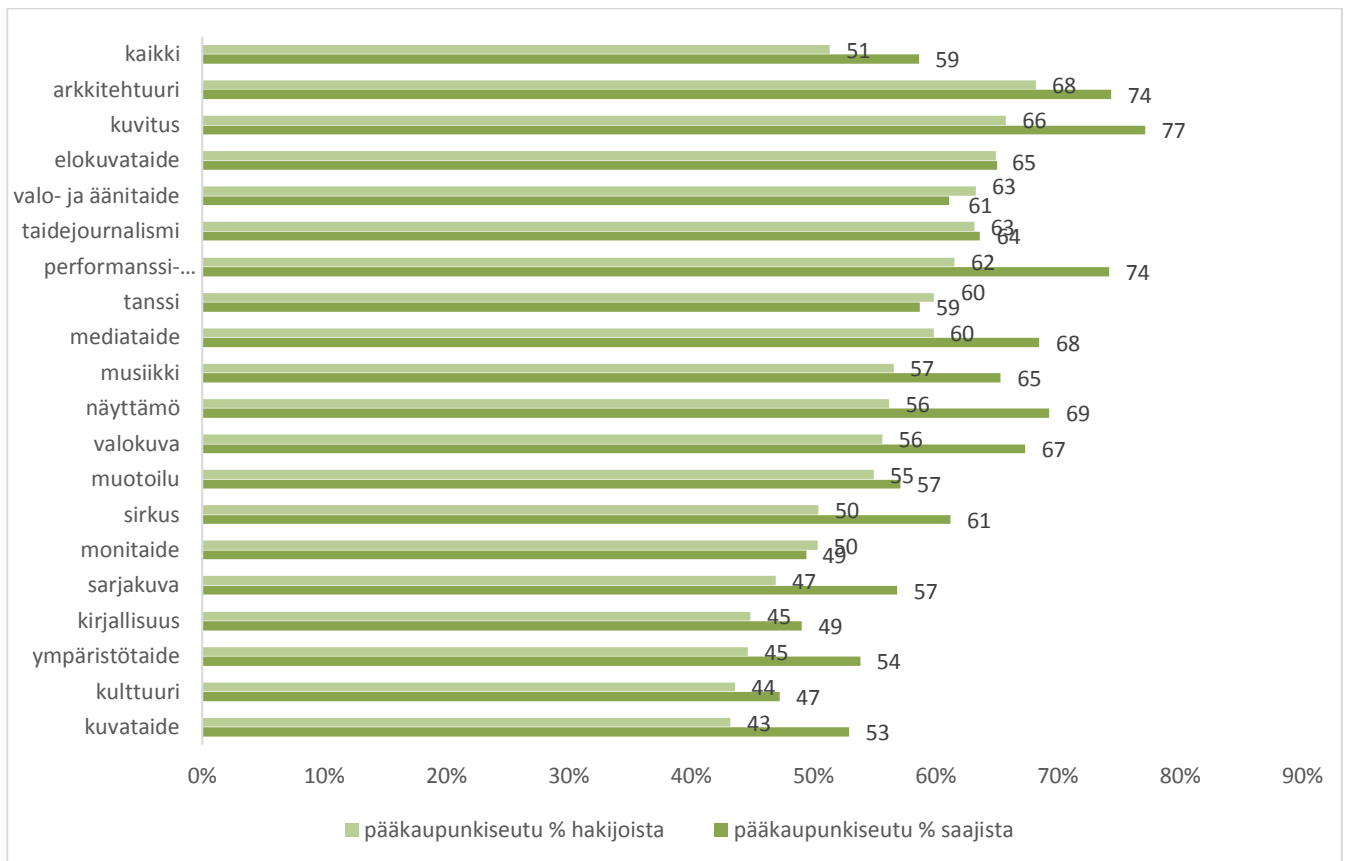

6 APURAHOJEN HAKIJAT JA SAAJAT 2016: ALUE, KIELIRYHMÄ

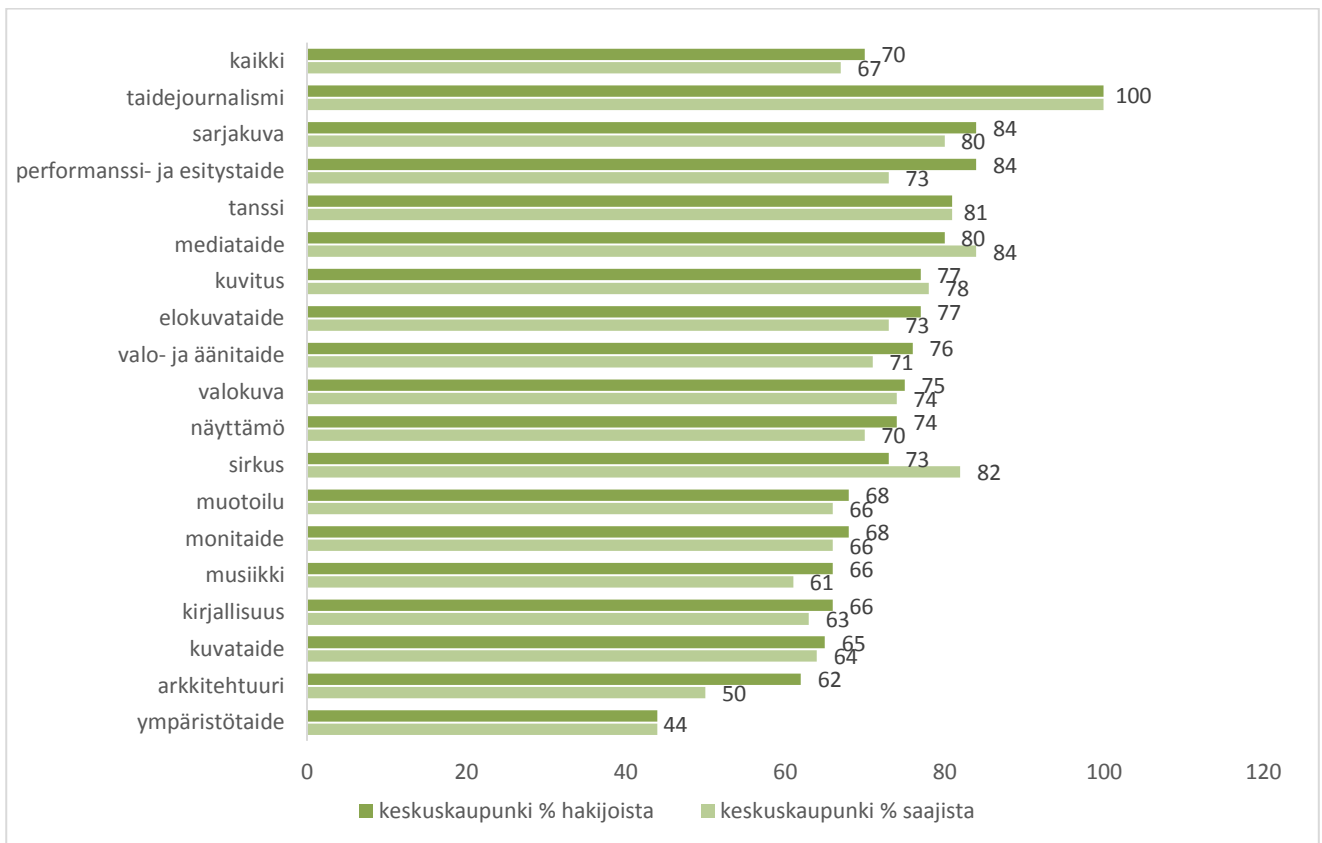
- Valtakunnallisten apurahojen hakijoista ja saajista runsas puolet oli pääkaupunkiseudulta. Pääkaupunkiseudulla asuvien osuus oli suurin arkkitehtuurin ja kuvituksen hakijoiden joukossa, pienin kirjallisuudessa, kuvataiteessa ja ympäristötaiteessa.
- Pääkaupunkiseudulla asuvien apurahan/avustuksen saajien osuus painottui hakijaosuutta enemmän useimmilla aloilla. Erityisesti kuvituksen, performanssin ja esitystaiteen, sirkuksen ja sarjakuvan apurahan saajat painottuvat hakijaosuutta enemmän pääkaupunkiseudulle, muilla aloilla erot hakijoiden ja saajien osuuksissa ovat melko pienet.

PÄÄKAUPUNKISEUDULLA ASUVIEN OSUUS (%) VALTAKUNNALLISTEN APURAHOJEN JA AVUSTUSTEN HAKIJOISTA JA SAAJISTA VUONNA 2016

- Myös alueellisten apurahojen ja avustusten hakijoista ja saajista enemmistö (yli 60 %) asui alueensa keskikaupungissa. Erityisesti taidejournalismin, sarjakuvan ja performanssin ja esitystaiteen hakijat olivat keskittyneet keskuksiin. Hakijoiden ja saajien osuudet olivat valtakunnallisia tukimuotoja enemmän toisiinsa vastaavia.

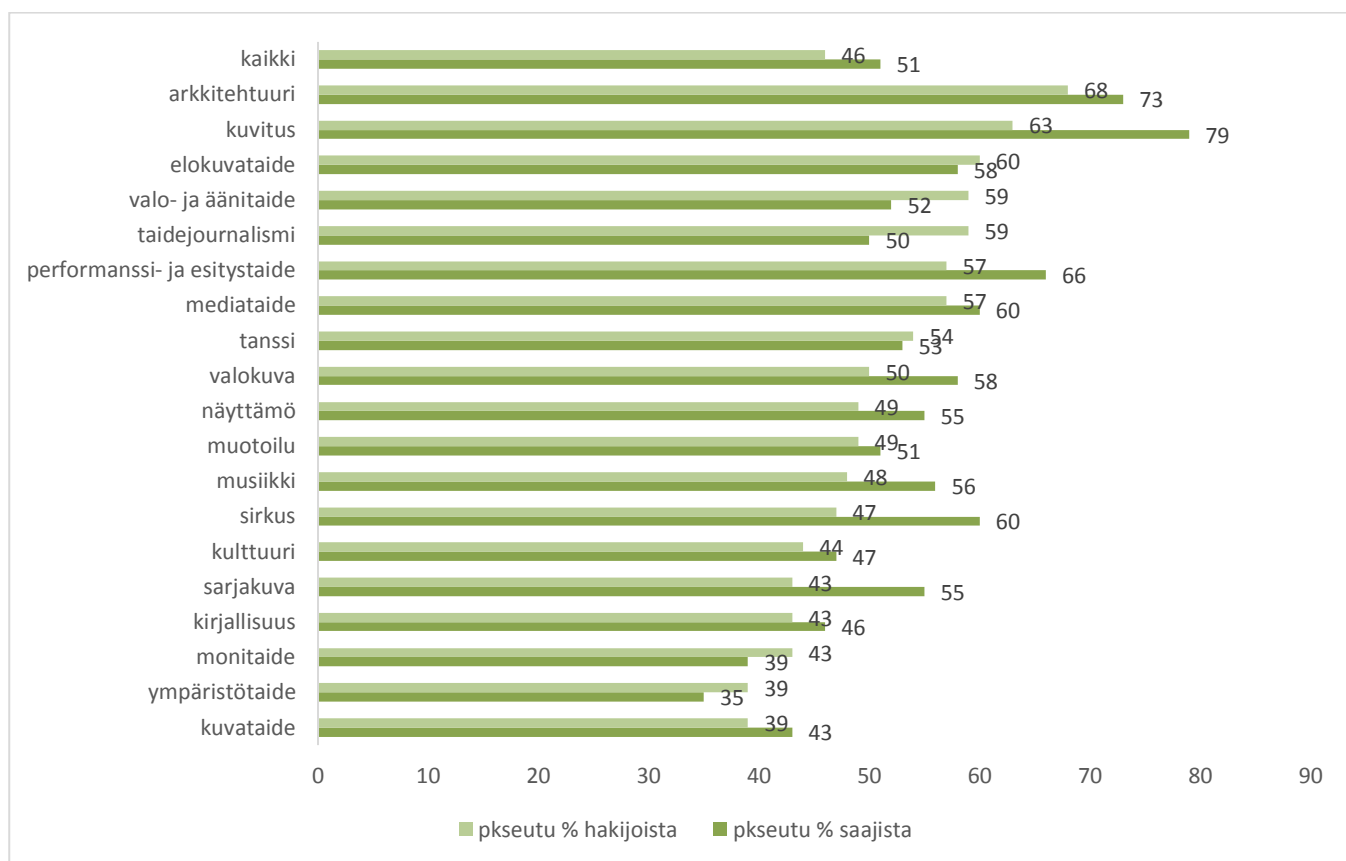
ALUEEN KESKUSKAUPUNGEISSA* ASUVIEN OSUUS (%) ALUEELLISTEN TUKIMUOTOJEN APURAHAN JA AVUSTUKSEN HAKIJOISTA JA SAAJISTA VUONNA 2016

* Keskuskaupungit: Espoo, Helsinki, Hämeenlinna, Joensuu, Jyväskylä, Kajaani, Kokkola, Kouvola, Kuopio, Lahti, Lappeenranta, Mikkelä, Oulu, Pori, Rovaniemi, Seinäjoki, Tampere, Turku, Vaasa, Vantaa.

- Kun tarkastellaan koko Taiken hakijakuntaa (alueelliset tukimuodot mukaan lukien) pääkaupunkiseudulla asuvien osuus laskee jonkin verran. Myös muiden alueiden tukimuodoista voidaan hakea valtakunnallisesti, mikä onkin jossain määrin lisännyt pääkaupunkiseutulaisten hakijoiden määrää muilla alueilla.

PÄÄKAUPUNKISEUDULLA ASUVIEN OSUUS (%) KAIKISTA TAIKEN APURAHOJEN JA AVUSTUSTEN HAKIJOISTA JA SAAJISTA VUONNA 2016

**TAIKEN APURAHOJEN JA AVUSTUSTEN HAKIJAT JA SAAJAT MAAKUNNITTAIN
VUONNA 2016**

	Hakijoita %	Saajia %	Summa %
Uusimaa	52,0 %	56,3 %	60,9 %
Varsinais-Suomi	8,6 %	8,5 %	7,2 %
Pirkanmaa	8,5 %	7,7 %	7,4 %
Pohjois-Pohjanmaa	3,6 %	2,7 %	3,2 %
Keski-Suomi	3,6 %	3,3 %	2,8 %
Lappi	2,7 %	2,8 %	2,1 %
Pohjois-Savo	2,3 %	2,2 %	2,6 %
Satakunta	2,2 %	2,1 %	2,0 %
Pohjois-Karjala	2,1 %	2,0 %	1,4 %
Ulkomaat	2,1 %	1,4 %	1,4 %
Päijät-Häme	2,0 %	1,9 %	2,5 %
Kanta-Häme	1,8 %	1,7 %	1,3 %
Etelä-Savo	1,8 %	2,0 %	1,0 %
Pohjanmaa	1,6 %	1,4 %	1,0 %
Etelä-Karjala	1,4 %	1,1 %	0,9 %
Kymenlaakso	1,2 %	1,0 %	0,7 %
Etelä-Pohjanmaa	1,0 %	0,7 %	0,4 %
Keski-Pohjanmaa	0,7 %	0,7 %	0,7 %
Kainuu	0,6 %	0,4 %	0,5 %
Ahvenanmaa	0,2 %	0,1 %	0,1 %
	100,0 %	100,0 %	100,0 %
<i>N</i>	7 637	2 950	34,2 M€

TAIKEN TUEN JAKAUTUMINEN PÄÄKAUPUNKISEUDULLE JA MUUALLE SUOMEEN VUONNA 2016

TAIKEN APURAHAT YKSITYISILLE JA TYÖRYHMILLE 2016 (PÄÄOSIN VERTAISARVIOINTIPÄÄTÖKSIÄ)

	yhteensä €	eurot pkseutu %	hakijat pkseutu %	saajat pkseutu %
Taiteilija-apurahat*	11 439 100	68 %	54 %	71 %
Kirjastoapurahat	2 613 090	52 %	46 %	50 %
Näyttöapurahat	960 000	63 %	50 %	50 %
Eri alojen kohdeapurahat	3 008 000	64 %	56 %	63 %
Monikulttuurisuusapurahat	105 000	63 %	51 %	55 %
Matka-apurahat (virasto)	335 935	72 %	60 %	69 %
Residenssiapurahat (virasto)	100 000	70 %	54 %	67 %
Alueelliset kohdeapurahat**	1 008 500	34 %	35 %	33 %
Alueelliset työskentelyapurahat	1 862 360	7 %	32 %	22 %
Yhteensä	20,9 milj. euroa	55 %	53 %	60 %***

* Maksussa olevat taiteilija-apurahat, joita on haettu myös aiempina vuosina. Hakija- ja saajaprocentit vain vuoden 2016 alusta alkaneiden apurahojen osalta.

**Sisältää lastenkulttuurin apurahat.

*** Keskimääräinen prosenttiosuus.

YHTEISÖJEN AVUSTUKSET

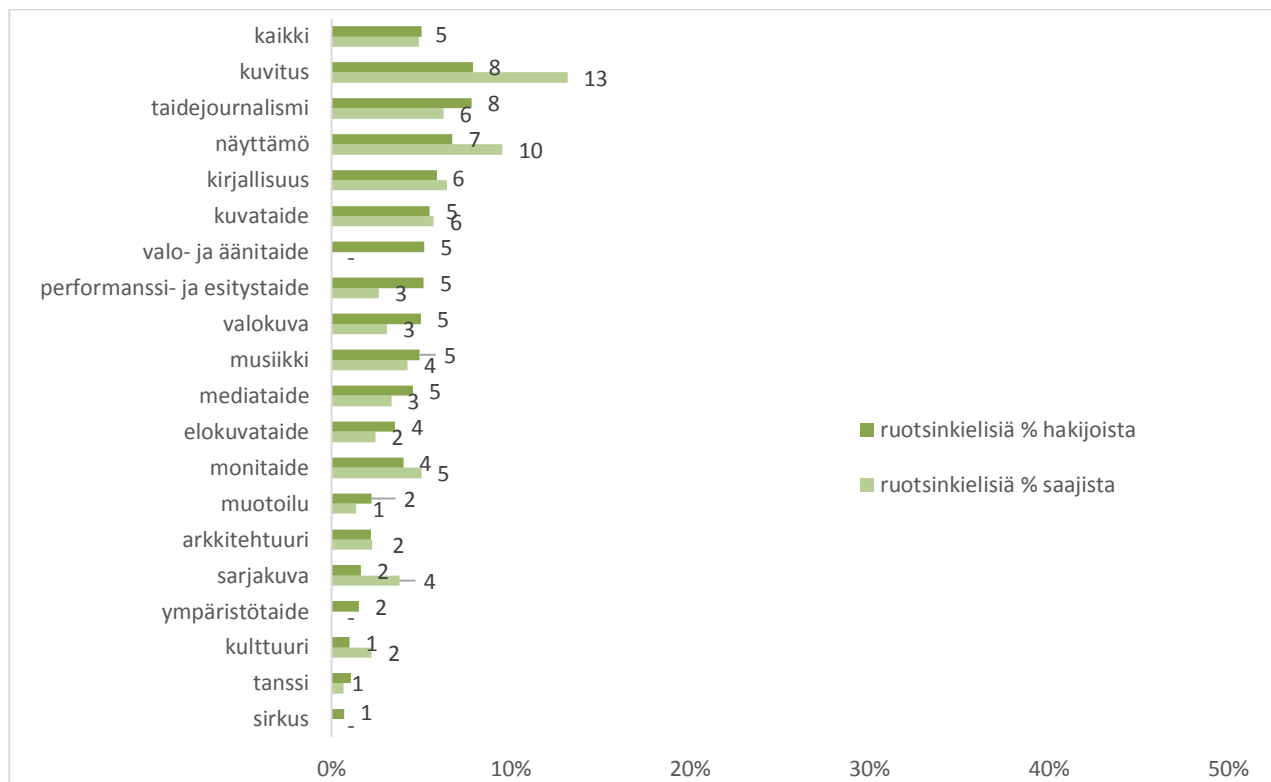
(vertaisarviointi ja viraston päätös)

	Yhteensä €	pkseutu % euroista	pkseutu % haki- joista	pkseutu % saa- jista
Toiminta-avustukset valtio	7 929 000	49 %	47 %	49 %
Erityisavustukset valtio	2 355 300	56 %	46 %	54 %
Erityisavustukset alue*	1 037 090	17 %	19 %	14 %
Residenssiavustukset	315 000	68 %	22 %	27 %
Erityisavustukset monikulttuuri- isuus	225 000	65 %	51 %	63 %
Prosenttitaide	380 000	13 %	7 %	15 %
Prosenttitaiteen laajennus (kärkihanke)	400 000	28 %	26 %	20 %
Taideneuvosto	30 000	0 %	62 %	0 %
Yhteensä	12,6 milj. euroa	37 %	35 %	30 %

* Sisältää lastenkulttuurin valtionavustukset sekä avustukset kulttuurin hyvinvointivaikutuksia edistävään toimintaan.

- Ruotsinkielisten osuus sekä valtakunnallisten apurahojen hakijoista että saajista oli viisi prosenttia. Osuus oli sama kuin edellisvuonna. Ruotsinkielisten osuus oli suhteellisesti suurin näyttämötaiteen, taidejournalismin ja kuvituksen hakijoiden joukossa. Näistä kaksi viimeksi mainittua ovat kuitenkin hakijamäärältään erittäin pieniä.

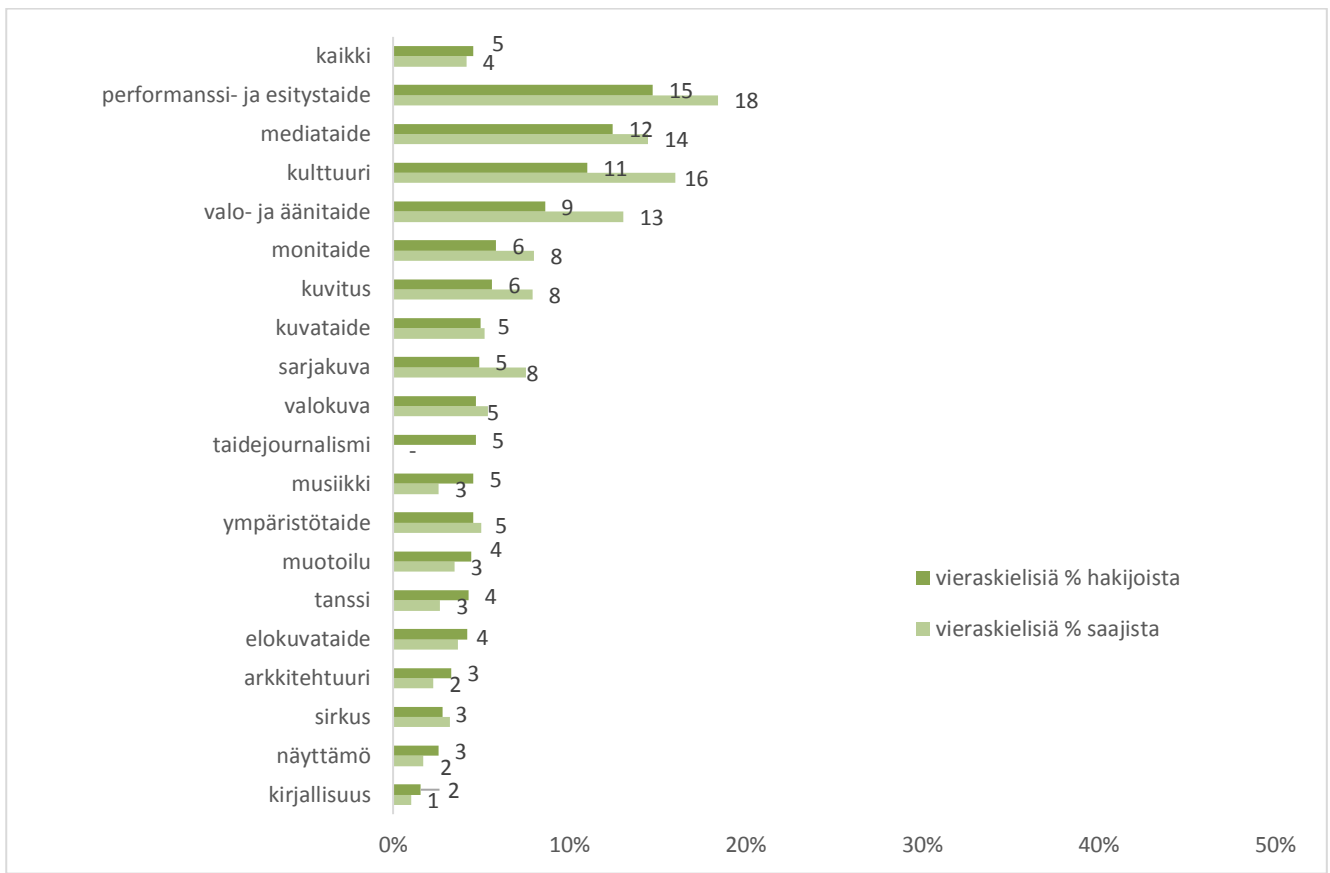
RUOTSINKIELISTEN OSUUS (%) TAIKEN APURAHOJEN JA AVUSTUSTEN HAKIJOISTA JA SAAJISTA TAITEENALOITTAIN VUONNA 2016 (SISÄLTÄÄ YHTEISÖT)

- Vieraskielisiä¹ oli sekä valtakunnallisten apurahojen/avustusten hakijoista että saajista viisi prosenttia. Suurin prosenttiosuus vieraskielisiä hakijoita oli mediataiteessa ja performanssissa ja esitystaiteessa. Lukumääräisesti eniten vieraskielisiä on kuvataiteen ja musiikin hakijoissa.

¹ Muuta kuin suomea, ruotsia tai saamea äidinkielenään puhuvia (hakijan ilmoittama äidinkieli). Saamenkielisiä hakijoita oli vuonna 2016 kaikkiaan 13 (saajia 8).

VIERASKIELISTEN OSUUS (%) TAIKEN APURAHOJEN JA AVUSTUSTEN HAKIJOISTA JA SAAJISTA TAITEENALOITTAIN VUONNA 2016 (SISÄLTÄÄ YHTEISÖT)

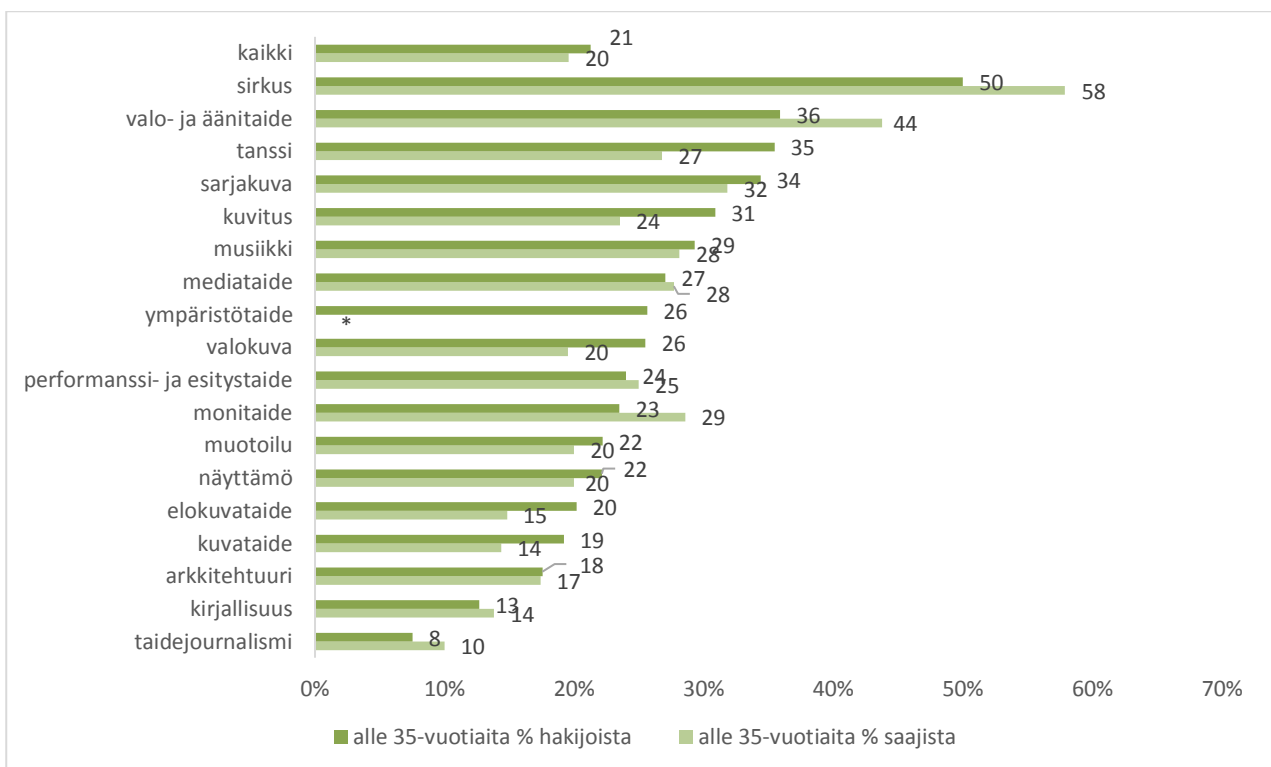

7 APURAHOJEN HAKIJAT JA SAAJAT: IKÄ, SUKUPUOLI

- Taiken kaikista apurahan hakijoista (yksityishenkilöt ilman työryhmien yhteyshenkilöitä) nuoria, alle 35-vuotiaita, oli vajaa neljännes. Osuudessa oli kuitenkin vaihtelua valtakunnallisten ja alueellisten apurahojen sekä eri taiteenalojen välillä. Valtakunnallisten apurahojen hakijoista alle 35-vuotiaita oli 21 prosenttia ja alueellisten tukimuotojen hakijoista 26 prosenttia.
- Taiken hakijoista eniten alle 35-vuotiaita hakijoita oli sirkustaiteen (53 %) ja tanssitaiteen alalla (37 %). Pienin nuorten osuus oli kirjallisuudessa (13 %) ja taidejournalismissa (8 %).
- Alle 35-vuotiaiden osuus apurahan saajista oli runsas viidennes, mutta alueellisten tukimuotojen osalta hieman korkeampi (26 %). Valtakunnallisten tukimuotojen kohdalla nuorten osuus apurahan saajista oli viidennes (20 %).
- Valtakunnallisista apurahoista nuorten apurahan saajien osuus oli suurimmillaan ympäristötaiteessa (60 %) ja sirkustaiteessa (58 %) ja tanssitaiteessa (43 %), joissa molemmissa apurahan saaneiden määrät ovat pieniä. Pienimmillään nuorten osuus apurahan saajista oli taidejournalismissa (10 %). Nuorten osuus apurahan saajista oli yleisimmin heidän hakijaosuuttaan pienempi.
- Taiken apurahan hakijoiden keski-ikä vuonna 2016 oli 44 vuotta (alueellisten tukimuotojen 42 v.). Nuorimpia olivat sirkuksen (35 v.) ja tanssitaiteen (38 v.) hakijat. Vanhimpia olivat kirjallisuuden (49 v.) hakijat¹.
- Apurahan saajien keski-ikä oli 44 vuotta (valtakunnallisten tukimuotojen 44 v. ja alueellisten 42 v.).

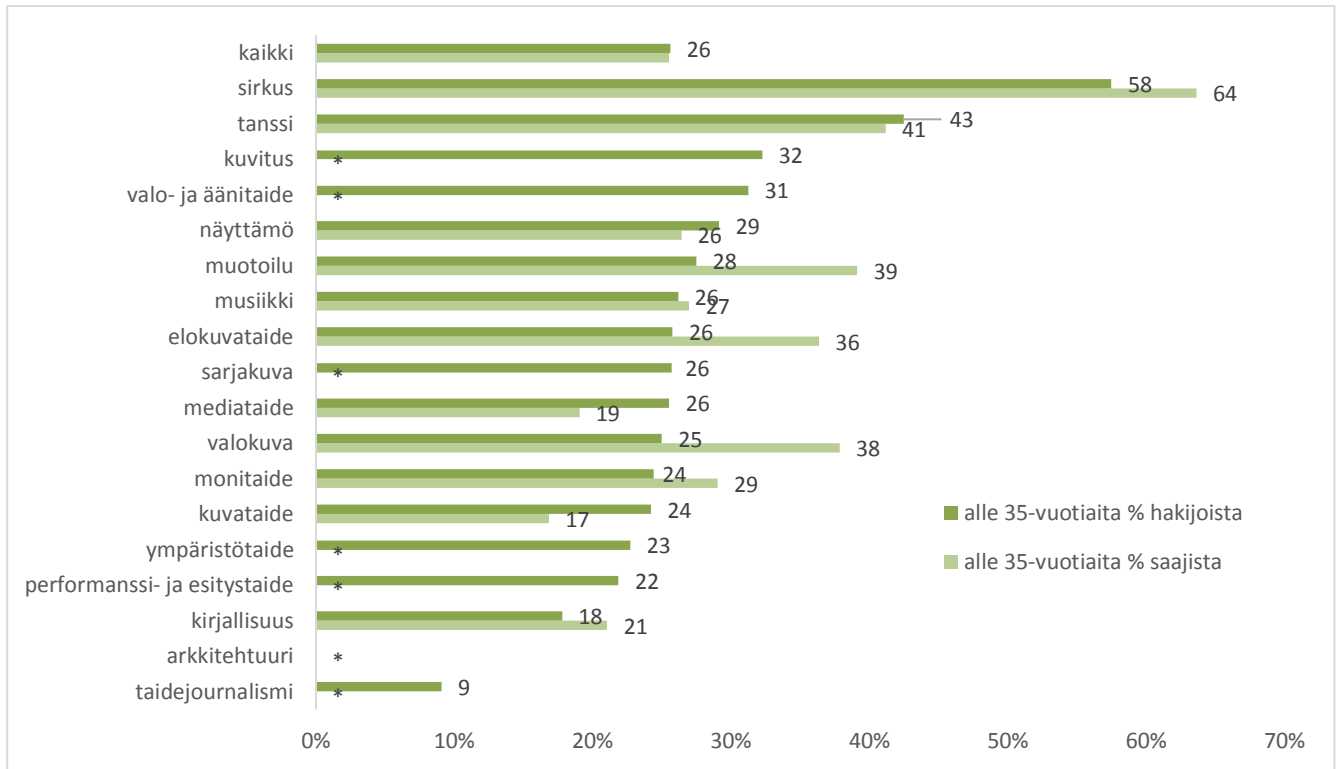
ALLE 35-VUOTIAIDEN OSUUS (%) VALTAKUNNALLISTEN APURAHOJEN HAKIJOISTA JA SAAJISTA VUONNA 2016 (YKSITYISHENKILÖT)

¹ Kirjallisuuden hakijoiden keski-ikä on laskenut, korkeimmillaan se on ollut 52 vuotta.

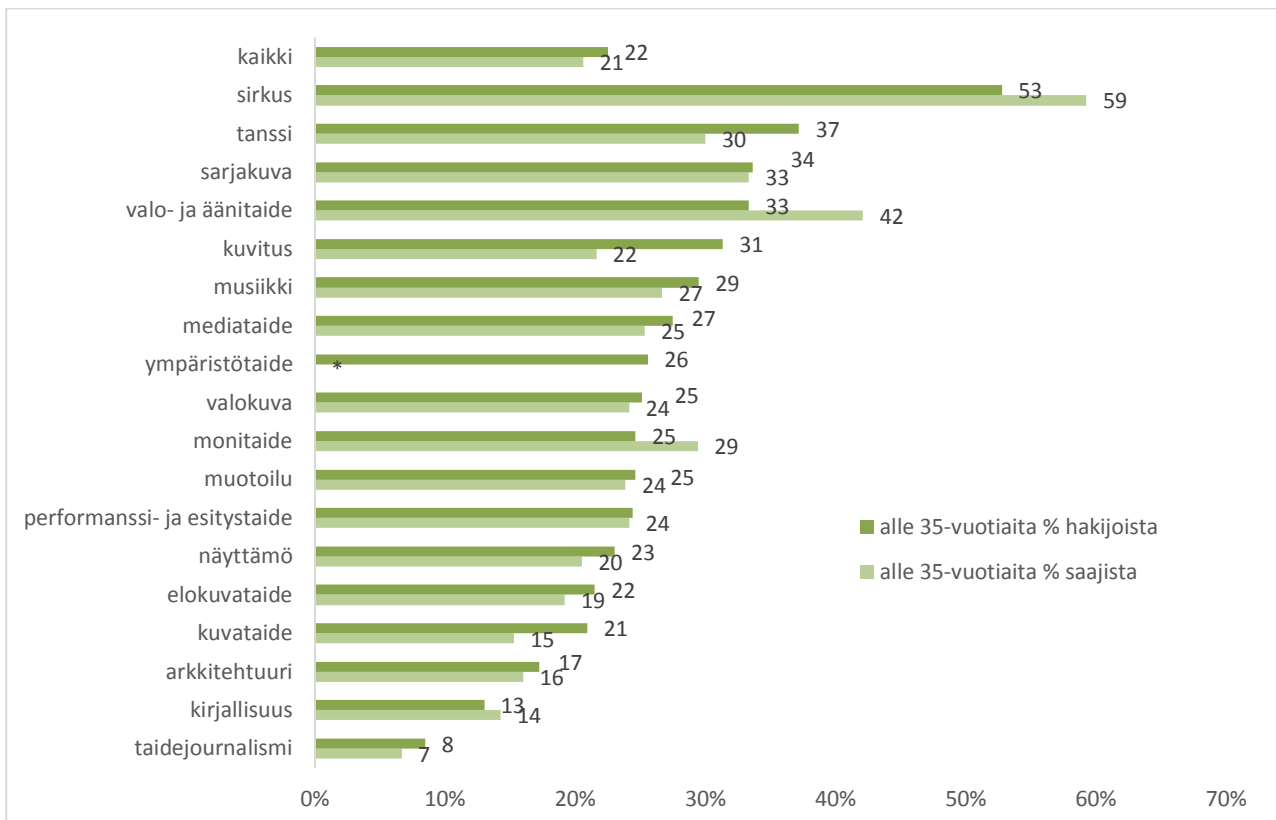
* Tapauksia alle 10.

ALLE 35-VUOTIAIDEN OSUUS (%) ALUEELLISTEN APURAHOJEN HAKIJOISTA JA SAAJISTA VUONNA 2016 (YKSITYISHENKILÖT)

*Tapauksia alle 10.

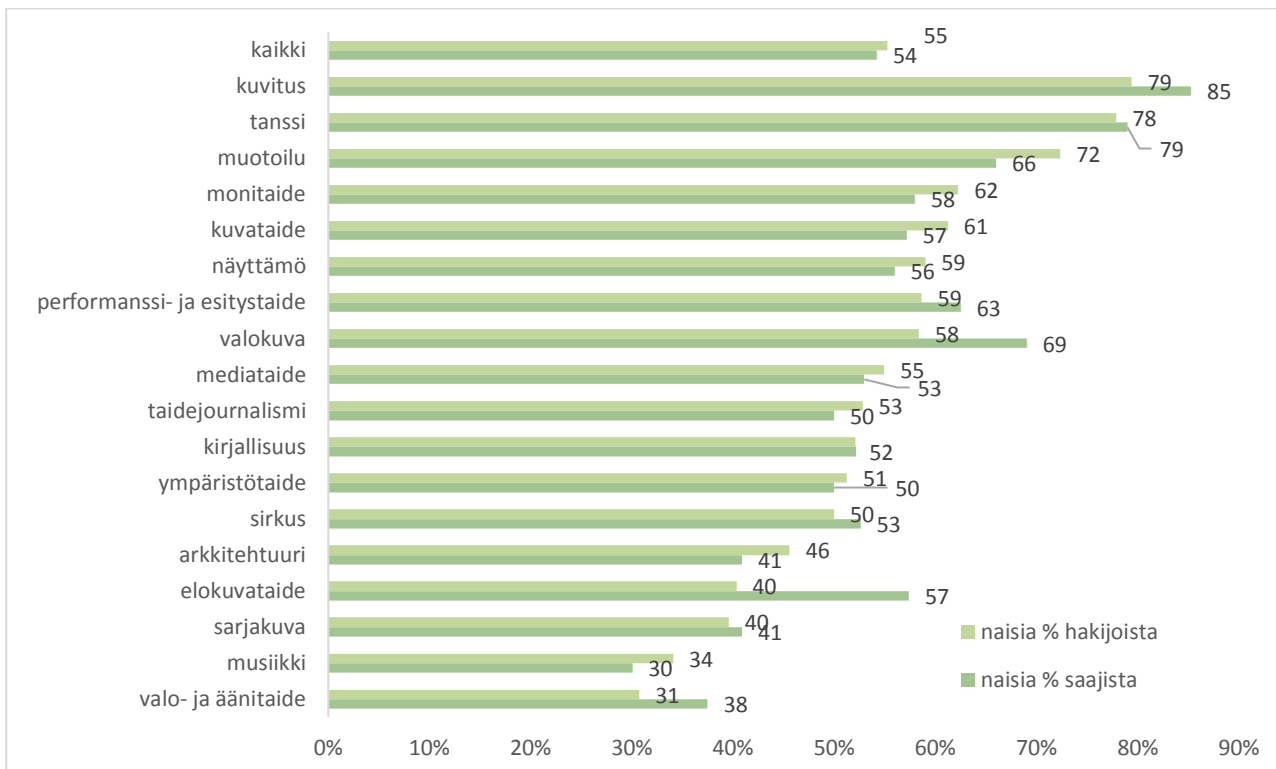
ALLE 35-VUOTIAIDEN OSUUS (%) KAIKISTA TAIKEN APURAHAN HAKIJOISTA JA SAAJISTA VUONNA 2016 (YKSITYISHENKILÖT)

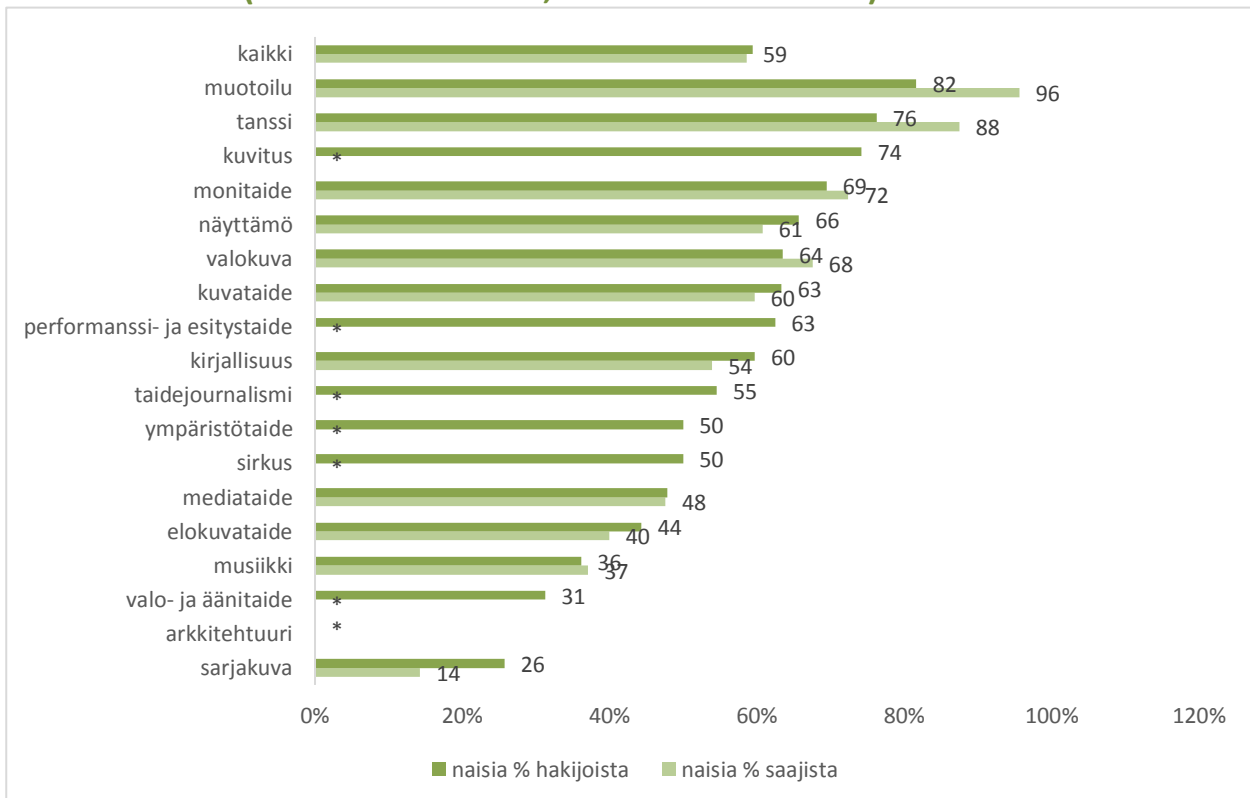
* Tapauksia alle 10.

- Naisten osuus sekä Taiken apurahan hakijoista että saajista oli runsaat puolet, mutta vaihteli taiteenaloitain ja jonkin verran myös alueellisten ja valtakunnallisten tukimuotojen välillä. Alueellisten hakijoiden joukossa naisten osuus oli hieman suurempi (59 %) kuin valtakunnallisten (55 %). Suurimmillaan naisten osuus oli tanssitaiteessa ja kuvituksessa (78 %) ja pienimmillään musiikissa (34 %) ja valo- ja äänitaiteessa (31 %).
- Naisten osuus apurahan saajista oli useimmilla taiteenaloilla heidän hakijaosuuttaan vastaava. Esimerkiksi elokuvataiteen valtakunnallisten tukimuotojen osalta naisten osuus saajista oli peräti 17 prosenttiyksikköä korkeampi kuin heidän osuutensa hakijoista. Samoin valokuvataiteessa naiset saivat hakijaosuuttaan useamman apurahan. Joillakin aloilla apurahoja myönnettiin naisille heidän hakijaosuuttaan vähemmän, mutta erot eivät olleet yhtä suuria kuin yllä. Esimerkiksi muotoilussa naisten osuus hakijoista oli yli 70 prosenttia, mutta saajista 67 prosenttia.
- Alueellisissa apurahoissa naisten osuus oli hakijaosuutta suurempi muotoilussa ja tanssitaiteessa ja pienempi kirjallisuudessa ja näyttämötaiteessa.

NAISTEN OSUUS (%) VALTAKUNNALLISTEN APURAHOJEN HAKIJOISTA JA SAAJISTA VUONNA 2016 (YKSITYISHENKILÖT, ILMAN TYÖRYHMIÄ)

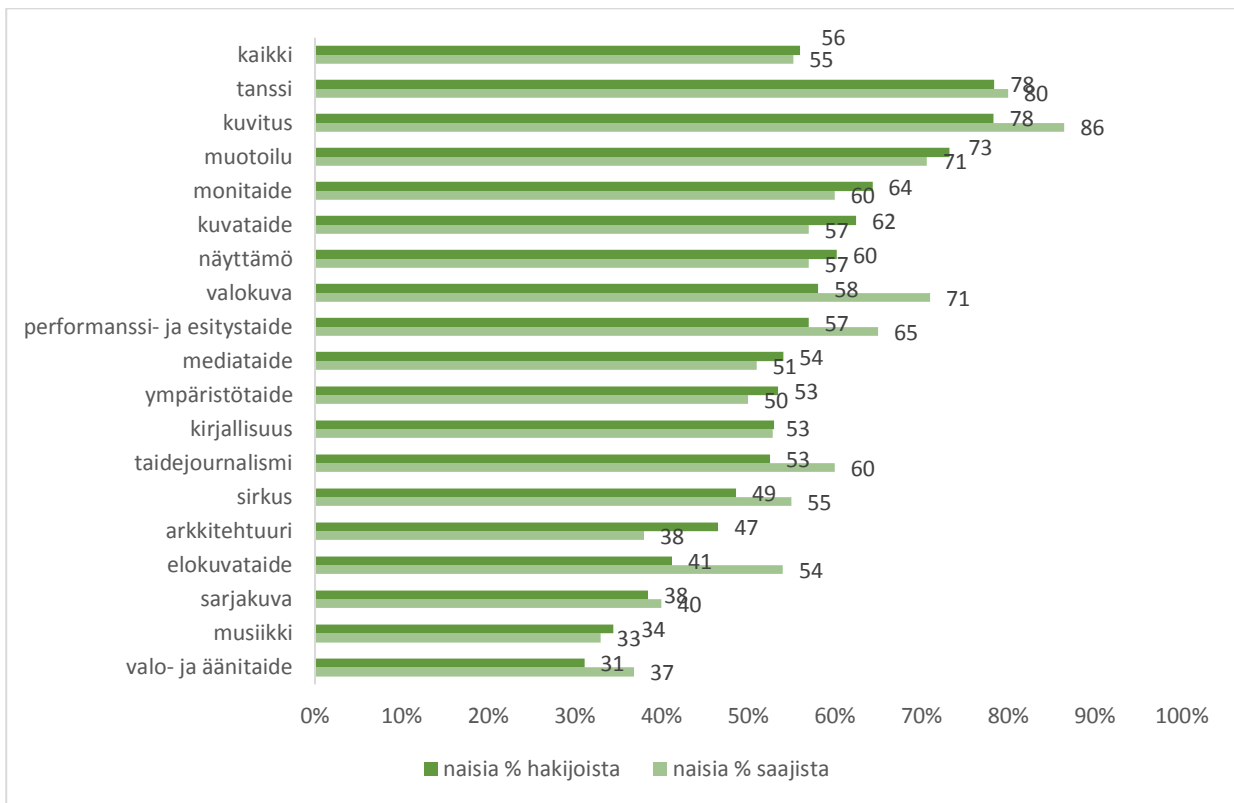

NAISTEN OSUUS (%) ALUEELLISTEN APURAHOJEN HAKIJOISTA JA SAAJISTA VUONNA 2016 (YKSITYISHENKILÖT, ILMAN TYÖRYHMIÄ)

* Tapauksia alle 10.

NAISTEN OSUUS (%) KAIKISTA TAIKEN APURAHOJEN HAKIJOISTA JA SAAJISTA VUONNA 2016 (YKSITYISHENKILÖT, ILMAN TYÖRYHMIÄ)

8 OIKAISUVAATIMUKSET 2016

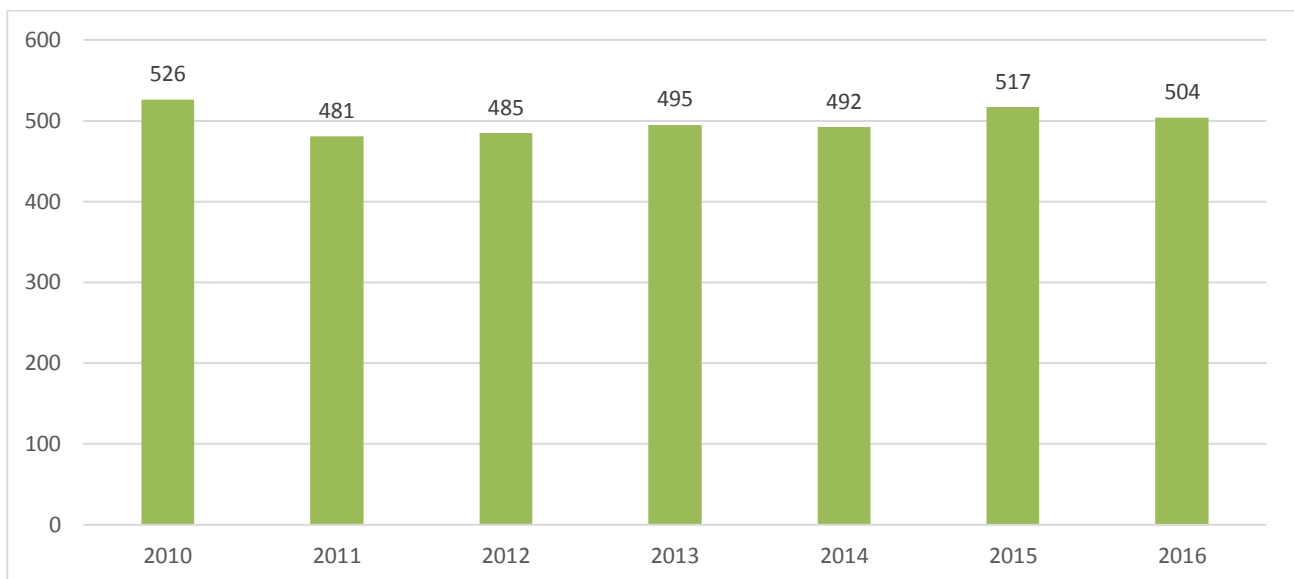
- Vuoden 2013 alusta voimaan tulleen lain mukaan apuraha- ja avustuspäätöksiin voi vaatia oikaisua. Vuoden 2016 alusta tämä muutos on koskenut myös kirjailijoiden ja kääntäjien apurahoja (kirjasto-apurahat) sekä kuvataiteilijoiden apurahoja (näyttöapuraha). Myös vuonna 2016 Taikeen siirtyneisiin taiteilijaeläkkeisiin liittyy mahdollisuus vaatia oikaisua.
- Taiteen edistämiskeskukselle osoitettiin vuoden 2016 määrärahaa koskeviin päätöksiin kaikkiaan 54 oikaisuvaatimusta. Määrä on kasvanut edellisvuodesta 38 oikaisuvaatimuksella. Kasvu johtuu pääasiassa taiteilijaeläkkeitä koskevista oikaisuvaatimuksista, joita oli neljännes kaikista. Oikaisuvaatimusten osuus on 0,4 prosenttia Taikelle osoitettujen apuraha-, avustus- ja eläkehakemusten määrästä.
- Lähes kolme neljäsosaa (72 %) oikaisuvaatimuksista oli yksityishenkilöiden tekemiä.
- Oikaisuvaatimuksia oli 13 eri taiteenalta.
- Alueellisia tukimuotoja koskevia oikaisuvaatimuksia oli kahdeksan (15 %), muut koskivat valtakunnallisia tukimuotoja.
- Yli puolet oikaisuvaatimuksista kohdistui tukimuotoon, jossa tukipäätöksen tekee virasto, ei toimikunta.
- Kaikki vuoden 2016 määrärahaan kohdistuneet oikaisuvaatimukset hylättiin aiheettomina.

9 TAITEILIJAEELÄKKEET 2016

- Opetus- ja kulttuuriministeriö siirsi valtion ylimääräiset taiteilijaeläkkeet Taiken päätettäväksi vuoden 2016 alusta, jolloin myös säädettiin laki ylimääräisistä taiteilijaeläkkeistä.
- Nykymuotoisia taiteilijaeläkkeitä on myönnetty vuodesta 1974 saakka. Lakisääteiseksi taiteilijaeläkkeet muuttuivat vasta vuonna 2016.¹
- Lain mukaan ylimääräinen taiteilijaeläke voidaan myöntää taiteilijalle, joka asuu tai on asunut pysyvästi Suomessa, tunnustukseksi hänen ansiokkaasta toiminnastaan luovana tai esittäjänä taiteilijana. Eläkettä ei ilman erityistä syytä saa myöntää henkilölle, joka ei ole täyttänyt 60 vuotta.²
- Taiteilijaeläkkeen hakijoita on 2010-luvulla ollut vuosittain runsaat 500 ja suurin osa heistä on edustanut joko musiikkia tai kuvataidetta. Naisten osuus eläkkeen hakijoista on pieni, kaiken kaikkiaan noin kolmannes ja esimerkiksi musiikin alalla vain kymmenesosa.
- Vuonna 2016 taiteilijaeläkkeen hakijoita oli runsaat 500 ja eläke myönnettiin joko kokonaisuena tai puolikkaana 59 taiteilijalle.

TAITEILIJAEELÄKKEIDEN HAKIJAT VUOSILLE 2010 – 2016

¹ Mertanen 2012: Apurahasta vanhuudenturvaksi [julkaisu](#).

² Laki ylimääräisistä taiteilijaeläkkeistä 194/2016 <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20160194>.

VUODEN 2016 TAITEILIJAEKKEIDEN HAKIJAT TAITEENALOITTAIN SEKÄ NAISTEN OSUUS

	lkm	Naisia %
Musiikki	148	11 %
Kuvataide	113	41 %
Näyttämötaide	60	43 %
Kirjallisuus (sis. kääntäjät)	49	53 %
Muotoilu	46	61 %
Valokuvataide	24	25 %
Tanssitaide	13	85 %
Elokuva	12	17 %
Muu taide ja kulttuuri	11	27 %
Arvostelijat	10	30 %
Sirkustaide	10	30 %
Kuvitustaide	6	33 %
Arkkitehtuuri	2	0 %
YHTEENSÄ	504	34 %

10 MUUTOKSET 2015 – 2016

- Tuki taiteen ja kulttuurin edistämiseen (36,6 milj. €) kasvoi edellisvuodesta vajaan prosentin. Tuen osuus valtion menoista oli 0,07 % ja valtion taidebudjetista¹ 7,9 %. Osuudet olivat samaa luokkaa kuin edellisinä vuosina.
- Apurahoina, avustuksina ja palkintoina taiteelliseen ja kulttuuritoimintaan myönnetty tuki oli vuonna 2016 kaikkiaan 34,2 miljoonaa euroa. Kasvua edellisvuoteen oli 0,6 prosenttia.
- Valtakunnallinen tuki² kasvoi vuoteen 2015 verrattuna 2 prosenttia (n. 2,3 miljoonaa euroa). Nousun syynä oli pääasiassa uusi tukimuoto, hallituksen kärkihankkeeseen liittyvä ns. prosenttitaiteen laajentamiseen kohdennettu tuki³.
- Alueellisina⁴ apurahoina, avustuksina ja palkintoina myönnetty tuki laski edellisvuoteen verrattuna kaiken kaikkiaan yhden prosentin⁵. Alueellinen tuki kasvoi vuoteen 2015 verrattuna ainoastaan Pirkanmaalla (+8 %), Uudellamaalla (+29 %) ja Varsinais-Suomessa (+11 %). Eniten alueellisina apurahoina ja avustuksina myönnetty tuki pieneni Pohjois-Pohjanmaalla ja Kainuussa (- 34 %) ja Hämeessä (- 14 %).
- Läänintaiteilijoiden palkkoihin käytettiin noin 50 000 euroa (-3 %) vähemmän kuin edellisvuonna.
- Taiken kehittämisohjelmiin liittyviin projekteihin käytettiin 8 prosenttia suurempi summa kuin edellisvuonna. Eniten projekteihin kohdennettiin määrärahoja (yli 70 000 euroa) Varsinais-Suomessa.
- Kansainväliseen toimintaan kohdennettiin vuonna 2016 tukea lähes 300 000 euroa vähemmän kuin edellisvuonna. Edellisvuonna kansainvälisen toiminnan tuessa oli ollut lähes samansuuruinen kasvu. Eniten vuonna 2016 laskivat kohdeapurahoista ja erityisavustuksista sekä alueellisista tukimuodoista myönnettyt tuet.
- Taikelle osoitettujen hakemusten määrä oli 13 600 ja se oli kasvanut edellisvuodesta noin 400 hakemuksella⁶. Yksittäisiä hakijoita oli runsas 100 vähemmän kuin vuonna 2015 eli vuonna 2013 alkanut laskeva suuntaus jatkui edelleen. Apurahojen ja avustusten saajia oli niin ikään vajaa 200 vähemmän kuin edellisvuonna ja tässäkin suhteessa laskeva trendi jatkui.
- Valtakunnallisiin tukimuotoihin osoitettujen hakemusten määrä nousi neljällä prosentilla ja hakijoiden määrä seitsemällä prosentilla. Apurahojen ja avustusten saajien määrä oli edellisvuoteen nähden suurin piirtein ennallaan.
- Alueellisia tukimuotoja koskevien hakemusten määrä oli käytännössä sama kuin vuonna 2015. Yksittäisten hakijoiden määrä kaksi prosenttia (alle 100 hakijaa). Myönnettyjen apurahojen ja avustusten lukumäärä laski – 23 % (lähes 300 apuraha/avustusta).
- Useamman kuin yhden hakemuksen jättäneiden hakijoiden määrä (runsas 3 000) oli samaa luokkaa kuin edellisvuonna. Hakemukset eivät välttämättä kohdistu samaan käyttökohteeseen.
- Sekä valtakunnallista että alueellista tukea hakevien määrä oli yli 1 800 hakijaa. Lukumäärässä oli kasvua parisataa hakijaa.

---

¹ Opetus- ja kulttuuriministeriön menoluokka ”Taide ja kulttuuri”.

² Valtion taidetoimikuntien ja lautakuntien sekä viraston (johtaja) päättämä tuki.

³ Taide- ja kulttuuripalvelujen juurruttaminen osaksi sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa (400 000 euroa).

⁴ Alueellisten taidetoimikuntien sekä viraston (johtaja) päättämä tuki.

⁵ Reaalinen muutos ilman Kulttuurin hyvinvointivaikutusten erityisavustuksia, jotka siirrettiin vuonna 2016 valtakunnalliseksi tukimuodoksi.

⁶ Lukumäärään ei ole laskettu taiteilijaeläkehakemuksia, joita oli noin 500.

- Eri taiteenalojen osuus valtakunnallisen tuen hakijoista ja saajista pysyi lähes ennallaan. Edelleen kuvataiteen ja kirjallisuuden osuudet olivat suurimmat sekä hakijoista että saajista. Osuudet ovat kuitenkin hieman pienentyneet, sillä aiemmin näiden alojen hakijat muodostivat yli 40 prosenttia kaikista valtakunnallisten tukimuotojen hakijoista, nyt osuus oli kahdella suurimmalla yhteensä 37 prosenttia.
- Alueellisten tukimuotojen hakijaryhmistä suurimmat olivat edelleen kuvataiteen ja musiikin edustajat. Näiltä aloilta oli 43 prosenttia alueellisten tukimuotojen hakijoista.
- Apurahan saaneiden osuus hakijoista oli valtakunnallisissa tukimuodoissa edellisvuotta lievästi alhaisempi (37 % → 36 %) eli laskeva trendi ns. onnistumisprosentissa jatkui. Alueellista apuraha- tai avustusta saaneiden osuus oli niin ikään laskenut edellisvuodesta (35 % → 28 %) ja oli alhaisempi kuin valtakunnallisten tukimuotojen kohdalla.
- Sekä Taiken apurahan hakijoiden että saajien keski-ikä oli samaa luokkaa kuin edellisinäkin vuosina, 44 vuotta. Alueellisten tukimuotojen hakijat olivat hieman nuorempia (keski-ikä 42v) kuin valtakunnallisten (keski-ikä 45v).
- Nuorten, alle 35-vuotiaiden, osuus hakijoista ja saajista on edelleen alhaisella tasolla erityisesti valtakunnallisten tukimuotojen osalta. Alle 35-vuotiaita oli valtakunnallisten tukimuotojen hakijoista sama osuus kuin edellisenä vuonna, 21 prosenttia ja saajista 20 prosenttia – vuonna 2015 osuudet olivat 21 ja 18 prosenttia. Alueellisten tukimuotojen hakijoista ja saajista alle 35-vuotiaiden osuus oli hieman korkeampi (27 %) ja oli pysynyt ennallaan.
- Naisten osuus hakijoista ja saajista oli edellisvuoden tasolla.
- Pääkaupunkiseudulla ja alueellisissa keskuskaupungeissa asui edelleen enemmistö apurahojen ja avustusten hakijoista. Valtakunnallisissa tukimuodoissa pääkaupunkiseudulla asuvien osuus hakijoista oli aiemalla tasolla (51 %) samoin heidän osuutensa saajista (57 % → 59 %), mutta ero hakija- ja saajaosuuksien välillä oli kasvanut. Pääkaupunkiseudun osuus painottui hakijaosuutta enemmän erityisesti valtion taiteilija-apurahojen kohdalla.
- Ruotsinkielisten osuus hakijoista ja saajista oli sama kuin edellisenä vuonna (5 %).
- Vieraskielisten¹ osuus oli niin ikään sama kuin edellisenä vuonna (5 %)
- Oikaisuvaatimusten määrä oli kasvanut edellisvuodesta lähes 40 oikaisuvaatimuksella. Syynä tähän oli se, että oikaisu mahdollisuus ulotettiin koskemaan myös kirjasto- ja näyttöapurahoja sekä se, että taiteilijaeläkkeet siirtyivät Taiken myönnettäviksi.

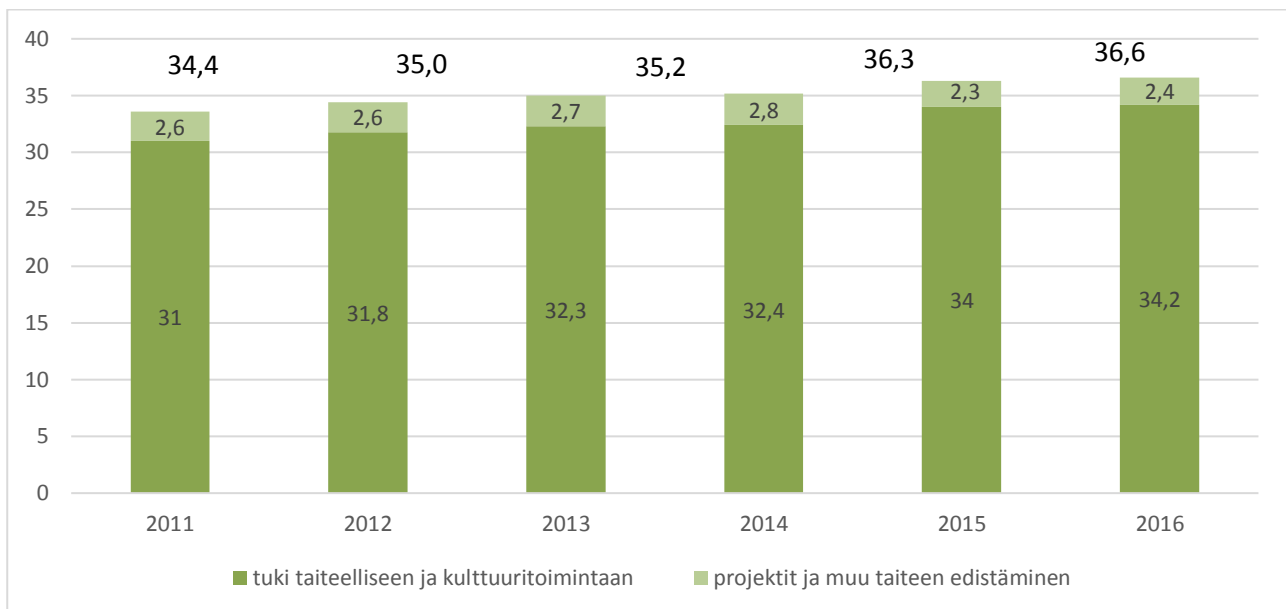
---

¹ Muuta kuin suomea, ruotsia tai saamea äidinkielenään puhuvat.

11 AIKASARJOJA TAIKEN TUESTA, HAKIJOISTA JA SAAJISTA 2012-2016

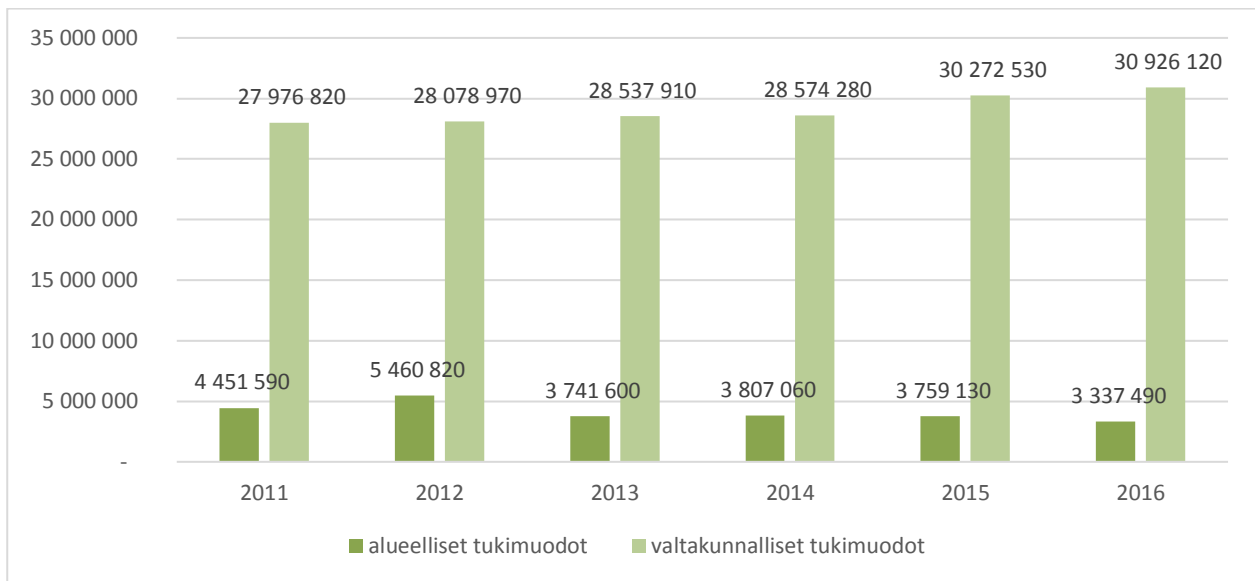
- Taiteen edistämiskeskuksen (ent. Taiteen keskustoimikunta) määrärahat taiteen edistämiseen ovat lievästi kasvaneet viimeisen viiden vuoden aikana. Pääasiassa kasvu johtuu Taikelle ministeriöstä delegoiduista tukimuodoista. Vuosien 2015 ja 2016 välillä ns. uutta rahaa oli ainoastaan hallituksen kärkihankeraha (taide- ja kulttuuripalvelujen juurruttaminen osaksi sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa, 400 000 euroa).

TAIKEN MÄÄRÄRAHAT TAITEEN JA KULTTUURIN (€ MILJ.) EDISTÄMISEEN* VUOSINA 2012 – 2016

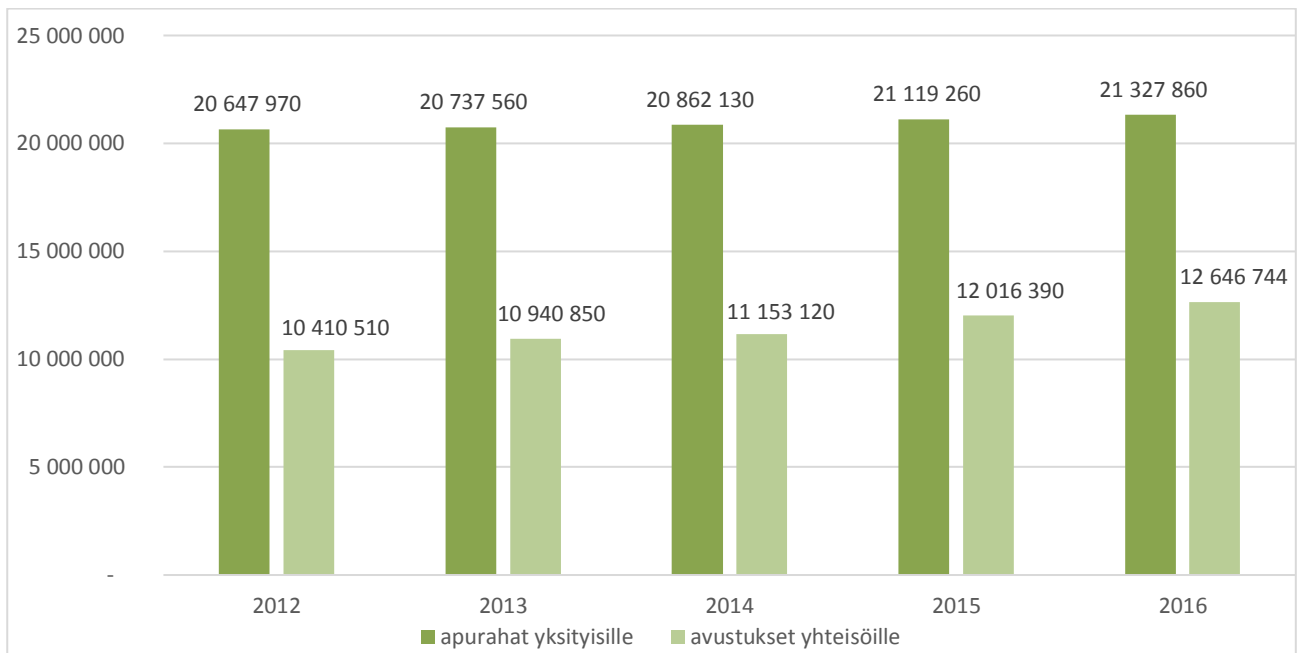
- Valtakunnallinen tuki avustuksina, apurahoina ja palkintoina on kuluneen viiden vuoden aikana kasvanut 10 prosenttia. Alueellinen tuki on samaan aikaan pienentynyt 39 prosenttia.

ALUEELLISET JA VALTAKUNNALLISET TUKIMUODOT (APURAHAT, AVUSTUKSET, PALKINNOT) 2012 – 2016

- Yksityishenkilöille ja työryhmille kohdistettu apurahasumma on viimeisen viiden vuoden aikana kasvanut lähes 700 000 euroa (3 %). Yhteisöille kohdistettu tuki on samalla ajanjaksolla kasvanut 1,5 miljoonaa euroa (15 %). Yhteisöjen tukeen kohdistunut kasvu johtuu pääasiassa ministeriön Taikelle siirtämistä (yhteisöjen) tukimuodoista.

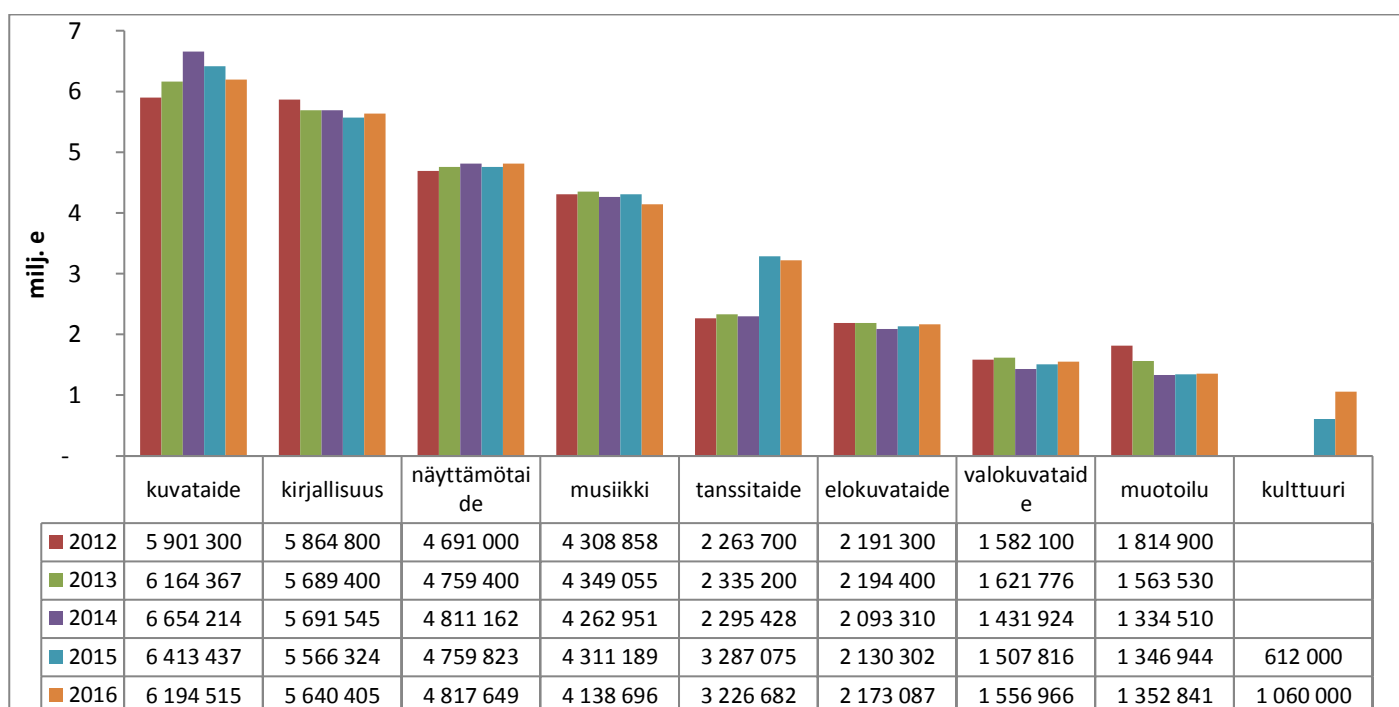
TAIKEN APURAHAT YKSITYISILLE JA AVUSTUKSET YHTEISÖILLE € VUOSINA 2012 – 2016

* Sisältää maksussa olevat 0,5 – 10-vuotiset työskentelyapurahat.

- Taiteen edistämiskeskuksen ja sen edeltäjän taiteen keskustoimikunnan tuesta suurin osuus on koko tukijärjestelmän toiminnan ajan (vuodesta 1968) kohdistunut ”neljälle suurelle” eli kirjallisuudelle, kuvataiteelle, musiikille ja näyttämötaiteelle.
- Viimeisen viiden vuoden aikana ”suurten” taiteenalojen tuki on lievästi laskenut tai pysynyt suurin piirtein ennallaan. Kuvataiteessa oli nousua vuoteen 2014 saakka. Vuonna 2015 tanssitaiteen tuki nousi runsaasti, mutta nousu oli tekninen ja johtui tanssin aluekeskuksesta, jonka opetus- ja kulttuuriministeriö siirsi Taiken jaettavaksi.
- Kehityslinjoja tarkasteltaessa on syytä muistaa, että tukisummat on laskettu hyvin erityyppisistä määrärahoista, jotka eivät ole valtion budjetissa yhtenäisesti näkyvissä, eivätkä välttämättä kyseiselle taiteenalalle ”korvamerkittyjä”.¹

TAIKEN TUKI* 2012 – 2016, ”SUURIMMAT TAITEENALAT” (TUKI YLI 1,0 MILJOONAA €)

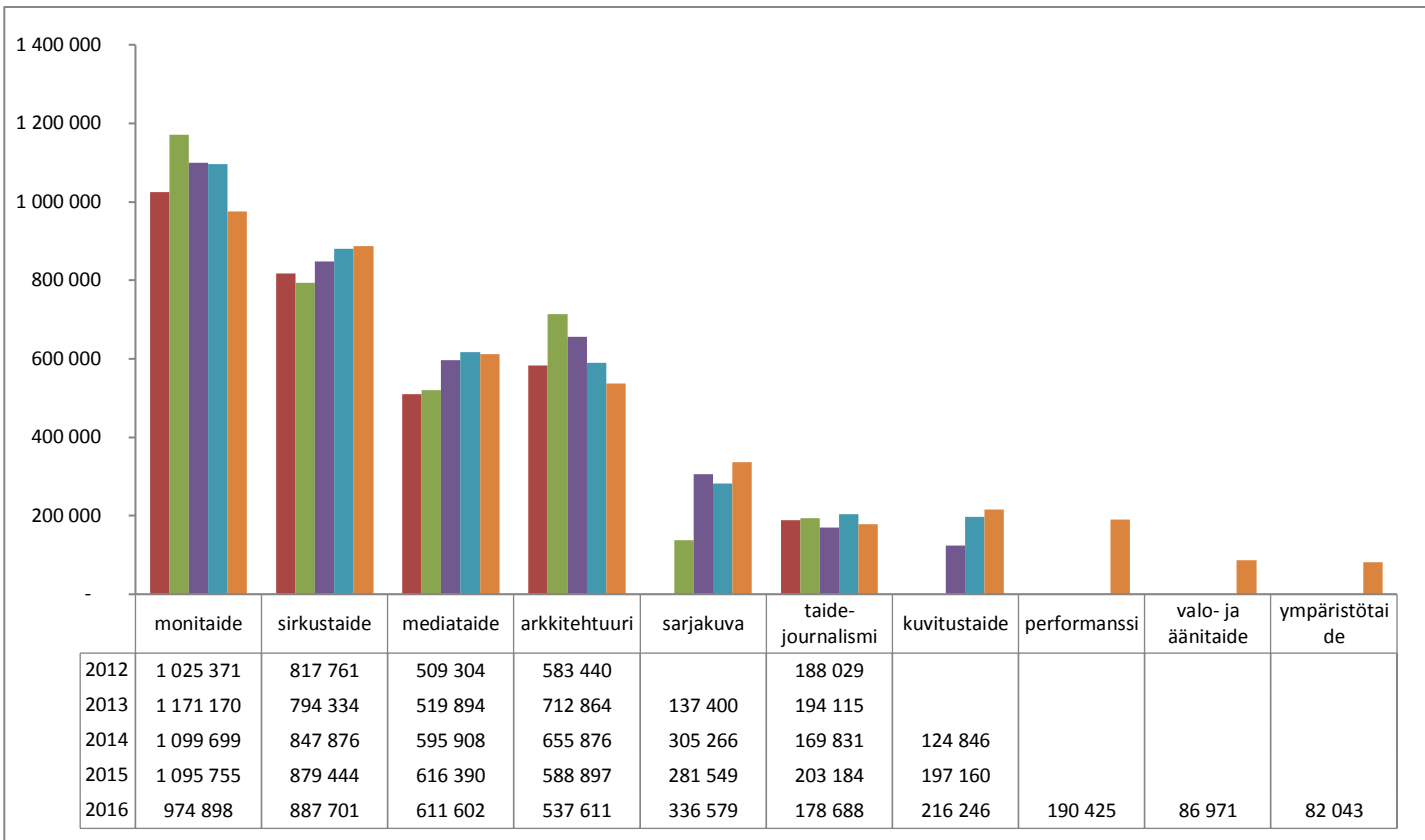

* Sisältää kaikki alueelliset ja valtakunnalliset apurahat ja avustukset, palkinnot, taiteilijaprofessorien palkat (vuoteen 2014 saakka).

- Ns. pienistä taiteenaloista esimerkiksi mediataiteen ja sirkustaiteen tuki on kasvanut tasaisesti. Sen sijaan arkkitehtuurin (rakennustaiteen) tuki on ollut laskussa useamman vuoden ja taidejournalismin (arvostelijat) pysytellyt hyvin alhaisella tasolla. Melko uusi kategoria ”kuvitustaide” on kasvanut tukisummiltaan tasaisesti.

¹ Esimerkiksi kirjallisuuden tuki muodostuu seuraavista tukimuodoista: kirjastoapurahat (lakisääteinen, budjettivaroista), taiteilijapurahat (lakisääteinen, budjettivaroista), kohdeapurahat ja muut projekteihin tarkoitetut valtakunnalliset apurahamuodot (veikkausvoittovaroista), yhteisöjen valtakunnalliset erityisavustukset (veikkausvoittovaroista), taiteilijaprofessorien palkat (lakisääteinen, sisältynyt Taiteen edistämiskeskuksen toimintamenoihin, maksussa vuoteen 2014 saakka), valtionpalkinnot (veikkausvoittovaroista), alueelliset työskentely- ja kohdeapurahat sekä valtionavustukset yhteisöille (veikkausvoittovaroista ”alueelliseen taiteen edistämiseen”), alueelliset taidepalkinnot (veikkausvoittovaroista).

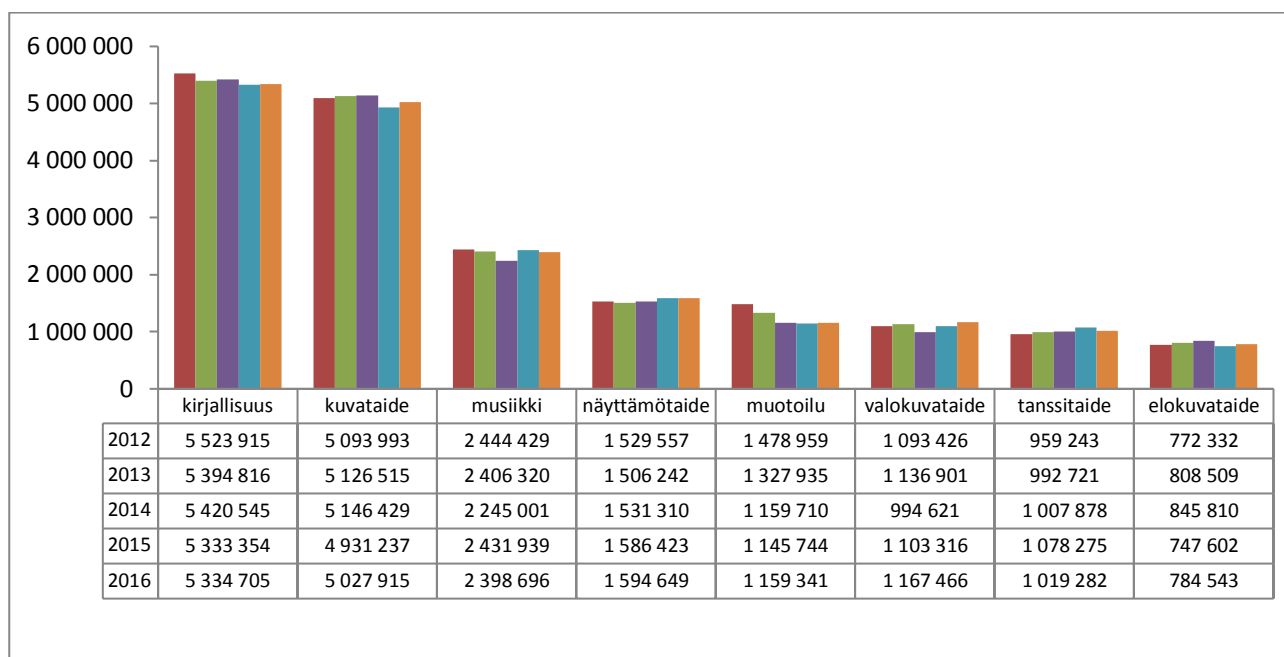
TAIKEN TUKI TAITEELLISEEN TOIMINTAAN* 2012 – 2016, ”PIENET TAITEENALAT”

* Sisältää alueelliset ja valtakunnalliset apurahat ja avustukset, palkinnot, taiteilijaprofessorien palkat (vuoteen 2014 saakka).

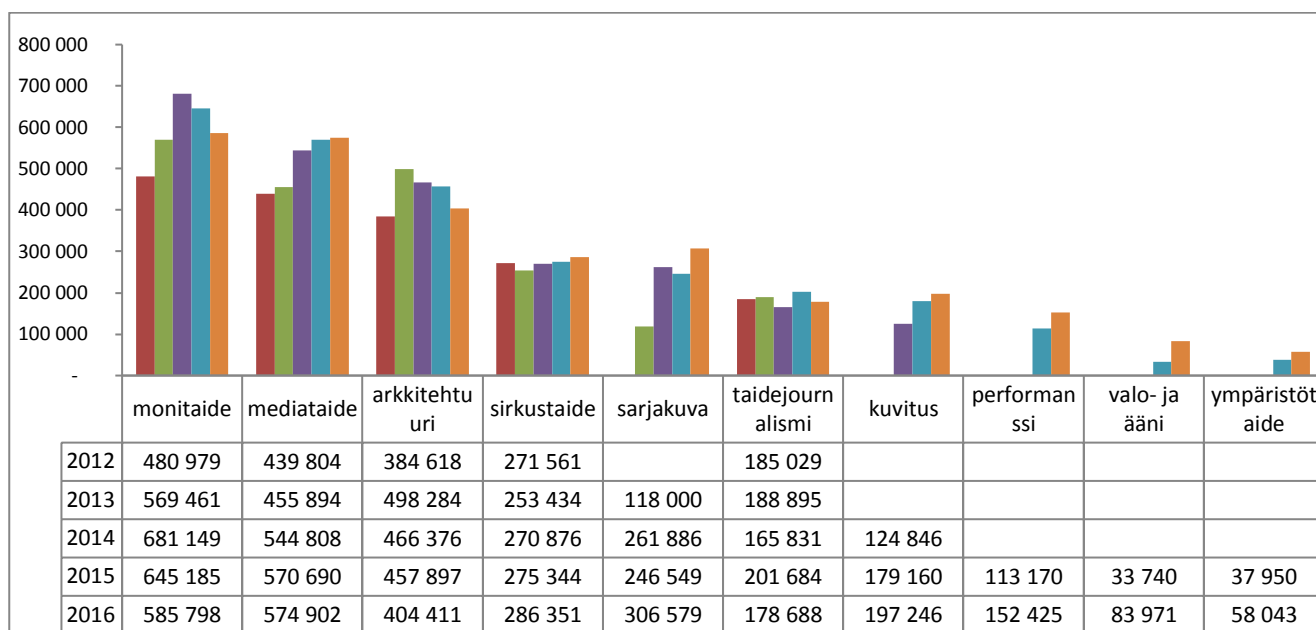
- Pelkästään yksityishenkilöille ja työryhmille myönnettäviä apurahoja tarkasteltaessa ”suurten” taiteenalojen välinen suhde pysyy jotakuinkin ennallaan. Poikkeuksena kuitenkin elokuvataide, jonka rahoituksesta suuri osa myönnetään yhteisötukina (toiminta- ja erityisavustukset, ml. elokuvan laatutuki). Pelkästään yksityishenkilöiden apurahoja tarkasteltaessa elokuva putoaa suurten alojen viimeiseksi. Edellisvuoteen verrattuna elokuvan apurahat olivat pysyneet ennallaan. Muidenkin alojen osalta apurahoina myönnettävä summa on pysynyt vakiintuneella tasolla.

YKSITYISHENKILÖILLE¹ APURAHOINA MYÖNNETTY TUKI 2012 – 2016, ”SUURET TAI-TEENALAT”

- Myös ns. pienillä taiteenaloilla keskinäinen järjestys muuttuu, kun tarkastelussa ovat vain yksityishenkilöiden ja työryhmien apurahat. Esimerkiksi mediataide nousee sirkustaiteen ohi. Keskimääräinen vuosikasvu on jokaisella ns. pienellä alalla plussan puolella viiden vuoden tarkastelussa ja pienet, taidehallinnon jaottelussa melko uudet taiteenalat kuten kuvitus ja sarjakuva, ovat kasvaneet eniten. Sen sijaan arkkitehtuurin kohdalla laskusuuntaus jatkuu.

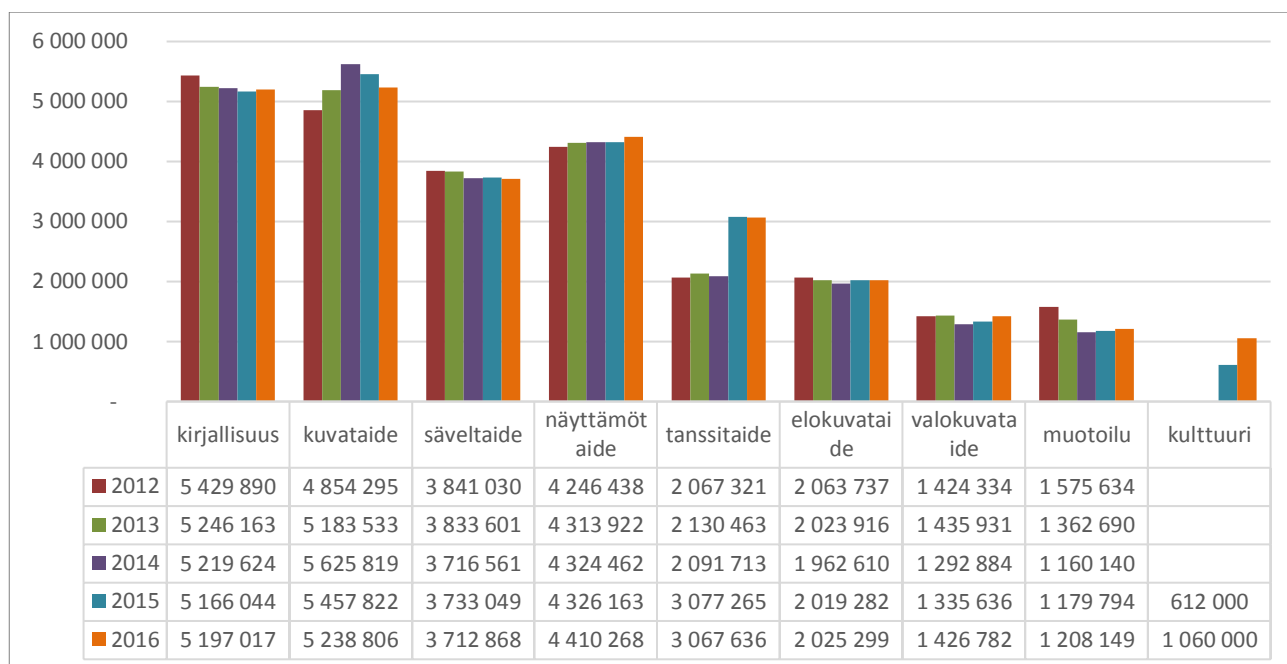
YKSITYISHENKILÖILLE APURAHOINA MYÖNNETTY TUKI 2012 – 2016, ”PIENET TAI-TEENALAT”

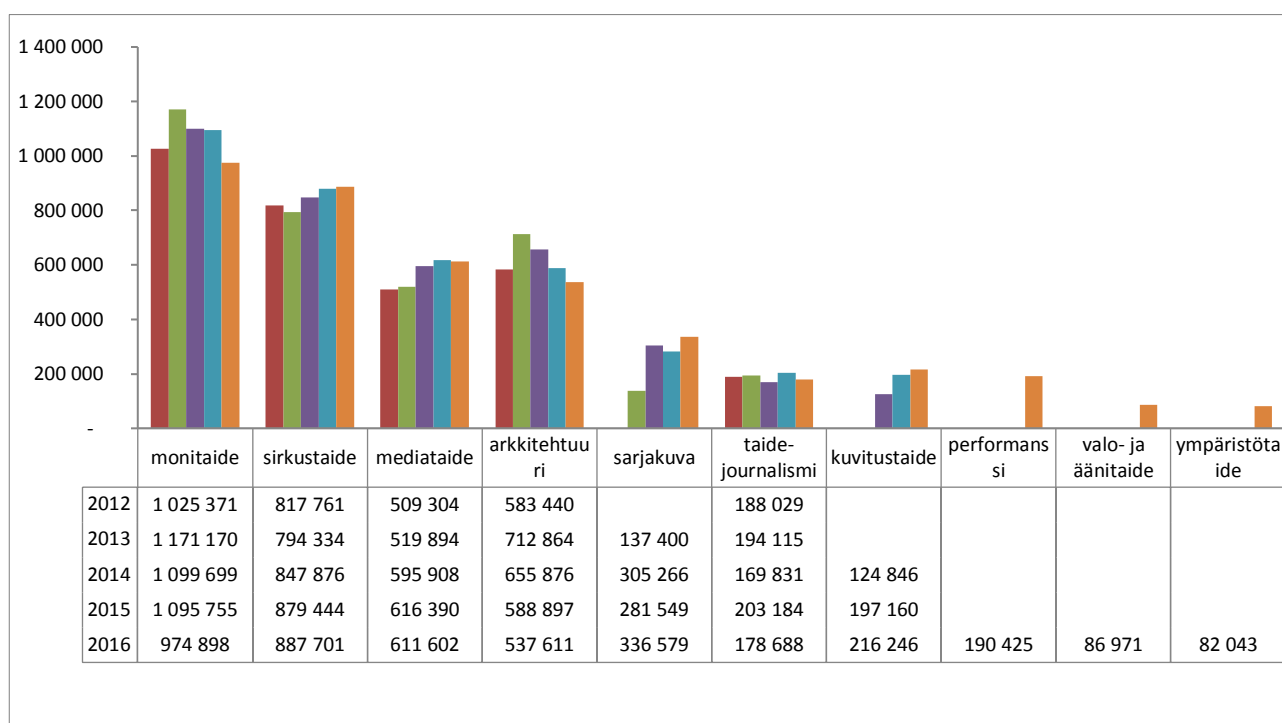
¹ Sisältää työryhmät, ei yhteisöjä.

- Yksityisten ja yhteisöjen *valtakunnallisissa* tukimuodoissa taiteenalojen väliset erot ovat pienempiä kuin yksityishenkilöiden apurahoina myönnettävien summien erot. Keskimääräinen tuen vuosikasvu on korkein tanssitaiteessa (12 %) ja sirkustaiteessa (7 %). Tanssin kasvu johtuu tanssin aluekeskustuen siirtämisestä Taikeen.

VALTAKUNNALLISTEN TUKIMUOTOJEN KAUTTA MYÖNNETTY TUKI 2012 – 2016, SUURET TAITEENALAT

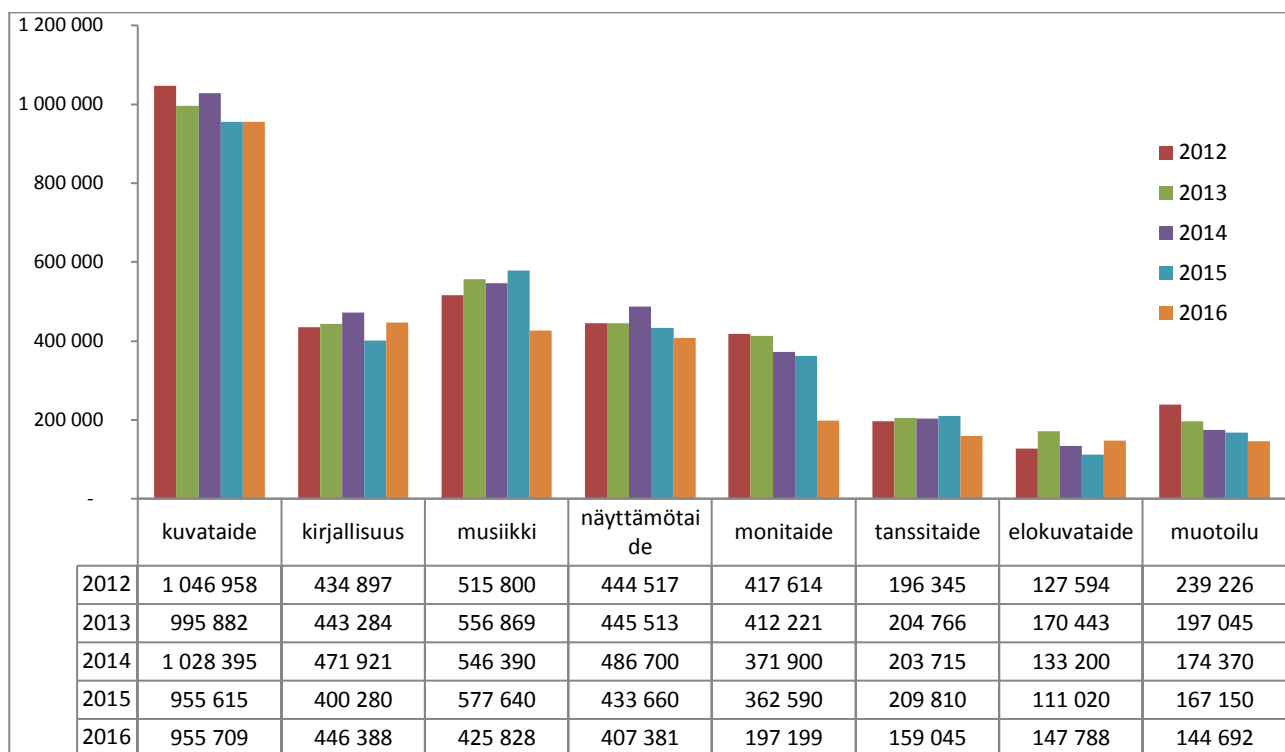
VALTAKUNNALLISTEN TUKIMUOTOJEN KAUTTA MYÖNNETTY TUKI TAITEENALOIT- TAIN 2012 – 2016, PIENET TAITEENALAT

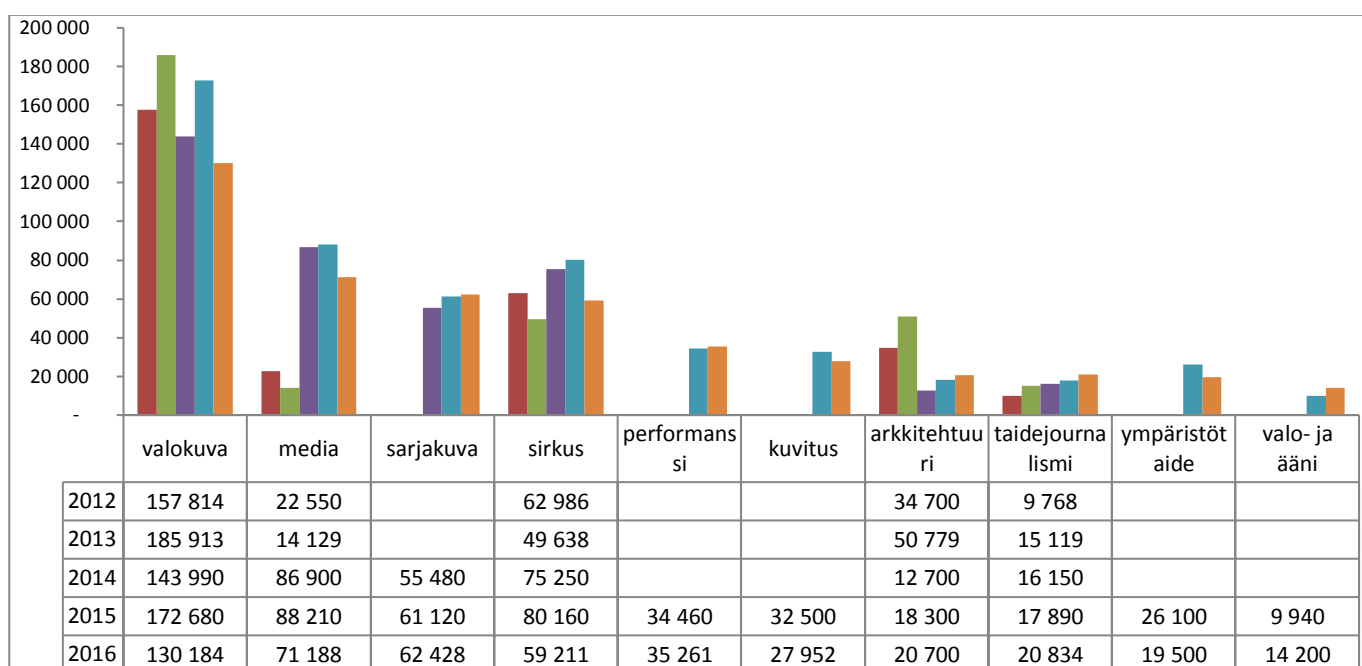

- Alueellinen tuki poikkeaa kokonaisuudesta siten, että kirjallisuuden tuki ei ole yhtä suurta kuin valtakunnallisessa tuessa, mutta nousi kuitenkin vuonna 2016 musiikin ohi. Samoin elokuvataide on noussut muotoilun ohi. Ns. pienissä taiteenaloissa sarjakuvan alueellinen tuki ja ”sijoitus” on noussut hieman edellisvuodesta.

ALUEELLISTEN TUKIMUOTOJEN KAUTTA MYÖNNETTY TUKI (€) 2012 – 2016, SUURET TAITEENALAT

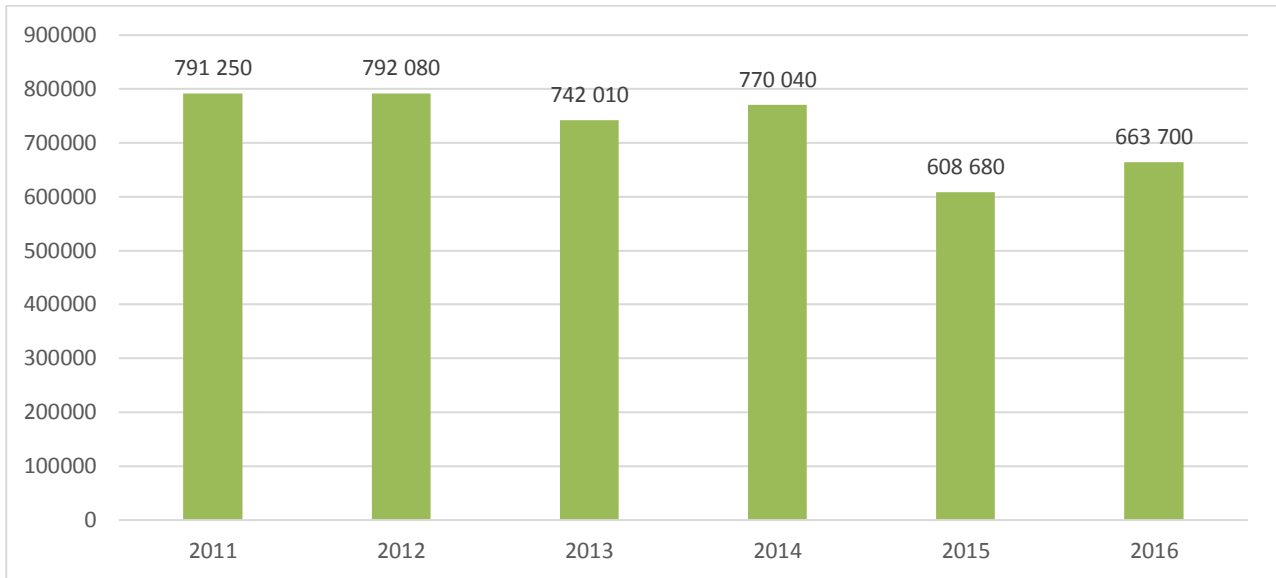

ALUEELLISTEN TUKIMUOTOJEN KAUTTA MYÖNNETTY TUKI (€) 2012 – 2016, PIENET TAITEENALAT

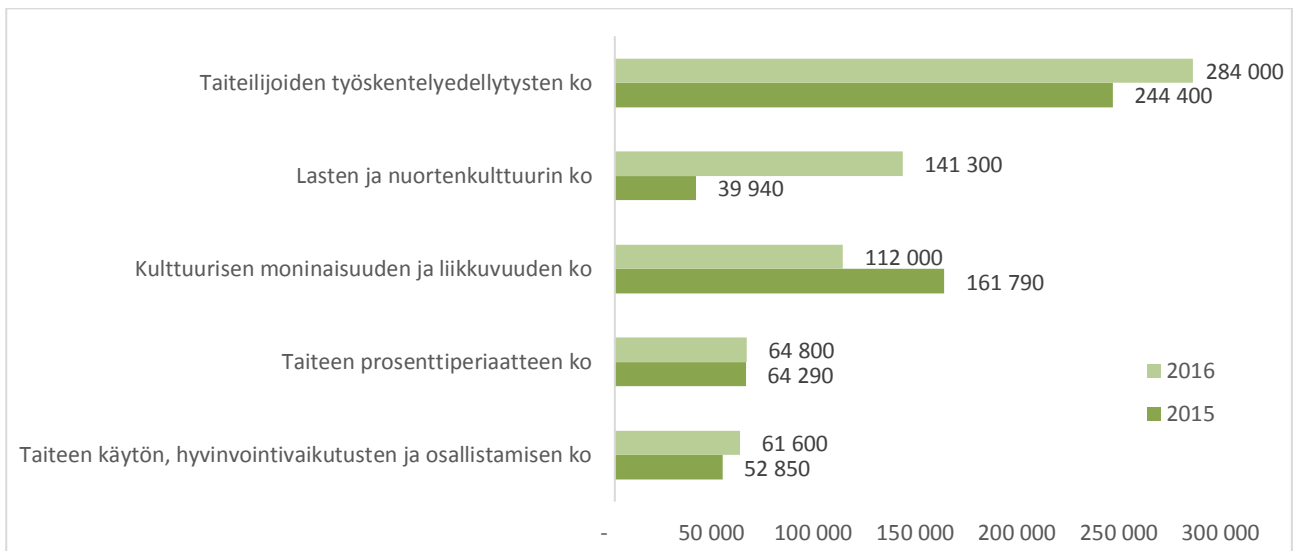
- Taiteen edistämiskeskuksen projekteihin käytetään määrärahoja vaihtelevasti sekä alueittain että vuositasonalla. Vuosien 2011 ja 2015 välillä summa on laskenut lähes neljänneksen (23 %). Vuosien 2013 ja 2014 välillä projekteihin kohdennettu rahoitus kasvoi muutaman prosentin, mutta vuoteen 2015 mennessä laski jälleen. Syynä tähän on se, että alueellisia taiteen edistämisen määrärahoja on vuoden 2014 jälkeen kohdennettu mm. hallinnollisiin kuluihin.

TAIKEN PROJEKTEIHIN KOHDENNETTU RAHOITUS* 2012 – 2016 (€)

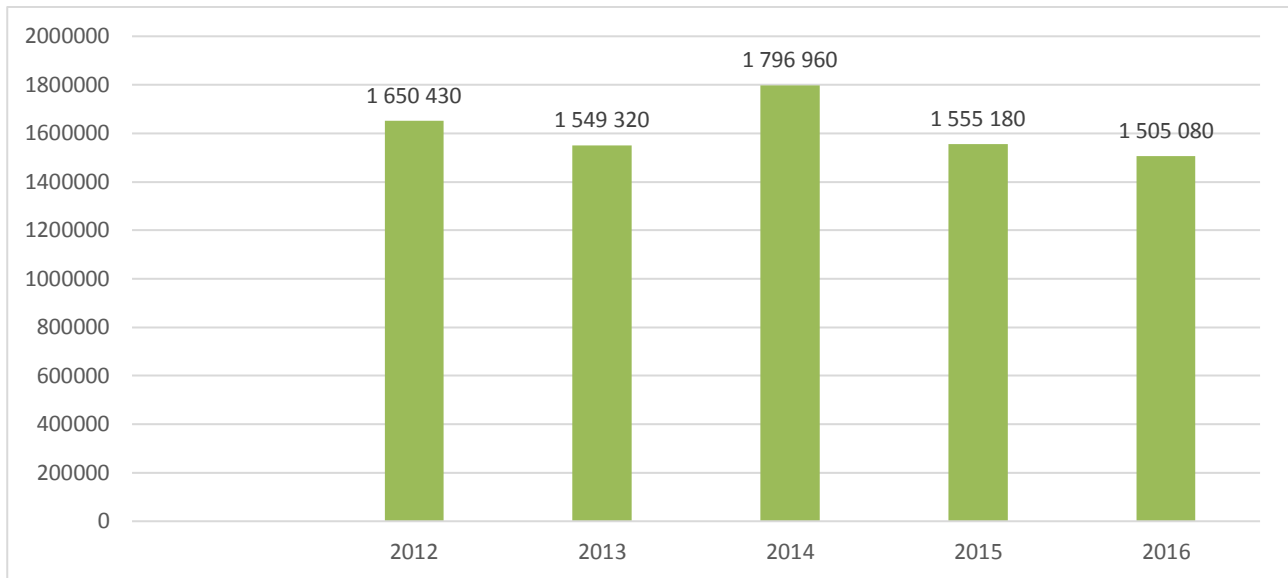

* Ilman taiteilija-asuntoja.

TAIKEN KEHITTÄMISOHJELMIIN KOHDENNETTU RAHOITUS 2015 – 2016

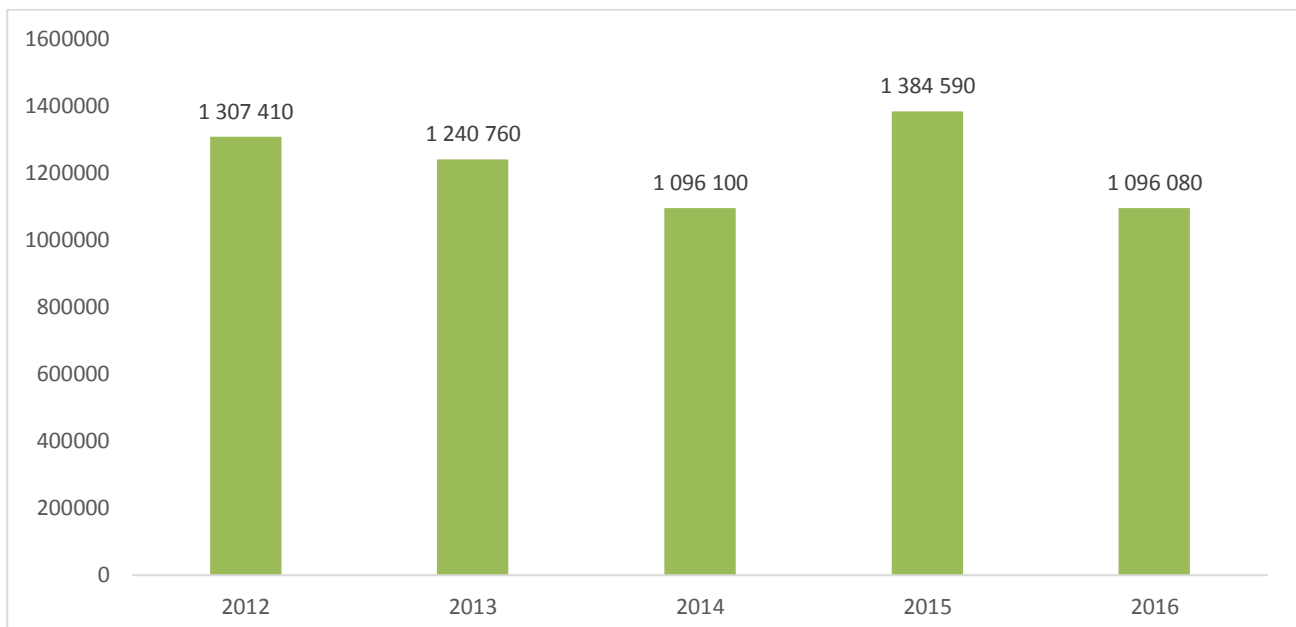

TAIKEN LÄÄNINTAITEILIJOIDEN PALKKAMENOT 2012 – 2016

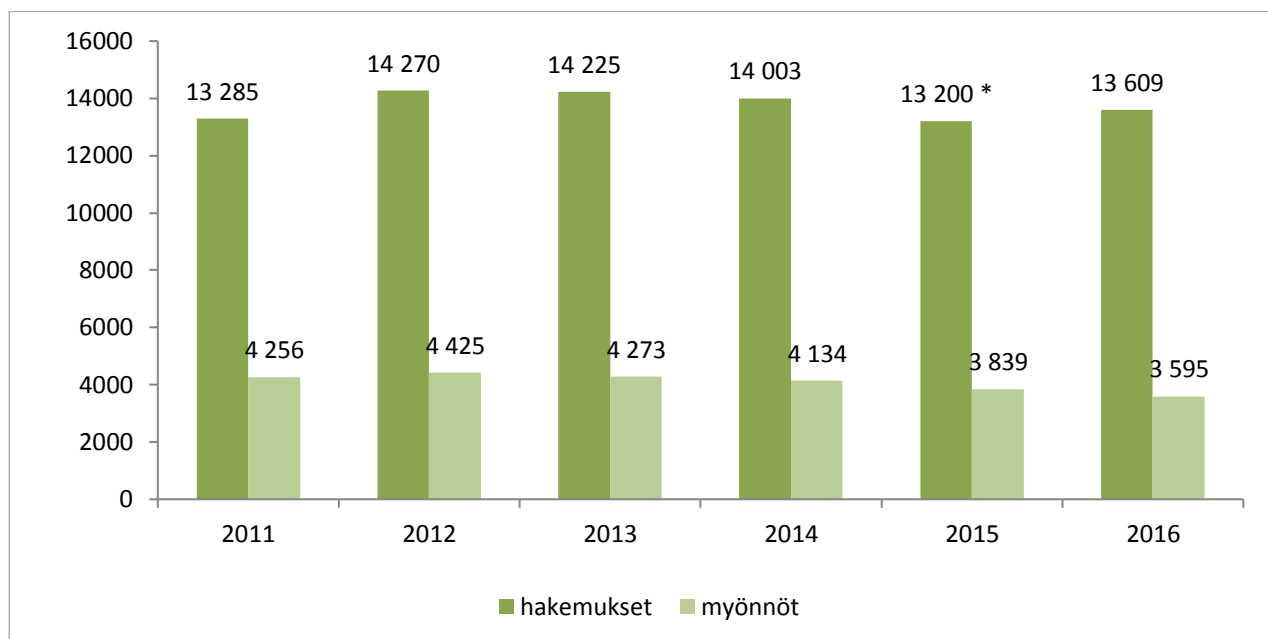
- Taiteen edistämiskeskuksen panostus kansainväliseen toimintaan on vaihdellut vuosien mittaan. Kansainvälisen toiminnan tukeen on laskettu mukaan liikkuvuuteen kohdistetut erillisapurahat ja avustukset, sellaiset eri alojen kohdeapurahat ja erityisavustukset, jotka on myönnetty ulkomailla tapahtuvaan toimintaan, kansainväliset projektit sekä Taiken ylläpitämät ulkomaiset taiteilija-asunnot. Alhaisimmillaan tuki oli vuonna 2014 mutta on sen jälkeen lähtenyt uudelleen nousemaan. Nousua selittää osin myös tarkempi dokumentaatio apurahojen osalta.

TAIKEN TUKI KANSAINVÄLISEEN TOIMINTAAN (MILJ. €) VUOSINA 2012 – 2016

- Taiteen edistämiskeskuksen hakemusten määrä on viiden vuoden aikana laskenut lukuun ottamatta viimeistä tarkasteluvuotta, jolloin hakemusmäärä kääntyi jälleen lievään nousuun. Pääasiassa nousu johtui uusista tukimuodoista. Edelleen yksittäiset hakijat osoittavat Taikelle useita hakemuksia. Vuonna 2016 yli 3000 hakijaa jätti useamman kuin yhden hakemuksen.
- Myöntöjen määrä on tasaisesti laskenut. Osaselitys kehitykselle ovat eräiden taiteenalojen aikaisempaa suurempina myönnettyt apurahat. Kokonaisuudessaan kuitenkin myönnettyjen apurahojen summa ei ole merkittävästi kasvanut.

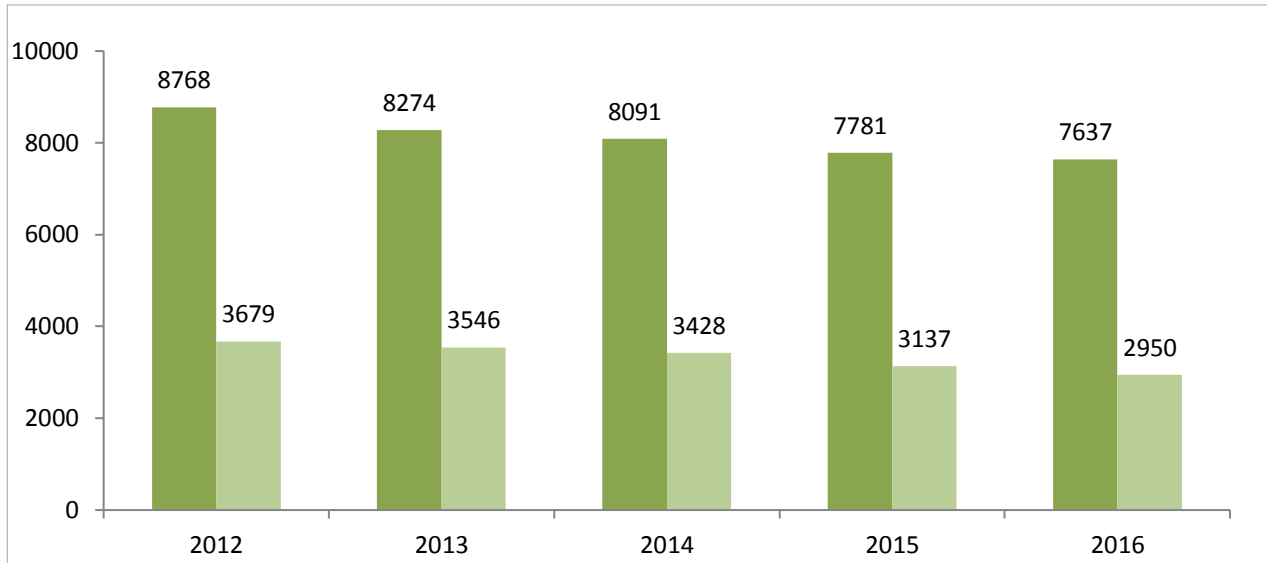
TAIKEN HAKEMUSTEN JA MYÖNTÖJEN MÄÄRÄ 2012 – 2016

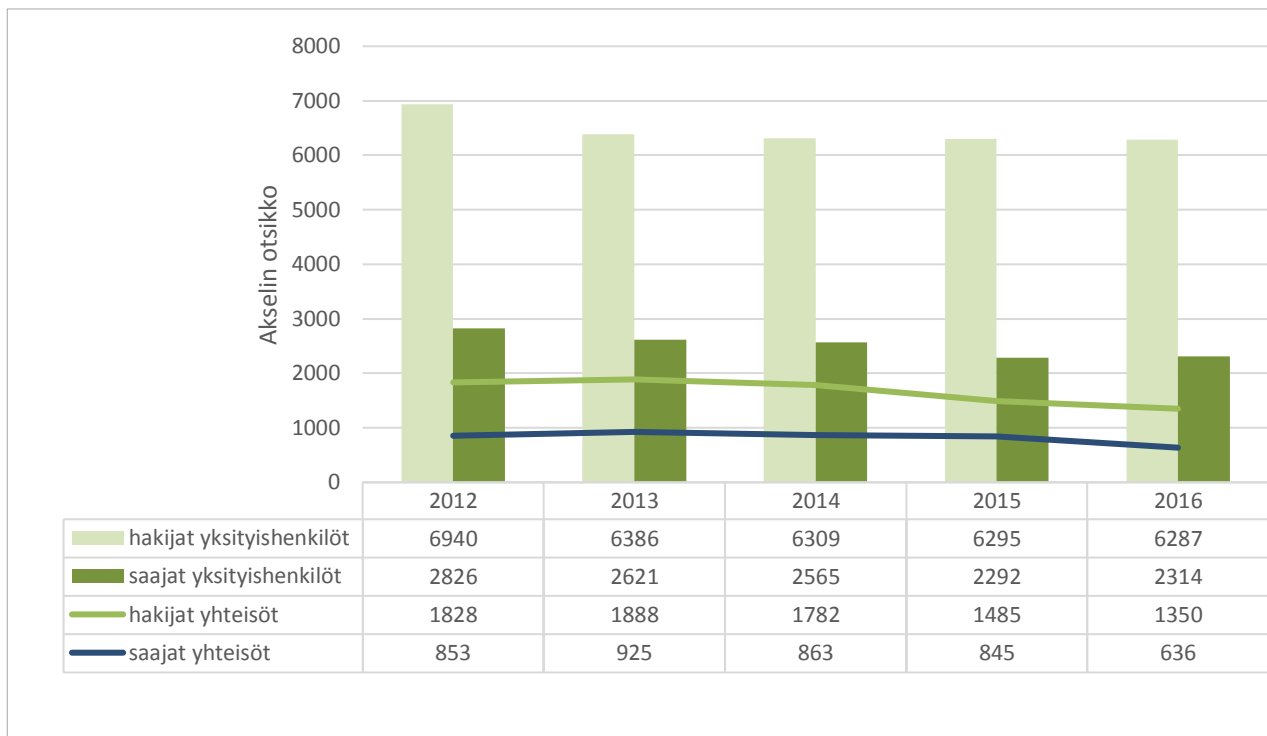
* Ei sisällä taiteilijaeläkehakemuksia (n. 500) eikä -myöntöjä (59).

- Taiken hakijamäärä on ollut viimeiset vuodet laskusuuntainen ja trendi näyttää jatkuvan. Keskimääräinen vuosikasvu on ollut alhaisin muotoilun alalla. Keskimääräistä vuosikasvua on ollut ainoastaan elokuvassa, mediataiteessa, sirkustaitteessa, taidejournalismissa ja sarjakuvassa.
- Myös apurahojen ja avustusten saajien määrä on laskenut (keskimäärin vuosittain -5 %). Eniten laskua on muotoilussa, kirjallisuudessa ja monitaiteessa.

TAIKEN APURAHOJEN/AVUSTUSTEN HAKIJAT JA SAAJAT (LKM) 2012 – 2016

TAIKEN APURAHOJEN/AVUSTUSTEN HAKIJAT JA SAAJAT (LKM) 2012 – 2016: YKSI- TYISHENKILÖT* JA YHTEISÖT

* Ml. työryhmät.

**TAITEEN EDISTÄMISKESKUKSEN APURAHOJEN JA AVUSTUSTEN HAKIJAT* TAITEENALOITTAIN
2012 – 2016**

	2012	2013	2014	2015	2016	Ka. vuosikasvu %
Kuvataide	1970	1966	1982	1740	1607	-5 %
Kirjallisuus	1723	1723	1592	1438	1463	-4 %
Musiikki	1479	1331	1315	1305	1140	-6 %
Näyttämötaide	969	914	877	863	816	-4 %
Monitaide	833	776	682	612	585	-8 %
Tanssitaide	526	445	435	435	375	-8 %
Muotoilu	722	573	428	410	407	-13 %
Elokuva	430	407	417	387	452	2 %
Valokuvataide	443	424	369	366	382	-3 %
Mediataide	212	164	233	251	265	8 %
<i>Kulttuuri</i>				111	273	-
Kuvitus			126	143	89	-12 %
Sirkustaide	138	97	133	143	142	4 %
Performanssi- ja esitystaide				142	136	-
Sarjakuva		86	180	137	123	25 %
Arkkitehtuuri	111	140	86	89	91	-2 %
Taidejournalismi	56	52	59	69	64	4 %
Ympäristötaide				53	63	-
Valo- ja äänitaide				37	58	-
Kaikki	8768	8274	8091	7781	7637	-3 %

*Yksityiset ja yhteisöt, valtakunnalliset ja alueelliset tukimuodot.

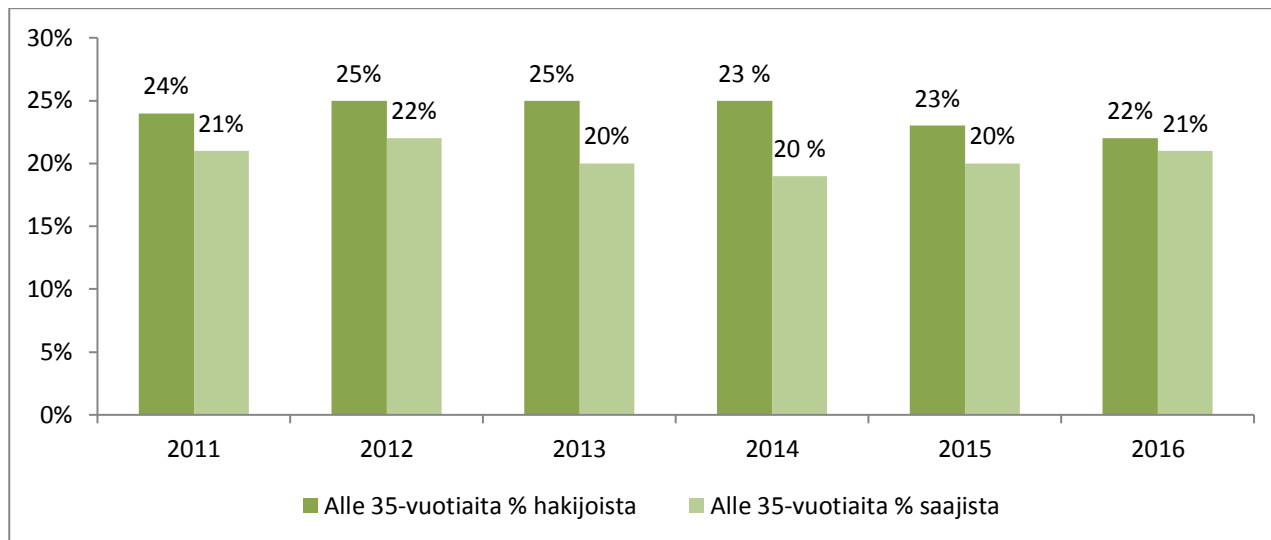
TAITEEN EDISTÄMISKESKUKSEN AVUSTUSTEN SAAJAT* TAITEENALOITTAIN 2012 – 2016

	2012	2013	2014	2015	2016	Ka. vuosikasvu %
Kirjallisuus	1060	1060	977	600	590	-12 %
Kuvataide	636	606	649	568	561	-3 %
Musiikki	543	546	491	527	424	-5 %
Näyttämötaide	385	356	353	336	294	-6 %
Monitaide	218	221	180	186	132	-11 %
Tanssitaide	193	181	140	167	150	-5 %
Muotoilu	258	212	149	156	144	-13 %
Elokuva	160	144	166	140	164	2 %
Valokuvataide	147	140	129	126	130	-3 %
Mediataide	78	75	99	95	90	5 %
<i>Kulttuuri</i>				66	93	-
Sirkustaide	60	47	62	65	62	3 %
Arkkitehtuuri	57	69	46	47	44	-4 %
Kuvitus			45	46	38	-8 %
Sarjakuva			61	44	53	-4 %
Performanssi- ja esitystaide				38	38	-
Valo- ja äänitaide				18	23	-
Ympäristötaide				17	20	-
Taidejournalismi	20	15	18	16	16	-4 %
	3679	3546	3428	3137	2950	-5 %

*Yksityiset ja yhteisöt, valtakunnalliset ja alueelliset tukimuodot.

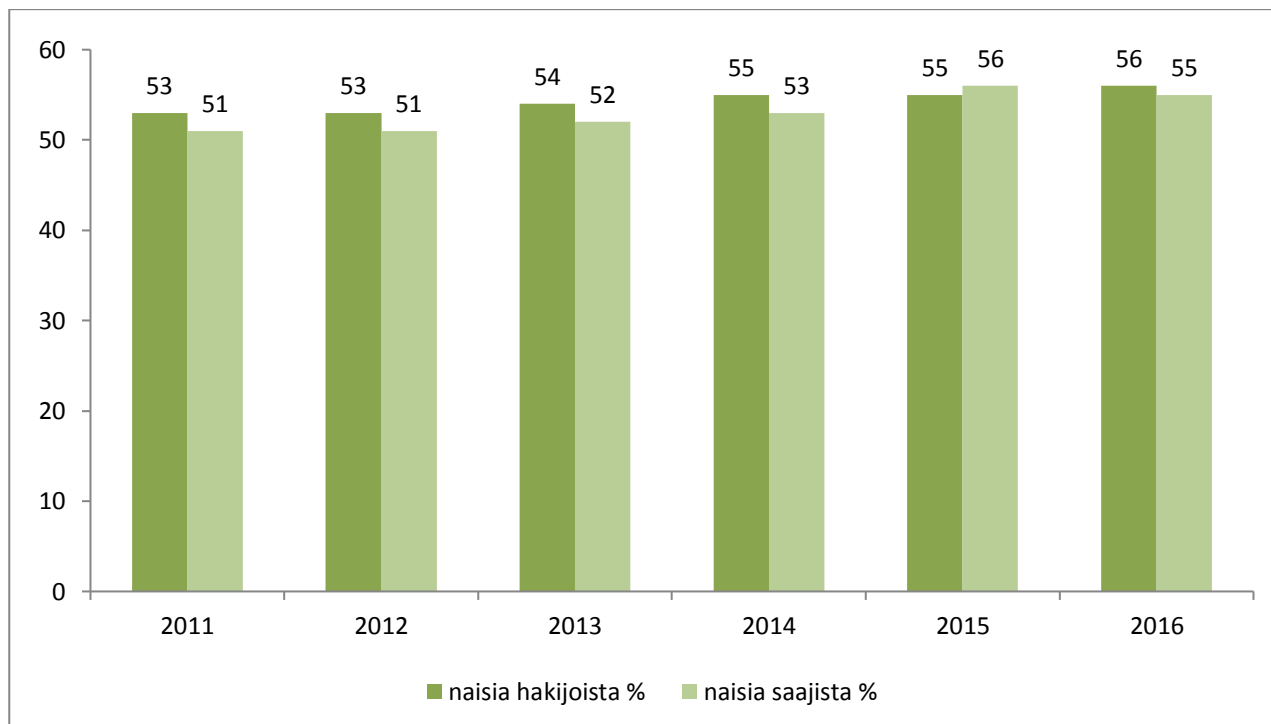
- Nuorten osuus Taiken hakijoista on laskusuuntainen. Nuorten osuus apurahan saajista ei myöskään vastaa täysin heidän hakijaosuuttaan, vaikka ero ei olekaan suuri. Nuorten osuus vaihtelee taiteenaloittain. Eniten alle 35-vuotiaita on sirkuksen ja tanssin hakijoissa ja vähiten kirjallisuuden hakijoissa.

ALLE 35-VUOTIAIDEN OSUUS (%) KAIKISTA TAIKEN APURAHAN HAKIJOISTA JA SAAJISTA VUOSINA 2012 – 2016*

* Yksityishenkilöt.

NAISTEN OSUUS (%) KAIKISTA TAIKEN APURAHOJEN HAKIJOISTA JA SAAJISTA VUOSINA 2012 – 2016*

* Yksityishenkilöt.

- Taiken hakijoista lähes puolet tulee Uudenmaan maakunnasta. Varsinais-Suomen ja Pirkanmaan osuudet lähentelevät kymmenesosaa hakijoista mutta muiden maakuntien osuus jää sekä hakijoista että saajista alle viiteen prosenttiin. Uudenmaan osuus saajista kasvaa hieman hakijaosuutta nopeammin.

TAITEEN EDISTÄMISKESKUKSEN APURAHOJEN/AVUSTUSTEN HAKIJAT MAAKUNNITTAIN VUOSINA 2012 – 2016

	2012	2013	2014	2015	2016	% keskimäärin
Ahvenanmaa	19	16	21	12	13	0,2 %
Etelä-Karjala	152	131	109	103	105	1,6 %
Etelä-Pohjanmaa	96	85	109	77	79	1,1 %
Etelä-Savo	168	150	150	143	138	1,9 %
Kainuu	82	35	39	57	46	0,6 %
Kanta-Häme	205	184	175	161	139	2,2 %
Keski-Pohjanmaa	53	65	63	56	57	0,7 %
Keski-Suomi	325	284	290	279	276	3,6 %
Kymenlaakso	195	142	132	109	90	1,8 %
Lappi	287	230	199	217	209	2,9 %
Pirkanmaa	657	667	659	645	649	7,9 %
Pohjanmaa	162	157	136	122	119	1,8 %
Pohjois-Karjala	231	195	212	183	157	2,4 %
Pohjois-Pohjanmaa	340	334	319	292	270	3,9 %
Pohjois-Savo	273	223	216	203	172	2,7 %
Päijät-Häme	238	209	196	168	154	2,5 %
Satakunta	246	251	199	166	164	2,7 %
Uusimaa	4231	4052	4001	3940	3962	49,3 %
Varsinais-Suomi	662	662	668	680	677	8,1 %
Ulkomaat	146	202	198	168	161	2,1 %
Kaikki	8768	8274	8091	7781	7637	100 %

TAITEEN EDISTÄMISKESKUKSEN APURAHOJEN/AVUSTUSTEN SAAJAT MAAKUNNITTAIN VUOSINA 2012 – 2016

	2012	2013	2014	2015	2016	% keskimäärin
Ahvenanmaa	4	3	7	2	3	0,1 %
Etelä-Karjala	39	40	45	35	33	1,2 %
Etelä-Pohjanmaa	40	38	40	30	21	1,0 %
Etelä-Savo	66	66	67	62	58	1,9 %
Kainuu	27	17	14	22	12	0,6 %
Kanta-Häme	77	72	69	65	49	2,0 %
Keski-Pohjanmaa	24	31	24	22	20	0,7 %
Keski-Suomi	148	140	142	128	98	3,9 %
Kymenlaakso	54	53	49	47	29	1,6 %
Lappi	134	112	88	89	84	3,1 %
Pirkanmaa	316	306	309	270	226	8,6 %
Pohjanmaa	58	57	67	47	42	1,7 %
Pohjois-Karjala	85	92	83	79	60	2,5 %
Pohjois-Pohjanmaa	123	143	126	105	79	3,6 %
Pohjois-Savo	79	98	89	87	65	2,5 %
Päijät-Häme	81	83	66	55	56	2,1 %
Satakunta	92	91	84	73	62	2,5 %
Uusimaa	1898	1765	1740	1613	1654	50,8 %
Varsinais-Suomi	283	270	248	251	258	7,7 %
Ulkomaat	52	69	71	55	41	1,8 %
Kaikki	3680	3546	3428	3137	2950	100,0 %

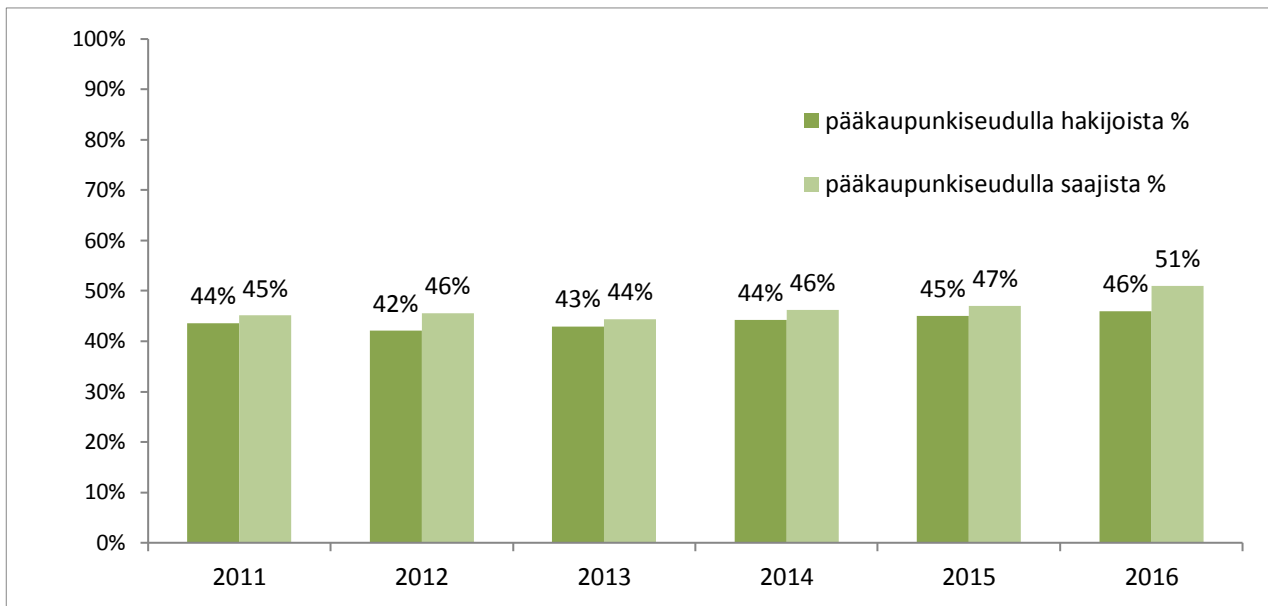
TAITEEN EDISTÄMISKESKUKSEN APURAHAT/AVUSTUKSET MAAKUNNITTAIN (€) VUOSINA 2012 – 2016

	2012	2013	2014	2015	2016	ka %-osuus
Ahvenanmaa	11 000	11 500	27 900	13 500	26 000	0 %
Etelä-Karjala	296 390	289 480	328 990	354 740	295 140	1 %
Etelä-Pohjanmaa	216 700	220 520	241 100	175 100	135 700	1 %
Etelä-Savo	324 780	377 960	377 600	383 190	346 670	1 %
Kainuu	198 410	214 000	228 700	259 780	179 430	1 %
Kanta-Häme	536 170	440 230	462 380	562 580	452 160	2 %
Keski-Pohjanmaa	149 870	267 190	252 000	282 630	227 380	1 %
Keski-Suomi	882 710	870 460	786 780	922 700	944 260	3 %
Kymenlaakso	330 200	307 510	290 840	332 990	236 480	1 %
Lappi	663 790	717 860	611 030	708 160	721 810	2 %
Pirkanmaa	2 469 680	2 521 320	2 621 120	2 602 110	2 552 240	8 %
Pohjanmaa	398 160	306 830	365 790	320 860	347 670	1 %
Pohjois-Karjala	583 880	560 720	541 290	495 340	472 040	2 %
Pohjois-Pohjanmaa	1 145 410	1 236 420	1 118 710	1 275 430	1 111 530	4 %
Pohjois-Savo	675 540	716 070	755 580	843 380	884 010	2 %
Päijät-Häme	797 770	810 620	774 150	720 900	868 390	2 %
Satakunta	828 890	851 090	859 780	731 780	687 760	2 %
Ulkomaat	462 420	436 070	509 290	519 560	463 560	1 %
Uusimaa	18 065 000	18 047 580	18 785 660	20 017 560	20 853 440	59 %
Varsinais-Suomi	2 118 720	2 033 450	2 089 000	2 518 050	2 457 950	7 %

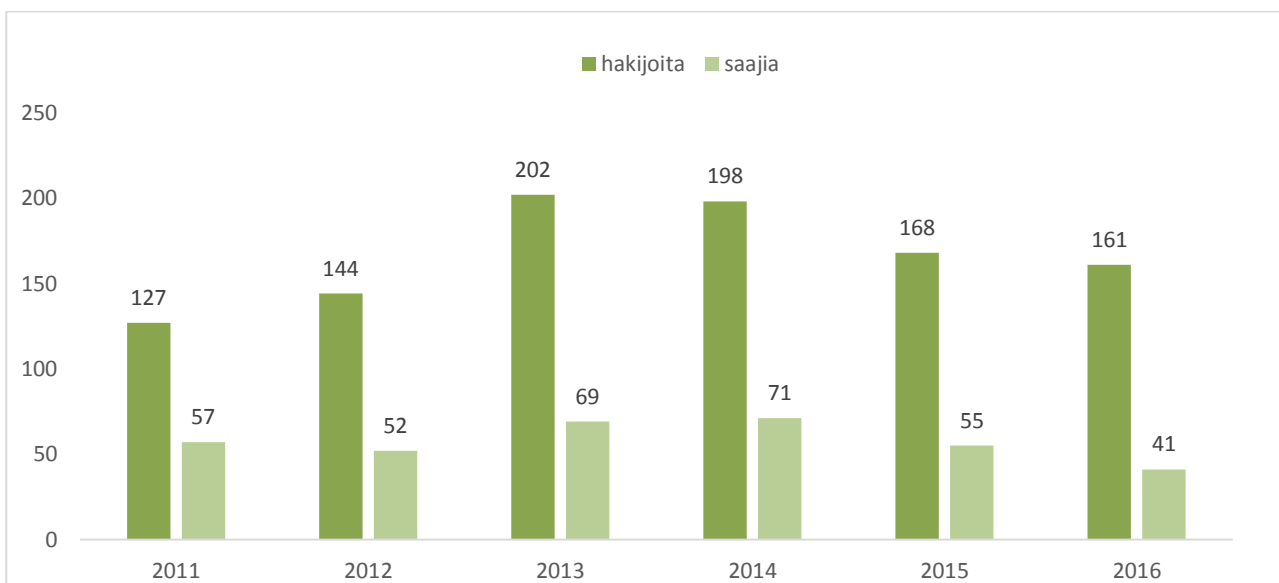
Yhteensä	31 155 480	31 236 890	32 027 690	34 040 350	34 263 610	100 %
----------	------------	------------	------------	------------	------------	-------

- Pääkaupunkiseudulla asuvien osuus kaikista Taiken hakijoista ja saajista on ollut runsaat 40 prosenttia ja saajien osuus on noussut yli 50 prosenttiin. Pääkaupunkiseudulla asuvat saavat hieman hakijaosuuttaan enemmän apurahoja.

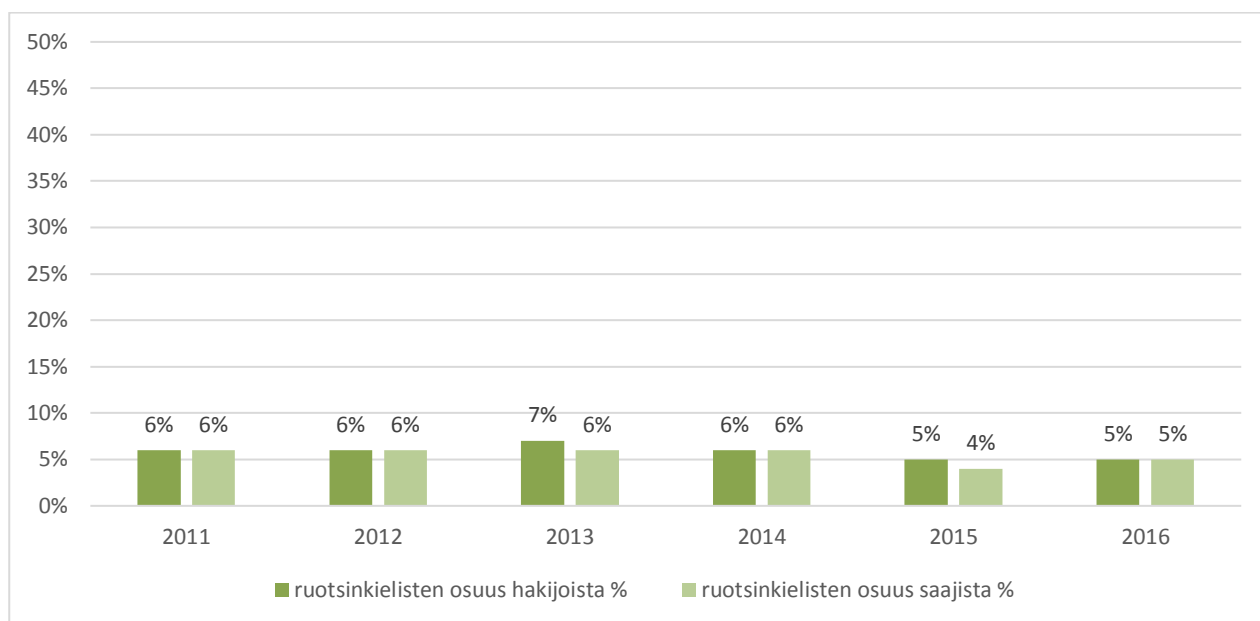
PÄÄKAUPUNKISEUDULLA ASUVIEN OSUUS TAIKEN APURAHJOJEN JA AVUSTUSTEN HAKIJOISTA JA SAAJISTA 2012 - 2016

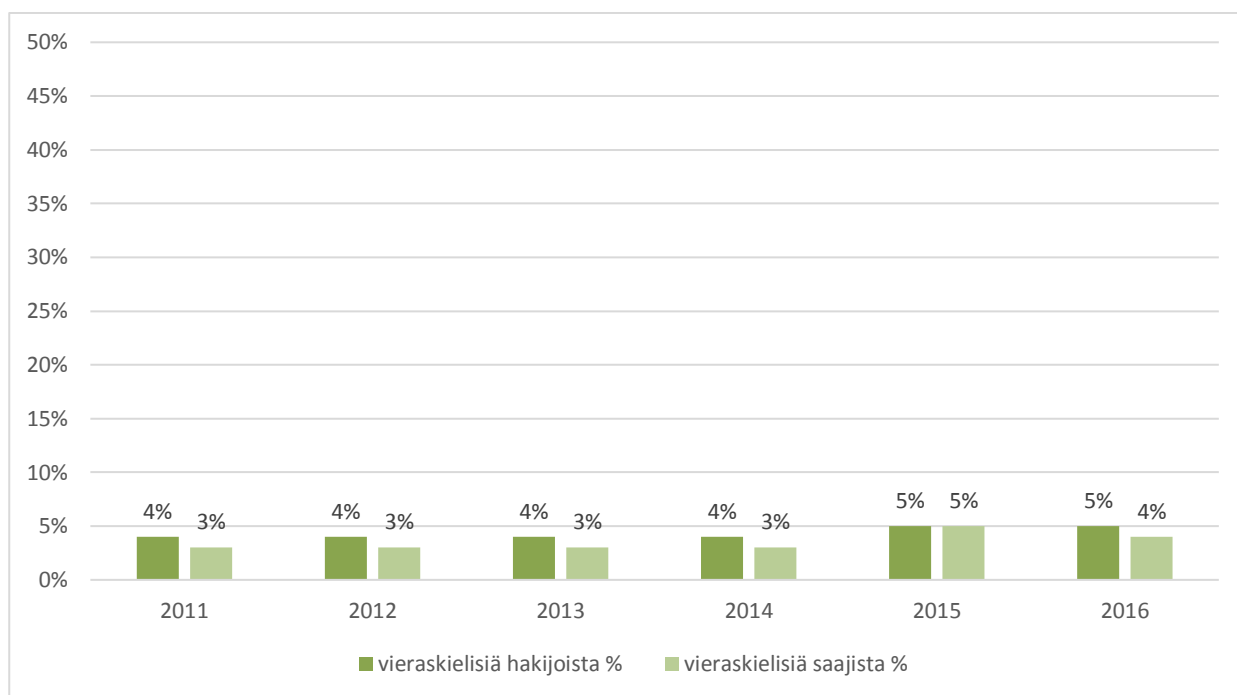
ULKOMAILLA ASUVAT APURAHJOJEN JA AVUSTUSTEN HAKIJAT JA SAAJAT (LKM) VUOSINA 2012 – 2016

RUOTSINKIELISTEN OSUUS VALTAKUNNALLISTEN TUKIMUOTOJEN HAKIJOISTA JA SAAJISTA (%) VUOSINA 2012 – 2016

VIERASKIELISTEN OSUUS VALTAKUNNALLISTEN TUKIMUOTOJEN HAKIJOISTA JA SAAJISTA (%) VUOSINA 2012 – 2016¹

¹ Vieraskielinen = jokin muu kuin suomi, ruotsi, saame.